MAŁOPOLSKIEGO TOWARZYSTWA
ROLNICZEGO.
Nr. 208/21.

1891

Sprawozdanie Komitetu

c. k.

TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO GALIC.

za rok 1891.

Dz. III. 208/21
BIBLIOTEKA C.K. TOWARZYSTWA ROLNICZEGO W KRAKOWIE.

Nakładem Towarzystwa gospodarskiego galic.

WE LWOWIE.
Z I. ZWIĄZKOWEJ DRUKARNI WE LWOWIE.
1892.

Treść.

63122

III

Część I.

SPRAWOZDANIE

z czynności Komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

za rok 1891.

Komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. ma zaszczyt przedstawić niniejszem Prześwietnej Radzie Ogólnej sprawozdanie, wykazujące czynności jego w ciągu roku 1891.

Szereg uzyskanych subwencyj przedstawia się następująco:

Subwencye państwowe.

A) W dziale naukowym i statystyki.

I.	Na szkołę chmielarską w Staremsiole	1.000 zł.
II.	Na szkołę ogrodniczo-sadowniczą we Lwowie	1.500 „
III.	Na wędrowne wykłady rolnicze	2.000 „
IV.	Na kursa weterynaryi i kucia koni	—
V.	Na wydawnictwo czasopism *a)* „Rolnik“ *b)* „Bartnik“ *c)* „Sylwan“	1.400 „
VI.	Na wydawnictwo podręcznika o nawozach potasowych i na przeprowadzenie doświadczeń nawozowych z kainitem	500 „
VII.	Na stypendya naukowe leśne (wypłacone wprost w Wiedniu)	—
VIII.	Na statystykę rolniczą (z przyznanych 2.300 zł. połowa)	1.150 „
	Razem	7.550 zł.

B) W dziale chowu zwierząt, produkcyi roślin i wystaw.

I.	Na podniesienie chowu bydła rogatego	16.000 zł.
II.	Na podniesienie chowu owiec i trzody chlewnej	
III.	Na podniesienie pszczelnictwa	600 „
IV.	Na produkcyę roślin a to: *a)* na ogrodnictwo i sadownictwo *b)* na zakupno nasienia lnu *c)* na zakupno nasion pastewnych	1.000 „
V.	Na wystawę ogrodniczo-pszczelniczą we Lwowie	200 „
	Razem	17.800 zł.
	Do przeniesienia	25.350 „

	Z przeniesienia	25.350 zł.
Doliczywszy do tego:		
a) Wypłacone wprost w Wiedniu stypendya leśne		1.200 „
b) Niepodniesioną dotychczas połowę subwencyi statystycznej . . .		1.150 „
Okazuje się **suma ogólna** wszystkich w roku 1891 uzyskanych subwencyj rządowych		27.700 zł.

Subwencye krajowe.

I.	Na szkołę chmielarską w Staremsiole (na stypendya)	240 zł.
II.	Stała roczna subwencya na cele ogólne	3.000 „
	Ogólna suma wszystkich krajowych subwencyj	**3.240** zł.

A) Dział naukowy i statystyki.

I. Subwencya szkoły chmielarskiej w Staremsiole.

Na utrzymanie tejże posiadał Komitet państwową subwencyę w wysokości 1.000 zł., z której 240 zł. było przeznaczonych na 4 stypendya po 60 zł.

Wydział krajowy przyczynił się jak rok rocznie kwotą 240 zł. do utworzenia dalszych czterech stypendyów.

Z pomiędzy kandydatów, którzy się na podstawie rozpisanego konkursu zgłosili, przyjęto ośmiu, a z tych nadano stypendya krajowe: Romańczukowi Mateuszowi, Stetuszczakowi Aleksandrowi, Guni Franciszkowi i Myjakowi Stanisławowi; zaś rządowe: Jamrozikowi Grzegorzowi, Domiszewskiemu Ludwikowi, Wrońskiemu Kazimierzowi i Jeżowi Leopoldowi. Ostatni kandydat nie mógł jednak wstąpić do szkoły z powodu asenterunku, pozostało przeto tylko siedmiu uczniów, z którymi rozpoczęto kurs dnia 20. Kwietnia.

Egzamin końcowy odbył się dnia 10. Listopada i wypadł lepiej niż kiedykolwiek.

Pozwalamy sobie przytoczyć tutaj kilka ustępów ze sprawozdania, przedłożonego przez jednego z pp. delegatów Komitetu:

Na egzamin przybyli oprócz p. Józefa Gizowskiego, przewodniczącego sekcyi chmielarskiej Towarzystwa gospodarskiego, jako delegaci pp. Lubomęski Władysław, Szybalski Felicyan i Tyniecki Władysław; musimy tutaj podnieść, że p. Szybalski przyjechał na zaproszenie Komitetu aż z za Krakowa i stawił się na termin, co tem bardziej zasługuje na uznanie, że u nas bardzo często zaproszenia takie pozostają bez odpowiedzi.

Razem z powyżej przytoczonymi przybył na egzamin do Staregosioła p. pełnomocnik Szczerbicki i pan Bischof, kierownik szkoły.

Uczniów było w tym roku siedmiu, między tymi był jeden ukończony gorzelnik, p. Wroński Kazimierz.

Pytania, że się tak wyrazimy, z teoryi chmielarstwa, zadawał p. Bischof, gdy czysto praktyczne zadawane były przez p. Szybalskiego. Ażeby dać chociaż ogólną wskazówkę o zakresie nauki, przytoczymy główniejsze pytania, na które uczniowie w ogóle zadowalniająco odpowiadali, zdradzając swemi odpowiedziami, że czynności chmielarskie, o które byli pytani, rzeczywiście wykonywali.

Pytania zadawane były następującej treści:

Jakie są wymagania chmielu co do klimatu; jakie miejsca obierać pod chmielnik; o siarkowaniu chmielu; o glebie, jej rozgatunkowaniu i własnościach gleby, najlepiej sprzyjającej chmielowi; o gatunkach chmielu, cechach dobrych gatunków i wpływie gleby na jakość chmielu; o mszycach na chmielu i o szkodniku, zwanym przezierka *(Botys nubilalis)*; o rozmnażaniu chmielu, wyborze sadzo-

nek, przygotowaniu gleby i sadzeniu; kastrowaniu i pielęgnowaniu chmielu; cechach dojrzałości szyszek chmielowych, zbiorze, suszeniu i pakowaniu; prowadzeniu na tykach i drutach, systemach prowadzenia, zgorzelinie, miedzance, sadzy i innych chorobach chmielu; co robić z młodym chmielem, gdy go mróz zetnie i t. p.

Odpowiedzi na te rozliczne pytania były zadowalniające, często nawet bardzo zadowalniające; wszyscy uczniowie znali dobrze szkodniki z rodziny owadów, wskazywali je bowiem bez pomyłek w kolekcyi, użytej przy egzaminowaniu.

Nazwiska uczniów, którzy egzamin złożyli, są oprócz wzmiankowanego już gorzelnika Wrońskiego następujące:

Domiszewski Ludwik (syn klucznicy),
Gunia Franciszek (syn fornala),
Jamrozik Grzegorz (syn ekonoma),
Myjak Stanisław (syn ekonoma),
Romańczuk Mateusz (syn rolnika),
Stetuszczak Aleksander (syn woźnego przy sądzie krajowym).

Uczniowie nie pracowali w chmielniku tylko dla nauki, ale razem pobierali za swoją pracę odpowiednie wynagrodzenie, które razem utworzyło kwotę 122·94 zł. Pieniądze te użyte zostały częścią na potrzeby uczniów, pozostałość zaś przeznaczoną jest do podziału pomiędzy nich. Zarobek ten miał wielkie dla uczniów znaczenie, bo posłużył na dopełnienie potrzebnej kwoty na utrzymanie, na co stypendyum wynoszące tylko 60 zł. nie wystarcza.

Sądząc po wyniku egzaminu i po sposobie prowadzenia nauki, zaprzeczyć się nieda, że uczeń, który dobrze skończył kurs chmielarski w Staremsiole, musi umieć wiele, ale nie jest on jeszcze skończonym chmielarzem; twierdzili to świadkowie egzaminu i zupełnie tego samego zdania byli egzaminatorowie. Twierdzenie to odnosi się do uczniów, którzy nie odbywali przed nauką dłuższej praktyki i jeżeli kto takiemu skończonemu uczniowi oddaje odrazu chmielnik i wszystko, co do produkcyi chmielu należy, na jego własną odpowiedzialność, ryzykuje zawsze, bo taki młody człowiek niema jeszcze i nie może mieć tej biegłości, jaką daje doświadczenie. Uczeń więc, który przed wstąpieniem do szkoły nie obeznał się dobrze z praktyką, nie powinien być użyty jako samoistny chmielarz, ale powinien być użyty parę lat jako bardzo użyteczny pomocnik w dobrze prowadzonym chmielniku. Inna rzecz, gdyby już praktycznie przygotowany człowiek uczęszczał na kurs chmielarski — tutaj skorzystałby bardzo wiele, bo praktykę dopełniłby teoryą i taki dopiero mógłby stanąć bezpośrednio jako wyuczony chmielarz.

II. Subwencya szkoły ogrodniczo-sadowniczej we Lwowie.

Szkoła ta, utrzymywana staraniem zjednoczonego gal. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa, podtrzymywaną była w r. 1891 datkiem państwowym w wysokości 1.500 zł. Została ona w ciągu roku tego zreorganizowaną w tym kierunku, że nauka niektórych przedmiotów pomocniczych została uszczuploną, a natomiast uległ rozszerzeniu zakres nauki ogrodnictwa, sadownictwa i pszczelnictwa, nadto uczą się obecnie uczniowie suszenia owoców i warzyw, przeróbki owoców i miodu na napoje, tudzież uprawy chmielu i wikliny koszykarskiej. Skutkiem tego został kurs dwuletni przemieniony na trzyletni. Uczniów było 10-ciu, z których jeden z końcem roku przeszedł do nauki gospodarstwa, drugi zaś opuścił szkołę jako wyzwoleniec. Egzamin roczny, który się odbył z wiosną w obecności delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału krajowego, Towarzystwa gospodarskiego, Rady miejskiej i t. p., wykazał postęp uczniów w ogóle bardzo dobry tak, że czterech z nich otrzymało nagrodę pilności.

Ze względu zamierzonego zwinięcia szkoły ogrodniczej, istniejącej przy ogrodzie botanicznym c. k. Wszechnicy, spowodowanego uszczupleniem tego ogrodu przez wybudowanie chemicznego laboratoryum, nie może być tamże udzielaną nauka praktyczna hodowania warzyw i drzewek owocowych. Wobec tego poczyniło powyższe Towarzystwo kroki odpowiednie, ażeby przywileje i zasoby tejże szkoły zostały przelane na szkołę ogrodniczą Towarzystwa.

W roku szkolnym 1891/2 jest w szkole ogrodniczej Towarzystwa 10 ciu uczniów, z których 4 uczęszcza na trzeci, po trzech na drugi i pierwszy rok. Naukę wykładało siedmiu nauczycieli.

III. Subwencya na wędrowne wykłady rolnicze.

Ze względu, że Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa dopiero z końcem roku 1891 zatwierdzić raczyło nasz program zużycia subwencyi 2.000 zł. przyznanej na cel powyższy, dopiero z końcem tegoż roku nastąpić mogła wypłata subwencyi, przyznanej przez Komitet na poszczególne cele wykładów wędrownych.

Subwencya rzeczona została rozdzieloną następująco:

a) Centralnemu Zarządowi Kółek rolniczych na odbycie corocznie praktykowanych lustracyj gospodarstw włościańskich 1.000 zł.;

b) Towarzystwu dla pszczelnictwa i ogrodnictwa na urządzenie misyj pszczelniczych 500 zł.;

c) na urządzenie wędrownych wykładów o rybactwie 200 zł.;

d) na urządzenie wędrownych wykładów o mleczarstwie 100 zł.;

e) na urządzenie wędrownych wykładów o uprawie i wyprawie lnu i konopi 200 zł.

Subwencye wymienione pod *a)* i *b)* zostały wypłacone dotyczącym Towarzystwom, zaś trzy ostatnie zarezerwowano do dyspozycyi Komitetu dla honorowania pojedyńczych prelegentów.

Z powodu powyżej wyłuszczonego nie jesteśmy w możności zdania sprawy ze sposobu zużycia obu pierwszych subwencyj, zaś o wykładach wymienionych pod *c)* i *d)* możemy na razie nadmienić tylko tyle, że Komitet pozyskał do wszystkich wykładów specyalistów, a to dla wykładów o rybactwie pana Tadeusza Rozwadowskiego, dla prelekcyj o mleczarstwie panów Dra U. Wareg Massalskiego i Jana Biedronia, którzy w czasie najbliższym wysłani będą do Oddziałów, zgłaszających się o urządzenie takich wykładów;

ad e) Subwencya pozostała z roku ubiegłego z działu Instruktora uprawy lnu (patrz str. 7 zeszłorocznego sprawozdania) została użytą na opędzenie kosztów wysłania pana Górskiego do okolic trudniących się tą uprawą. Wyjazdy jego dadzą się podzielić na dwa okresy, pierwszy od 22. Kwietnia do 10. Maja, drugi w czasie od 16. Sierpnia do 1. Września i od 20. Września do 2. Października.

W okresie pierwszym zatrudniony był p. Instruktor w Oddziale cieszanowskim, a mianowicie w miejscowościach Cewków, Dachnów, Dzików nowy, Dzików stary, Futory, Staresioło, Suchawola, Ułazów i Żuków, pouczając o wyborze gruntów, o sposobie uprawy pod len, o zmianie nasienia i t. p. We wszystkich tych gminach liczny zastęp włościan i włościanek przysłuchiwał się wykładom z wielkiem zajęciem i dopominał się dalszych pouczeń podczas zbioru lnu.

W drugim okresie wyjazdu p. Górskiego obejmowała wycieczka powiaty Cieszanów, Łańcut, Jarosław i Kołomyja. W trzech pierwszych powiatach zwiedził miejscowości Staresioło, Nowesioło, Dachnów, Dzików stary, Cewków, w których udzielał praktycznych wskazówek przy moczeniu a następnie suszeniu lnu, w Łańcucie wygłosił na życzenie Rady Oddziału Jarosławskiego prelekcyę dla nauczycieli szkół ludowych, dotykając w takowej sposobu uprawy gleby pod zasiew, zmiany nasienia, moczenia, suszenia lnu i następnie jego wyprawy.

W cieszanowskim powiecie, w którym działalność pana Instruktora datuje się już od lat wielu, redukowała się jego obecna czynność do minimum, gdyż lud tego powiatu zarzucił prawie zupełnie starą metodę wyprawy lnu, Komitet zawiesi przeto w tym powiecie na razie dalszą czynność, a idąc za wskazówkami p. Górskiego, obdzieli kilku plantatorów szczotkami do czesania lnu, sprowadzonemi roku ubiegłego z Anglii, oraz trzepakami. W Kołomyjskiem zwiedził p. Instruktor gminy Kornicz, Nazurna, Podhajczyki, Mariahilf, Matyjowce, Załucze nad Prutem, Zamulińce, Siemiakowce, Chlebiczyn, Borszczów, Zabłotów i Załucze nad Czeremoszem, udzielając na miejscu rad i wskazówek, mających na celu usunięcie tu i owdzie pojawiającego się niewłaściwego postępowania około wyprawy lnu.

W sprawozdaniu swem podnosi p. Instruktor, że w niektórych miejscowościach powiatu kołomyjskiego zastał wyprawę lnu na takiej stopie, jakiej nie można dostrzedz w całym naszym kraju, słowem wyprawę bardzo staranną, gdyż to, co w innych okolicach kraju przez kilka lat pracy

i nauki w tym kierunku z trudnością zaprowadzić było można, mianowicie suszenie lnu wyrwanego, moczenie w wodzie, a następnie roszenie czyli bielenie, tutaj włościanie w całej pełni czynność tę rozwinęli i są tak praktycznie z nią obznajomieni, że nie można im w tej mierze żadnego uczynić zarzutu.

Należałoby im jedynie przyjść z pomocą dostarczeniem dobrych narzędzi, jakoto trzepaków i szczotek do czesania włókna.

Reszta subwencyi pozostałej z tego działu będzie z nadchodzącą wiosną zużytą na dalsze objazdy pana Górskiego.

IV. Subwencya kursów weterynaryi i kucia koni.

W roku 1891 nie otrzymał Komitet na ten cel żadnej subwencyi, czujemy się atoli w obowiązku uczynienia na tem miejscu krótkiej wzmianki o kursie weterynaryi, odbytym we Lwowie w miesiącu Lutym. Jak wiadomo z zeszłorocznego sprawozdania (patrz str. 7), otrzymał na ten cel w r. 1890 Oddział Lwowski od Komitetu subwencyę rządową w wysokości 200 zł., a uzyskawszy prócz tego od Wysokiego Wydziału krajowego zasiłek w kwocie 100 zł. a od Lwowskiej Rady powiatowej w wysokości 50 zł., przystąpił w Lutym r. 1891 do urządzenia kursu. Trwał on od 16. Lutego do 1. marca i odbywał się w sali stowarzyszenia katol. rękodzielników i przemysłowców „Skała“. Prelegentami byli: weterynarz miejski, docent Józef Kubicki i profesor lwowskiej szkoły weterynaryi Dr. Kulczycki, którzy poświęcali dziennie na wykłady i demonstracye 4 do 5 godzin, a to 2 do 3 godziny przed południem na teoryą, a 2 godziny po południu na praktyczne ćwiczenia, jakoto sekcye i t. p.

Z zgłoszonych 35 kandydatów przyjęto 26, z których uczęszczało 24, a z tych było 20 gospodarzy rolnych, 1 oficyalista prywatny, 1 oglądacz bydła, 2 nauczycieli rolnictwa, delegowanych przez Wydział krajowy. Gospodarzy rolnych dostarczyły powiaty: lwowski, dąbrowski, dobromilski, kamionecki, nowotarski, przemyślański, wadowicki, wielicki i złoczowski. Wykłady obejmowały popularną anatomię i fizyologię zwierząt oraz weterynaryę w zastosowaniu do chorób najczęściej się przytrafiających, niemniej ogólne prawidła racyonalnej hodowli.

Na egzaminie odbytym d. 1. Marca byli obecni pp. E. Littich, weterynarz krajowy, prof. Dr. Barański, jako delegat Centralnego Komitetu, Mandybur imieniem Centralnego Zarządu Kółek rolniczych i Prezes Oddziału lwowskiego p. A. Wiesiołowski.

Wynik egzaminu zrobił na obecnych bardzo korzystne wrażenie i uwieńczył sowicie trud, jaki sobie zadawali prelegenci. Słuchaczom, którzy okazali najlepszy postęp, rozdano nagrody, ku czemu przeznaczono 12 trójgrańców i tyleż lejków.

Ogólne koszta kursu wynosiły 360 zł. 72 ct., a że subwencya ogólna wynosiła 350 zł., pokrył Oddział resztę w kwocie 10 zł. 72 ct. z własnych funduszów.

Oddziały rudecko-gródecki i stanisławowski, którym zarezerwował Komitet w r. 1890 subwencyę państwową na rok 1891, nie odbyły jeszcze zamierzonych kursów.

V. Subwencya „Rolnika“, „Bartnika“ i „Sylwana“.

Na cel powyższy uzyskał Komitet subwencyę w tej samej wysokości, jak w roku poprzednim i rozdzielił ją w taki sam sposób t. j. na:

1. podtrzymywanie wydawnictwa „Rolnik“ 1.200 zł.
2. „ „ „Bartnik“ 100 zł.
3. „ „ „Sylwan“ 100 zł.

Zaszła tu jedynie ta zmiana, że subwencya „Rolnika“ nie została ryczałtowo wypłaconą panu Tynieckiemu, jeno wydawnictwo tegoż czasopisma objęto w Zarząd Komitetu w myśl wniosku Oddziału rudecko-gródeckiego, zatwierdzonego na posiedzeniu XXVI Rady Ogólnej Towarzystwa. Biuro Towarzystwa prowadzi więc administracyę i ekspedycyę „Rolnika“, wypłaca honoraryа autorskie, a do części redakcyjnej uproszono profesora Tynieckiego za wyznaczeniem miesięcznej pensyi.

Ze względu, że pismo to umieszcza obecnie więcej prac oryginalnych niż laty poprzednimi, przeniosły koszta wydawnictwa kwotę wypłacaną dawniej ryczałtowo na ten cel (2.500 zł.), a niedobór wynoszący około dwustu kilkudziesięciu zł. pokrytym być musi z ogólnych funduszów Towarzystwa.

VI. Subwencya na wydawnictwo podręcznika o nawozach potasowych i na przeprowadzenie doświadczeń nawozowych z kainitem.

W wykonaniu uchwał XXV Rady Ogólnej wniósł Komitet do Ministeryum rolnictwa prośbę o uzyskanie subwencyi na cel powyższy i otrzymał zasiłek państwowy w wysokości 500 zł. z dozwoleniem podziału tej kwoty w rzeczonym kierunku wedle własnego uznania.

Komitet wychodząc z założenia, że napisanie popularnego podręcznika o użyciu tego środka nawozowego nie będzie wymagać więcej nad dwa arkusze druku, uchwalił rozpisać konkurs na napisanie takiej broszurki, wyznaczając honoraryum do wysokości 200 zł., a przeznaczył natomiast resztę 300 zł. na przeprowadzenie racyonalnych doświadczeń z kainitem, które przeprowadzone będą swego czasu pod dozorem Komitetu wedle obowiązującej instrukcyi, a rezultat takowych podany za pomocą „Rolnika“ do wiadomości ogółu ziemian.

VII. Subwencya stypendyów leśnych.

Stypendyści wspomniani w naszem zeszłorocznem sprawozdaniu ukończyli z końcem półrocza r. 1891 swe studya na leśnym oddziale wyższej szkoły kultury ziemskiej w Wiedniu. Komitet rozpisał przeto na mocy otrzymanego reskryptu ministeryalnego konkurs na 2 stypendya główne (na przeciąg lat 3) po 400 zł. rocznie i po 50 zł. na koszta podróży oraz na jedno stypendyum posiłkowe (na 1 rok) o rocznych 300 zł.

Z pomiędzy zgłoszonych kandydatów przedstawiono na dwa powyższe stypendya pp. Józefa Owsiaka i Stanisława Górskiego, zaś na posiłkowe p. Witolda Macha, który to wniosek reskryptem ministeryalnym z dnia 23. Października l. 16.399/1675 zatwierdzony został.

Nadane stypendya pobierają ci słuchacze wprost z Kasy ministeryalnej, a dwom pierwszym wypłaca c. k. główna kasa krajowa we Lwowie zaliczki na podróż do Wiednia.

VIII. Subwencya statystyczna.*)

Pomimo, iż przedkładając wnioski subwencyjne staramy się stale o powiększenie subwencyi statystycznej, która dawniej przy mniejszych wymaganiach bywała wydatniejszą, subwencya przyznana nam ze strony c. k. Ministerstwa na rok 1891 (reskrypt z d. 26. czerwca 1891 do L. 10269) ogranicza się na kwocie 2.300 zł. t. j. równa się subwencyom statystycznym w szeregu lat ostatnich.

Z pomocą przyznanej subwencyi kończyliśmy rozpoczęte dawniej prace statystyczne i zaczęliśmy nowe stosując się do programu wytkniętego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa przy przyznaniu subwencyi jakoteż do dalszych życzeń, postawionych w odrębnych pismach tegoż ministerstwa,

Mianowicie od ostatniego sprawozdania wykonaliśmy i przedłożyliśmy c. k. Ministerstwu następujące prace:

a) wykaz zbiorów w r. 1890.

b) wykaz dat odnoszących się do produkcyi owoców w tymże roku;

c) elaborat zawierający na tle uwag dostarczonych nam przez sprawozdawców ocenę zbiorów w r. 1890. pod względem ich ilości i jakości:

---

*) Dział statystyczny opracował Dr. Józef Ekielski.

d) zbiór dat i uwag rzucających światło na wartość targową ziemiopłodów i na stosunki handlu zbożowego. Dat tych dostarczyli nam w części nasi pp. korespondenci, w części zaś zawdzięczamy te daty uczynności Zwierzchności gminnych z miast i miasteczek, będących ważniejszymi punktami handlu zbożowego;

e) wykaz produkcyi miodu i wosku pszczelnego w latach 1889 i 1890.

Wymienione co tylko prace i wykazy mamy znowu przedłożyć c. k. Ministerstwu dla wykazania rezultatów i dat zebranych za rok 1891. Po większej części potrzebne materyały są już zebrane, najważniejsza nawet praca t. j. zestawienie rezultatu zbiorów w r. 1891. jest na ukończeniu w przeciągu dwóch tygodni (t. j. z końcem lutego) będzie w rękach c. k. Ministerstwa a wyciągiem dat ważniejszych z tej pracy mamy na dzieję uzupełnić jeszcze niniejsze sprawozdanie.

Za głównym wykazem pójdą kolejno wykazy dodatkowe, wobec bowiem szczupłych sił, jakiemi rozporządzamy, wypełnienie życzeń c. k. Ministerstwa może tylko stopniowo następować. Nie ma też prawie przerwy w czynnościach statystycznych, bo prócz prac z dziedziny produkcyi czysto rolniczej, prac będących stałą częścią dorocznego programu statystycznego przypada nam często w udziale zbieranie dat i przedstawienie wyników działalności na innych polach goopodarskich. I tak c. k. Ministerstwo rolnictwa interesuje się żywo rozwojem gospodarstwa nabiałowego. Z tego działu przedłożyliśmy c. k. Ministerstwu dwie większe prace: jedna i druga były dalszym ciągiem pracy dawniej przedłożonej o spożytkowaniu nabiału wyprodukowanego w naszym kraju. W pierwszej wykazaliśmy szczegółowo rezultaty spożytkowania nabiału na wyrób serów z mleka słodkiego na wzór serów zagranicznych.

Miło nam podnieść na tem miejscu, że otrzymaliśmy daty świadczące po większej części o pomyślnym rozwoju tej produkcyi a nadto i to podnieść możemy, że spotkaliśmy się przy zbieraniu dat z uczynnością i dokładnością, ułatwiającą znacznie przedstawienie rzeczy.

W pracy drugiej staraliśmy się usprawiedliwić cyfry stosunkowe, wynikające z dawniejszych naszych przedłożeń. Świeżo ku końcowi roku 1891 c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 8. listopada 1891 do l. 17.821 zażądało dat w przedmiocie powstania i rozwoju spółek mleczarskich, jakoteż wogóle dat informacyjnych, któreby rzuciły światło na kwestyę zbytu produktów nabiałowych. Zwróciliśmy się z prośbą o daty do Oddziałów Towarzystwa jak i do Zwierzchności gminnych większych miast, z których moglibyśmy się spodziewać pozyskania informacyi mniej więcej dość dokładnych i wiarogodnych Częściowo zdaliśmy już nawet sprawę w tym przedmiocie, skoro jednak otrzymamy resztę spodziewanych jeszcze dat, uzupełnimy naszą relacyę.

Równocześnie prawie bo reskryptem z 19. października 1891 do l. 16.526 zapragnęło znowu c. k. Ministerstwo dat informacyjnych w przedmiocie uprawy słoneczników na większą skalę i uprawy nasienia konopnego. I w tej mierze udaliśmy się o daty do Oddziałów Towarzystwa — odpowiedzi nadchodzą, a skoro będą w większym komplecie spożytkujemy je do przedstawienia stanu rzeczy c. k. Ministerstwu.

Dodawszy jeszcze, że staraliśmy się pozyskać nowych współpracowników po kraju, by zastąpić bądź ubytek dawnych, bądź oprzeć nasze badania z pożytkiem dla rzeczy na datach liczniejszych, wspomniawszy dalej, że idąc za praktyką lat kilkunastu mieliśmy od początku wiosny po koniec października peryodyczne doniesienia o stosunkach atmosferycznych, o stanie zasiewów z koleji o rezultacie zbiorów, i byliśmy temsamem świadomi ogólnego przebiegu kampanii gospodarczej kończymy ten dział sprawozdania doniesieniem, że wypłatę wynagrodzenia pp. korespondentom za pomoc dostarczoną w roku 1891 zarządzono w pierwszych dniach bieżącego roku.

B) Dział chowu zwierząt, produkcyi roślin i wystaw.

I. Subwencya chowu bydła rogatego *).

Na rok 1891 przedłożył Komitet Tow. gosp. galic. Wysokiemu c. k. Ministerstwu rolnictwa wnioski subwencyjne, w których uzasadnił niezbędną potrzebę udzielenia na cele podniesienia chowu bydła rogatego 40 tysięcy zł. zasiłku ze skarbu Państwa a mianowicie:

1. Na utrzymanie stacyi buhajów subwencyonowanych i subwencyjnych dla użytku włościan.
2. Na premiowanie bydła włościańskiego podczas przeglądowych wystaw.
3. Na założenie czterech nowych obór zarodowych pełnej krwi rasy simentalskiej.
4. Na opusty dla prywatnych hodowców bydła, aby im przez to nabycie doborowego materyału rozpłodowego ułatwić.
5. Na opusty przy zakupnie oryginalnego bydła dla odświeżenia krwi w istniejących oborach pełnej i pół krwi.
6. Na urządzenie w kraju targów bydła rozpłodowego.
7. Na koszta administracyi i kontroli.

Pomimo czynionych ze strony Komitetu usilnych starań, aby subwencyę w wykazanej powyżej ilości otrzymać, przeznaczyło Wysokie c. k. Ministerstwo na podniesienie chowu bydła rogatego w roku 1891 tylko 16.000 zł., ograniczając przy tem użycie tej sumy jedynie na utrzymanie stacyi buhajów dla użytku włościan, na premiowanie przychowku po buhajach stacyjnych i na koszta administracyi i kontroli.

Tak stosunkowo mała, nieodpowiednia istotnym potrzebom kraju, kwota subwencyjna, nie dozwoliła Komitetowi rozszerzyć dotychczasowego programu działania ku podniesieniu chowu bydła w myśl wniosków uczynionych Wysokiemu c. k. Ministerstwu i zniewoliła Komitet do popierania tylko tych czynników, które dla rozwoju tej tak ważnej gałęzi gospodarstwa po inne lata stosowanemi były.

Obory zarodowe subwencyonowane pełnej krwi.

Na dołączonej do niniejszego sprawozdania Tablicy I. mieści się szczegółowy wykaz istniejących w roku 1891 obór zarodowych pełnej krwi a przy tem zestawienie ilości przychowku w rzeczonych oborach na chów pozostawionego.

W ciągu roku 1891 przybyło w oborach zarodowych subwencyonowanych pełnej krwi ogółem cieląt sztuk 177 a to buhajów 97, cieliczek 80. Z tego przeznaczono na chów, buhajków 58, cieliczek 55, ogółem sztuk 113.

Oborze w Firlejówce, gdzie zaszła potrzeba zmiany dotychczasowego rozpłodnika, dostarczył Komitet nowego oryginalnego buhaja rasy oldenburskiej, pokrywając połowę kosztów kupna z subwencyi.

Gdy po kilku latach istnienia obory zarodowej oldenburskiej w Złotym Potoku okazało się, iż warunki dla dalszego utrzymywania w tamtejszej okolicy obory rzeczonej rasy mniej są odpowiedniemi, zezwolił Komitet właścicielowi na sprzedaż znajdującego się tamże materyału rozpłodowego pełnej krwi do innych obór zarodowych oldenburskich i tak, obora w Stojańcach nabyła 10 krów, 6 jałówek, obora zaś w Balicach 10 krów i 7 jałówek, przez co zmniejszyła się wprawdzie ilość obór zarodowych oldenburskich, lecz za to zwiększyła się ilość bydła w dwóch powyżej wymienionych oborach.

Oborę zarodową oldenburską pełnej krwi w Wykotach postanowił Komitet zwinąć, albowiem bydło oryginalne nie zaaklimatyzowało się tam tak dobrze, aby w przyszłości pomyślnego rozwoju spodziewać się można. Natomiast będzie w roku 1892 utworzoną w Wykotach obora półkrwi rasy oldenburskiej z materyału miejscowego już do tamtejszej paszy przywykłego.

---

*) Tę część sprawozdania z dołączonemi tablicami napisał p. Adam Konopka, inspektor chowu bydła.

Zaniechano także w ciągu roku 1891 prowadzenia obory zarodowej, rasy krajowej w Lipniku z powodu, iż właściciel po skończeniu się okresu obowiązkowego, nie życzył sobie takowej nadal utrzymywać.

W wykazie obór pełnej krwi, umieszczono między innemi oborami, oborę p. Aleksandra Hulimki w Mycowie, ta albowiem przez Komitet Tow. gosp. galic. w roku zeszłym za oborę zarodową pełnej krwi uznana, pozostaje od 1. Stycznia 1891 roku pod opieką i kontrolą Komitetu.

Obory subwencyonowane pół krwi.

Szczegółowy spis subwencyonowanych obór pół krwi, zamieszczamy na Tablicy II., podając zarazem ilość bydła z tychże obór w księgach rodowodowych zapisanego, a w ciągu roku 1891 do rozpłodu używanego.

W spisie tym mieści się także obora w Michalewicach p. Albina Rayskiego, którą, po dokładnem zbadaniu na miejscu w Michalewicach, postanowił Komitet, uznając znajdujący się tamże materyał rozpłodowy po hollendrach i oldenburgach za doborowy, zaliczyć do rzędu obór pół krwi, i udzielić jej subwencyi na kupno odpowiedniego, oryginalnego buhaja rasy oldenburskiej. Odtąd używany będzie do rozpłodu w oborze w Michalewicach stale, buhaj rasy oldenburskiej a księgi rodowodowe prowadzone będą pod kontrolą Komitetu.

Oborom w Balicach, Wysocku, Brześcianach i Michalewicach dostarczył Komitet w ciągu roku 1891 nowe oryginalne buhaje rasy oldenburskiej, pokrywając 50% kosztów zakupna z subwencyi na ten cel w poprzednich latach od Wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa udzielonej.

Księgi rodowodowe.

Na podstawie raportów, nadsyłanych co kwartału z obór zarodowych tak pełnej, jakoteż pół krwi, utrzymywał Oddział chowu bydła w roku 1891 księgi rodowodowe, a na żądanie nabywców przychowku z rzeczonych obór, udzielał Komitet takowym rodowodów, na stosownie ku temu sporządzonych blankietach.

Sprawdzanie pochodzenia przychowku od krów zapisanych w głównych księgach rodowodowych, odbywa się podczas lustracyi Inspektora chowu bydła, na miejscu w oborach, przyczem każde ciele podane w raportach, po przeprowadzonej kontroli, otrzymuje w prawem uchu wytatuowany numer, którym matka jego jest oznaczona.

Stacye buhajów dla bydła włościańskiego.

W okresie od 1. Października 1890 do 30. Września 1891 r. istniało w Oddziałach Tow. gosp. gal. stacyj subwencyjnych 29, subwencyonowanych 131, razem 160, na których pokryto buhajami stacyjnemi 8.489 krów.

Komitet wypłacił właścicielom stacyj za utrzymanie buhajów w okresie 1890/1, kwotę 9.685 zł. 20 ct., a oprócz tego wypłacił dodatkowo, zaległe z okresu 1889/90 należytości, ośmiu stacyom w kwocie 498 zł. W roku 1891 wypłacono przeto za utrzymanie buhajów na stacyach, razem 10.185 zł. 20 ct.

Aby na przyszłość ze szczupło udzielanej subwencyi państwowej, jak największą liczbę stacyi buhajów tworzyć można było, zaproponował Komitet Oddziałom Tow. gosp. galic., aby już na okres 1891/2 zniżyć wynadgrodzenie z subwencyi za użycie buhaja stacyjnego i wypłacać nie jak dotychczas po 1 zł. 20 ct. lecz po 1 zł., a natomiast żądać, aby włościanie nie 30 ct. ale 50 ct. dopłacali. Na rzeczoną zmianę zgodziło się jednakowoż tylko 5 Oddziałów, a mianowicie: brzeżański, kałuski, pokucki, stryjski i złoczowski; reszta zaś Oddziałów oświadczyła się za zatrzymaniem jeszcze dawnego sposobu subwencyonowania stacyj.

Na okres od 1. Października 1891 r. do 30. Września 1892 r. preliminował Komitet, na utrzymanie buhajów na stacyach dla użytku włościan 12.384 zł., która to kwota wystarczy na subwencyonowanie 181 pełnych stacyj.

Szczegółowy wykaz stacyj czynnych w okresie 1890/1, obejmuje Tablica III., zaś wykaz kwot preliminowanych dla Oddziałów na okres 1891/2 na utrzymanie buhajów stacyjnych, Tablica IV; obie te tablice dołączone są do niniejszego sprawozdania.

Wystawy przeglądowe bydła włościańskiego połączone z premiowaniem.

Zaliczając wystawy przeglądowe bydła po powiatach, połączone z premiowaniem przychowku po buhajach subwencyjnych i subwencyonowanych, do rzędu środków silnie zachęcających naszych włościan, tak do korzystania ze stacyj buhajów, jakoteż do ulepszania hodowli bydła, udzielał Komitet subwencyi w roku 1891, o ile na to fundusze starczyły, tym Oddziałom Tow. gosp. galic., które rzeczone wystawy urządzić pragnęły.

Wystaw przeglądowych bydła włościańskiego odbyło się w roku 1891 siedem, a podczas tychże wydano na nagrody z subwencyi państwowej 1.005 zł., z funduszów Oddziałów 242 zł. i w Kałuszu ofiarowane na ten sam cel przez tamtejszą Radę powiatową 150 zł., łącznie przeto wydano 1.397 zł. Ocenieniem przyprowadzonego na wystawy bydła oraz rozdzieleniem nagród, zajęły się wybrane w tym celu przez Rady Oddziałów Komisye, wspólnie z delegatami Komitetu Tow. gosp. galic.

Na dołączonej do niniejszego sprawozdania Tablicy V. podajemy szczegółowo miejsca, gdzie w roku 1891 odbyły się wystawy i ilość przyprowadzonego oraz premiowanego bydła.

Delegatami do Komisyi sędziów mianował Komitet ze swej strony na wystawę w Ułaszkowcach Leona księcia Sapiełę, w Gródku p. Jana Breuera, zaś w Cieszanowie, Złoczowie, Przemyślanach, Dobromilu i Kałuszu Inspektora chowu bydła.

W dalszym ciągu niniejszego sprawozdania w ustępie, „Odznaczenia w dziale chowu bydła rogatego“, podajemy nazwiska tych hodowców, którzy na tegorocznej wystawie w Kałuszu otrzymali medale Tow. gosp. galic i listy pochwalne.

Przegląd bydła rogatego w Kamiennej.

Już od szeregu lat czyni Komitet i Rada stanisławowskiego Oddziału, przy nader skutecznej pomocy p. Grzegorza Głuchowskiego, usilne zabiegi celem podniesienia chowu bydła włościańskiego w okolicy Kamiennej w powiecie nadwórniańskim. O rezultatach tych zabiegów przekonał się w tym roku Prezes Towarzystwa gosp. galic. Adam książę Sapieha, który w tym celu udał się do Kamiennej, zwiedził szczegółowo obory włościańskie i poznał tam na miejscu istniejące stosunki hodowlane, co też stanowić będzie podstawę do dalszego obmyślania i zastosowania praktycznych środków dla krzewienia postępu w chowie bydła tamtejszych włościan.

Na przybycie księcia Prezesa urządził p. Grzegorz Głuchowski, właściciel Kamiennej, własnem staraniem, co na tem miejscu z uznaniem podnosimy, przegląd bydła włościańskiego, na który przyprowadzili włościanie nie tylko z Kamiennej, lecz także z sąsiednich włości, około 200 sztuk bydła poprawnego, krzyżowanego z simentalerami, a między tem kilka buhajów ze stacyj subwencyjnych i subwencyonowanych. Prawie wszystko bydło przedstawione na rzeczonym przeglądzie, odznaczało się bardzo dobrą budową i wybitnemi oznakami swej użyteczności a przytem pielęgnowane starannie, świadczyło o postępach, jakie tamtejsi włościanie w hodowli poczynili a do jakich w nie małym stopniu przyczynił się p. Głuchowski swemi umiejętnemi, praktycznie zastosowanemi wskazówkami i pouczeniami.

Za tak pożyteczną działalność, wyraził książę Prezes p. Głuchowskiemu uznanie a dla włościan zaś, pragnąc ich do dalszej wytrwałej pracy zachęcić, ofiarował hojny datek pieniężny, którego stosownem rozdzieleniem zajęli się obecni także przy tym przeglądzie bydła, referent spraw chowu bydła p. Jan Breuer, Inspektor chowu bydła i kilku właścicieli obszarów dworskich z grona gości, przybyłych do Kamiennej na powitanie księcia Prezesa.

Zakupno i sprzedaż buhajów subwencyjnych.

Popyt za doborowemi buhajami, szczególnie ras simentalskiej i oldenburskiej, głównie przez Komitet Tow. gosp. galic. do poprawy naszego miejscowego bydła zalecanych, zwiększa się z rokiem każdym tak znacznie, iż ilość rozpłodników, wychowywanych w oborach zarodowych pełnej i pół krwi, w małej tylko części pokryć może potrzeby, zgłaszających się do kupna hodowców.

To też zadanie dostarczania buhajów na stacye subwencyjne staje się nieraz trudnem, często albowiem pomimo usilnych starań Komitetu, nie można dostać takiej ilości zwłaszcza goto-

wych do użytku rozpłodników, jaka byłaby potrzebną, a wskutek tego zwłoka w zaopatrywaniu stacyj staje się czasem nieuniknioną.

Kupno buhajów subwencyjnych polecił Komitet Inspektorowi chowu bydła, który też w ciągu roku 1891 lustrując obory, nabył takowych 18 sztuk; sprzedażą zaś starych buhajów i do użytku nieprzydatnych ze stacyj subwencyjnych, zajęły się po porozumieniu z Komitetem, już to Rady Oddziałów, już to sami właściciele stacyj.

Na zakupno 18 buhajów subwencyjnych w roku 1891 wydano z subwencyi 2.750 zł. 8 ct.

Ze sprzedaży buhajów wybrakowanych uzyskano:

Za 20 buhajów, które kosztowały		3.064 zł. 23 ct.
Osiągnięto po sprzedaży w roku 1891 .	2.843 zł. 44 ct.	2.932 „ 80 „
Wpłynie jeszcze w r. 1892 reszta za jednego buhaja	89 zł. 36 ct.	
Przeto strata na 20 buhajach wynosi . . .		131 zł. 43 ct.

którą pokryto z preliminowanej na ten cel subwencyi.

Obliczając stratę w procentach okazuje się, iż przy sprzedaży buhajów subwencyjnych w r. 1891 wynosi ona tylko 4·28%.

Zakupno oryginalnego bydła rozpłodowego.

Celem zasilenia nowemi oryginalnemi buhajami tych obór zarodowych pełnej i pół krwi rasy oldenburskiej, w których dostarczone po inne lata buhaje okazały się już do dalszego użytku nieprzydatnemi, jak również chcąc ułatwić zgłaszającym się o to hodowcom prywatnym sprowadzenie doborowego moteryału rozpłodowego, postanowił Komitet w roku 1891 wysłać do Oldenburga Komisyę swą na zakupno bydła. Do Komisyi wybrani zostali p. Jan Breyer referent spraw chowu bydła i p. Adam Konopka, inspektor chowu bydła.

W Oldenburgu zakupiono w drugiej połowie Lipca 1891 r. 12 buhajów i 4 cielne jałówki, razem 16 sztuk i te dostarczono hodowcom wymienionym w wykazie na tablicy VI., do niniejszego sprawozdania dołączonej.

Zakupno bydła pełnej krwi dla włościan w Kamiennej.

Komitet Tow. gosp. galic. chcąc poprzeć skutecznie chów bydła u włościan w Kamiennej, odznaczających się zamiłowaniem i wielką starannością w wychowie bydła rozpłodowego, postanowił zakupić z funduszów subwencyjnych 10—12 doborowych krów lub cielnych jałówek, pełnej krwi rasy simentalskiej i rozdać takowe tamtejszym włościanom, pod warunkami przez Komitet ułożonemi, a zapewniającemi, iż dane im bydło nie zmarnieje. Każdy z włościan, otrzymujących subwencyjną krowę lub jałówkę cielną, zobowiązać się musi przychować od tejże, w ciągu pierwszych trzech lat, buhajka lub jałówkę i w wieku półtorarocznym oddać przychowek ten bezpłatnie Komitetowi do dyspozycyi, przez co będzie można materyał żeński w ten sposób pozyskany, na tych samych warunkach dalej rozpowszechniać, buhajki zaś na stacye subwencyjne używać. Gdyby zwrot przychowkiem okazał się niemożliwym, zastrzeżono w warunkach odpowiednie spłaty pieniężne.

Z uzyskanej po inne lata na ten cel subwencyi, zakupiono w roku 1891 dwie doborowe jałówki cielne, pełnej krwi rasy simentalskiej, w oborze zarodowej w Mycowie u p. Hulimki i dostarczono je włościanom w Kamiennej. Więcej sztuk na razie dostać nie było można, gdyż inne obory zarodowe, powiększając jeszcze ciągle ilość bydła pełnej krwi, dla własnych potrzeb, nie mogły dotychczas sprzedawać dobrego materyału rozpłodowego żeńskiego. Niemniej jednak o resztę potrzebnego dla włościan w Kamiennej bydła, postanowiono starać się w roku 1892.

Odznaczenia w dziale chowu bydła rogatego.

Podczas przeglądowej wystawy bydła w Kałuszu dnia 12. Czerwca 1891 r., odbyła się za staraniem kałuskiego Oddziału Tow. gosp. galic. także wystawa bydła właścicieli obszarów dworskich i zamożniejszych gospodarzy, o nagrody pieniężne przeznaczone wyłącznie dla włościan się nieubiegających.

Dla tej kategoryi wystawców zasługujących na odznaczenie, udzielił Komitet na wniosek Rady Oddziału 3 medale bronzowe Tow. gosp galic., a nadto Rada Oddziału postanowiła ze swej strony według uznania Komisyi sędziów rozdać kilka listów pochwalnych.

Medale Tow. gosp. galic. otrzymali:

1. P. Stanisław Komornicki, właściciel Zawadki, za 8 jałówek i 3 buhaje, razem za 11 sztuk rasy pół krwi simentalskiej.

2. P. Jan Dworzak, dzierzawca z Tomaszowiec, za 10 wołów młodych, własnego chowu, rasy pół krwi pincgauskiej.

3. P. Stanisław Załęski z Kałusza, za krowę rasy pół krwi simentalskiej, odznaczającej się piękną budową i bardzo dobrą mlecznością.

Listy pochwalne otrzymali:

1. P. Henryk Mierzeński, właściciel Dubowicy za 1 buhaja, 5 krów i 3 jałówki, razem za 9 sztuk rasy pół krwi simentalskiej.

2. P. Franciszek Rozwadowski, właściciel Dołputowa, za 2 buhaje, 2 jałówki i 2 woły, razem za 6 sztuk rasy szwyckiej.

3. P. Emilia hr. Łosiowa, właścicielka Chocimia, za 8 krów, 1 jałówkę i 1 buhaja, razem za 10 sztuk rasy pół krwi hollenderskiej.

4. P. Józef Hermann z Kałusza, za krowę z cielęciem rasy pół krwi simentalskiej.

5. P. Sydonia Drozdowska z Kałusza, za krowę rasy pół krwi simentalskiej.

Rozmaite czynności bieżące.

W ciągu roku 1891 załatwiał Komitet Tow. gosp. galic. oprócz wymienionych już czynności, wiele jeszcze innych spraw bieżących w dziale chowu bydła, z których ważniejsze na tem miejscu podajemy.

Celem naradzenia się, czy i jakie zmiany, względnie ulepszenia, w dotychczas przeprowadzanym planie działania około podniesienia chowu bydła rogatego u nas w kraju byłyby pożądanemi, zaprosił Komitet znamienitszych naszych hodowców i gospodarzy na ankietę, która się odbyła dnia 15. Marca 1891 r. Uchwały i wnioski na rzeczonej ankiecie powzięte, przedłożył Komitet XXVI-tej Radzie Ogólnej w r. 1891, przez którą bez zmiany przyjęte zostały.

Gdy Wysoki Wydział krajowy pismem swem z dnia 18. Lutego 1891 r. zażądał od Komitetu Tow. gosp. galic. uwag, odnoszących się do środków, jakie należałoby zastosować, aby hodowlę bydła rogatego w naszym kraju stanowczo podnieść, jak również uwag, co do rezultatów osiągniętych już w rzeczonym kierunku staraniami Komitetu i subwencyami ze skarbu Państwa dostarczanemi, przedłożył Komitet Wysokiemu Wydziałowi krajowemu w odpowiedzi obszerny memoryał, w którym przedstawił dokładny obraz swych czynności około podniesienia chowu bydła, od czasu istnienia naszego Towarzystwa aż do roku 1891, oraz skutki dotychczasowych zabiegów, wymieniając przytem szczegółowo subwencye, jakie na ten cel Wysokie c. k. Ministerstwo w tym czasokresie dostarczyło. W rzeczonym memoryale wykazał też Komitet, jak niedostateczne posiada fundusze w stosunku do istotnych potrzeb, aby tę tak ważną gałęź gospodarstwa do pożądanego doprowadzić rozwoju i jak konieczną jest w tym względzie pomoc ze strony Reprezentacyi kraju.

Aby na rok 1892 uzyskać ze skarbu Państwa subwencyę na podniesienie chowu bydła, wystosował Komitet do Wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa podanie, w którem uzasadniając potrzebę na ten cel 52.000 zł., przedłożył szczegółowy program użycia tejże kwoty. Po koniec roku 1891 Wysokie c. k. Ministerstwo nie zawiadomiło jeszcze Komitetu w jakiej wysokości subwencyi na rok 1892 udzieli.

Jak lat poprzednich tak też i w ciągu roku 1891, wysyłał Komitet Inspektora chowu bydła na lustracye obór zarodowych pełnej i pół krwi, oraz na lustracye stacyi buhajów subwencyjnych i subwencyonowanych a na podstawie przedkładanych przez tegoż sprawozdań, o ile zachodziła tego potrzeba, czynił Komitet stosowne zarządzenia.

Ułatwiając rolnikom nabycie otrąb z magazynów wojskowych, pozostających przy mełciu zboża dla c. k. armii w r. 1891, ogłosił Komitet we właściwym czasie warunki, pod jakiemi produkt

ten kupować można i wyjednał interesowanym, potrzebne do nabycia otrąb pozwolenie u Wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Zestawienie rachunkowe użycia subwencyi na podniesienie chowu bydła w r. 1891.

1. Na stacye buhajów dla użytu włościan	10.183	zł.	20 ct.
2. Na zakupno buhajów subwencyjnych na stacye dla użytku włościan	2.750	„	08 „
3. Na premiowanie przychowku po buhajach subwencyonowanych i subwencyjnych, w czasie wystaw przeglądowych bydła włościańskiego . . .	1.005	„	— „
4. Na zakupno bydła dla włościan w Kamiennej	424	„	98 „
5. Na opusty 50%-we przy zakupnie oryginalnych buhajów do obór zarodowych pełnej krwi	271	„	55 „
6. Na opusty 50%-we przy zakupnie oryginalnych buhajów do obór pół krwi	932	„	88 „
7. Na administracyę i kontrolę, jako to: Płace urzędników, najem lokalu, opał, oświetlenie, druki i potrzeby kancelaryjne, koszta podróży inspekcyjnych i dyety, portorya i różne wydatki drobne	4.276	„	22 „
Razem . .	19.843	zł.	91 ct.
Subwencya na rok 1891 wynosiła .	16.000	„	— „
Nadwyżka w rozchodach .	3.843	zł.	91 ct.

Wykazaną w rozchodach nadwyżkę pokryto z pozostałości kasowych roku 1890.

II. Subwencya chowu owiec i trzody chlewnej.

Tegoroczną na cele podniesienia chowu owiec i trzody chlewnej, jakoteż na podniesienie pszczelnictwa w wysokości 600 zł. udzieloną subwencyę państwową uchwalił Komitet użyć wyłącznie na podniesienie chowu trzody chlewnej.

Do tego zarządzenia spowodowała go ta okoliczność, że rozdrabianie tej szczupłej subwencyi nie mogłoby przynieść dodatnich wyników, lepiej przeto użyć jej dla jednego celu, zwłaszcza dla tak doniosłego, jakim jest podniesienie chowu trzody chlewnej, mającego dla kraju naszego niepomierne znaczenie.

Komitet wystosował przeto do wszystkich Oddziałów okólnik, wzywający do zgłaszania się o uzyskanie chlewni zarodowych, do których zamierza sprowadzić doborowe rozpłodniki obojga płci.

Kierunek hodowli przestrzeganym zostanie przez Komitet, który częstem wykonywaniem kontroli czuwać będzie nad ścisłem wykonaniem obowiązującej instrukcyi.

Z nadchodzącą wiosną zostaną zakupione reproduktory i rozesłane tym hodowcom, których zgłoszenia uwzględnione będą.

W roku 1891 ograniczył Komitet swą czynność na odświeżeniu krwi w chlewniach założonych laty dawnymi, oraz na zastąpieniu kilku wybrakowanych sztuk nowo sprowadzonemi.

Ze względu, że Komitet całą powyższą subwencyę na podniesienie chowu trzody chlewnej przeznaczył, przeto rubryka

III. Subwencyi pszczelniczej

odpada w r. 1891 w zupełności.

IV. Subwencya produkcyi roślin.

Na cel powyższy otrzymał Komitet od rządu subwencyę w kwocie 1.000 zł. którą rozdzielił następująco:

a) na zakład pomologiczny w Brzeżanach 300 zł.;

b) Towarzystwu dla ogrodnictwa i pszczelnictwa na uporządkowanie nowo nabytego ogrodu we Lwowie 200 zł.;

c) na zakupno nasienia lnu 300 zł.;

d) na zakupno nasion pastewnych 200 zł.

Ad a) i *b)*. Subwencye wymienione pod *a)* i *b)* zostały wypłacone zjednoczonemu Towarzystwu dla ogrodnictwa i pszczelnictwa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania ogrodów w Brzeżanach i we Lwowie, z których zwłaszcza ostatni znacznych jeszcze wymaga wkładów.

Klęska, jakiej doznał ogród w Brzeżanach przed dwoma laty przez posuchę i pędraki, jest już w znacznej części powetowaną, gdyż ogród ten liczy obecnie przeszło 6000 uszlachetnionych drzewek, z których rozesłało Towarzystwo z wiosną 400 sztuk bezpłatnie swoim Oddziałom. Subwencya w kwocie 200 zł., przyznana na uporządkowanie nowo nabytego ogrodu we Lwowie, zużytą została przez Towarzystwo na zrobienie szkarpów, na których zasadzono 80 drzew najodpowiedniejszych gatunków, ażeby mieć z nich zrazy dla szkółki i dla Członków Towarzystwa, oraz na częściowe oparkanienie, na uregulowanie przepływającego potoku i inne drobniejsze roboty.

Ad c) Subwencyi przyznanej na zakupno nasienia lnu użyto na udzielenie 15% rabatu z ceny zakupna tegoż nasienia mniejszym plantatorom, którzy zgłosili się o to do Komitetu w czasie należytym. W liczbie zamówień zajmują podobnie jak laty ubiegłemi najwybitniejsze miejsce Kółka rolnicze. Ogółem sprowadzono nasienia lnu rygskiego 152 worów, nasienia lnu parnawskiego 12 beczek.

W roku 1891 przesłał Komitet podobnie jak w roku 1890 niektórym Oddziałom po kilka garncy nasienia lnu inflanckiego i żmudzkiego celem przeprowadzenia upraw porównawczych, pozyskał także w kilku miejscowościach powiatu samborskiego, turczańskiego i liskiego plantatorów, którzy się podjęli uprawy lnu na nasienie, z przykrością jednak podnieść nam wypada, że uprawy te częściowo z powodu słotnej pory roku chybiły, częściowo zaś z powodu niedokładności w przeprowadzeniu nie dostarczyły nam żadnych materyałów, z których możnaby wysnuć pewne wnioski.

Ad d) Subwencya 200 zł., przyznana na zakupno nasion pastewnych, będzie wraz z subwencyą tej samej wysokości, zarezerwowaną w dotyczącym dziale w roku 1890, zużytą z wiosną 1892. Na razie przyznano z niej Oddziałowi jarosławskiemu kwotę 50 zł. za którą otrzyma Oddział nasienie lnu in natura celem bezpłatnego obdzielenia swych Członków włościan. Rozdział subwencyi między inne zgłoszone Oddziały nastąpi w najbliższym czasie.

V. Subwencya wystawy ogrodniczo-pszczelniczej we Lwowie.

Przychylając się do życzenia zjednoczonego gal. Towarzystwa dla pszczelnictwa i ogrodnictwa, poparł Komitet u Ministerstwa rolnictwa podanie tegoż Towarzystwa o udzielenie subwencyi państwowej na wystawę ogrodniczo-pszczelniczą i uzyskał zasiłek państwowy w wysokości 200 zł., 10 medali srebrnych oraz 20 bronzowych.

Subwencya ta wypłaconą została powyższemu Towarzystwu, które urządziło w ogrodzie botanicznym we Lwowie w czasie od 26. września do 4. października wystawę ogrodniczo-pszczelniczą i przedmiotów przemysłu domowego.

Wystawę tę obesłało 112 wystawców w różnych działach, a nadesłane okazy świadczyły chlubnie o postępie pszczelnictwa i ogrodnictwa, tudzież w przeróbce owoców i miodu na napoje. Gdyby nie zupełny w tym roku brak wszelkiego dochodu z pasiek i notoryczny ogólny nieurodzaj, wystawa ta byłaby jeszcze lepiej wypadła, w ostatniej bowiem chwili wielu wystawców swój udział z powyższych powodów odwołało.

Wystawę zwiedziło przeszło 20 tysięcy osób, pomiędzy temi wszystkie szkoły lwowskie bezpłatnie.

W czasie wystawy rozlosowało Towarzystwo bezpłatnie pomiędzy zwiedzających gości przeszło 3.000 wazonków roślin, chcąc większe wzbudzić zamiłowanie do uprawy roślin pokojowych.

Przedłożone Wysokiemu c. k. Ministerstwu rolnictwa rachunki z użycia poszczególnych subwencyj r. 1890 zostały przez takowe w zupełności potwierdzone.

Wnioski subwencyjne, przedstawione Ministerstwu na rok 1892, wynoszą w dziale I. (naukowym i statystyki) 15.900 zł. a to: na szkołę chmielarską 1.000 zł., na szkołę ogrodniczą 1.500 zł., na wędrowne wykłady rolnicze 3.000 zł., na kursa weterynaryi i kucia koni 1.300 zł., na podniesienie mleczarstwa 1.000 zł., na czasopisma rolnicze „Rolnik“, „Bartnik“, „Sylwan“ 1.900 zł., na cele rybactwa 1.000 zł., na stypendya leśne 1.200 zł., na podniesienie leśnictwa 200 zł., na wydawnictwo podręczników gospodarskich 1.000 zł., na statystykę 2.800 zł., zaś w dziale II. (chowu zwierząt, produkcyi roślin i wystaw) 72.800 zł. a mianowicie: na chów bydła rogatego 52.000 zł., na chów owiec i trzody chlewnej 3.000 zł., na pszczelnictwo 300 zł., na sadownictwo 1.400 zł., na zakupno nasienia lnu 1.000 zł., na zakupno nasion pastewnych i na przeprowadzenie próbnych upraw z takowemi 1.100 zł., na premiowanie wzorowych gospodarstw włościańskich i gnojarń 1.000 zł., na zakupno machin rolniczych (opust) 1.000 zł., na konkursa machin rolniczych 800 zł., na subwencyonowanie stacyj ogierów 10.000 zł. i na wystawy rolnicze 1.300 zł.

Z uchwał, zapadłych na posiedzeniach XXVI. Rady ogólnej, zostały wykonane następujące:

Nowo mianowanym Członkom honorowym Towarzystwa pp. Bolesławowi Augustynowiczowi i J. Exc. Franciszkowi hr. Falkenhaynowi przesłano dyplomy.

Czyniono w Ministerstwie handlu starania o uzyskanie opustu opłat pocztowych od przesyłek pieniężnych i pism, przesyłanych do zakładu ubezpieczenia robotników.

Sproszono ankietę celem omówienia sprawy podniesienia chowu koni roboczych. Ankieta ta, złożona z reprezentantów c. k. Rządu, Komitetu doradczego dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Komitetu Centralnego i Delegatów Oddziałów, zaszczyconą została obecnością Ich Excellencyj: jenerała hr. Graevenitza, wysłannika Wysokiego c. k. Ministerstwa rolnictwa, pana Namiestnika i księcia Marszałka.

Posiedzenia odbyły się dnia 4. Stycznia r. 1891 i przysporzyły Komitetowi wiele bardzo cennego materyału, który przedstawiony zostanie XXVII Radzie Ogólnej jako osobny punkt programu obrad.

Zwołano ankietę gorzelników krajowych, która zbadawszy wielostronne zarzuty podnoszone z okazyi nowo zaprowadzonej ustawy gorzelnianej, ułożyła zarys memoryału do rządu, poruczywszy wypracowanie takowego panu Trojanowi.

Memoryał ten, jakoteż dalsze w tej mierze zebrane materyały, przedłożone zostaną Rządowi w drodze administracyjnej.

Celem wspólnego naradzenia się nad wprowadzeniem potrzebnych reform w organizacyi Oddziałów Towarzystwa sprosił Komitet prezesów wszystkich Oddziałów na dzień 4. Kwietnia, na którym zjeździe przedstawił wniosek księcia Prezesa, dotyczący urządzania strefowych zgromadzeń w różnych okolicach kraju, połączonych z wystawami bydła, machin rolniczych i t. p. Na zjeździe tym dokonano podziału części kraju, objętej Oddziałami Towarzystwa, na strefy, w skład których wcielono okolice zbliżone do siebie najbardziej pod względem interesów i stosunków.

Z uchwał, powziętych na zjeździe, a poruczonych Komitetowi do wykonania, załatwiono następujące: Przesłano rolnikom w kraju, nie będącym Członkami Towarzystwa, odezwę wzywającą ich do energiczniejszego popierania spraw rolniczych przez przystąpienie do Towarzystwa. Kwestya stosunku Towarzystwa Kółek rolniczych do Towarzystwa gospodarskiego omawianą została przez umyślną ad hoc wybraną Komisyę i będzie jeszcze przedmiotem obrad zbliżającej się Rady Ogólnej. Utworzono w czasopiśmie „Rolnik“ osobną rubrykę informacyjną, mającą zastąpić na razie projektowane przez księcia Leona Sapiehę bióro wywiadowcze.

Zgodnie z uchwałą powziętą na wniosek Dra Skałkowskiego, mającą na celu utrzymanie ścisłej łączności między Komitetem Centralnym a zarządami Oddziałów, wysyła bióro Towarzystwa

wszystkim Prezesom Oddziałów zaproszenia na każde regulaminowe posiedzenie Komitetu, na których Prezesowie obecni biorą udział z głosem doradczym.

Winniśmy na tem miejscu wspomnieć o wnioskach pana Jana Paygerta, omawianych podczas XXVI Rady ogólnej, które wedle uchwały tejże Rady odesłane zostały do Komitetu celem rozpatrzenia i możliwego zużytkowania.

Dotyczyły one dalszego rozwoju szkoły Dublańskiej, niższych szkół rolniczych, założenia kilku stacyj doświadczalnych dla sztucznych nawozów i nasion, założenia subwencyonowanych przez kraj wzorowych folwarków, sprawy komasacyi, wreszcie przeznaczenia przez Sejm funduszu na subwencye dla właścicieli ziemskich w celach melioracyi.

Ze spraw poruszonych tymi wnioskami sprawa szkoły wyższej w Dublanach, co do której szanowny wnioskodawca obawia się, aby powstanie wydziału agronomicznego w Krakowie nie spowodowało tamowania dalszego jej wzrostu z innego względu, była przedmiotem wyczerpujących obrad w łonie Komitetu i poruszoną zostanie na Radzie ogólnej. Zamiarów tamowania rozwoju tejże szkoły ze względu na wydział agronomiczny w Krakowie, ani w Wydziale krajowym, ani w krajowej Komisyi rolniczej, do której należy sześciu Członków Komitetu, nie było i niema, a także i w Wysokim Sejmie nikt z podobnym zamiarem nie wystąpił, przeciwnie uchwały Sejmu, odnoszące się do szkoły dublańskiej, przyzwalając potrzebne dla niej środki finansowe, wezwały Wydział krajowy do przedłożenia planów i kosztorysów na budowę domu mieszkalnego dla uczniów. Odpowiednie zaś pomieszczenie uczniów wpłynie niewątpliwie pomyślnie na rozwój szkoły.

Zakładanie niższych szkół rolniczych jest w toku i postępować będzie coraz dalej w miarę ofiarności czynników miejscowych (gmin, powiatów, oraz funduszów prywatnych), do tego bowiem stosować się będą subwencye krajowe i państwowe. Obecnie dwie dalsze szkoły tej kategoryi mają być, założone w Uhersku pod Stryjem i w Krośnie.

Stacye doświadczalne mają być założone w Dublanach i Czernichowie, o czem jest też wzmianka w sprawozdaniu Komisyi budżetowej Rady państwa o budżecie Ministerstwa rolnictwa.

W miarę rozwoju tych stacyj i korzystania z nich ze strony rolników będzie można ocenić, o ile byłoby wskazanem pomnożyć ich liczbę.

Sprawa komasacyi, w której Komitet ostatnimi czasy dwukrotnie odnosił się do Rządu, prosząc o przyspieszenie wniesienia jej do Sejmu, postąpiła o tyle, że wstępne narady nad projektami krajowych ustaw komasacyjnych już się odbyły dnia 22. Września r. 1891 i obecnie Rząd opracowuje projekt właściwej ustawy, zaś Wydział krajowy zarządził dochodzenie stosunków wspólnego posiadania i używania gruntów.

Co się tyczy sprawy subwencyonowania prywatnych melioracyj, to sprawa ta rozbieraną była przy udziale Członków Komitetu w sekcyi stałej i w pełnej Komisyi krajowej dla spraw rolniczych wskutek wniosków Członka tej Komisyi br. Gostkowskiego. Komisya uchwaliła doradzać Wydziałowi krajowemu, aby powiększył liczbę ekspozytur bióra melioracyjnego, aby się starał o pomnożenie liczby wykształconych dozorców dla tych robót i aby subwencyonował zakładanie fabryk drenów.

Co się tyczy wreszcie zakładania subwencyonowanych przez kraj folwarków wzorowych, to pominąwszy gospodarstwa połączone ze szkołami rolniczemi, które powinny służyć za wzór i za praktyczną podstawę nauki, nie uważa Komitet, aby należało Towarzystwu przemawiać za subwencyonowaniem prywatnych wzorowych folwarków i przypomina, że raz już Towarzystwo przeciw tej myśli się oświadczyło.

Z innych spraw załatwionych w roku 1891 zasługują na wymienienie następujące:

Udzielono Wydziałowi krajowemu opinią co do projektu gal. Towarzystwa uprawy tytoniu o sposobie użycia przyznanej przez Sejm na cele Towarzystwa subwencyi w wysokości 2.000 zł.

Poparto w Namiestnictwie podanie Towarzystwa rybackiego w sprawie zanieczyszczania rzek odpadkami fabrycznymi.

Wniesiono do Wydziału krajowego podanie o zarządzenie, by wyższa szkoła rolnicza w Dublanach zajmywała się analizami produktów rolniczych za opłatą pewnej stałej taksy.

Petycyę gal. Towarzystwa uprawy tytoniu, wystosowaną do Ministerstwa skarbu w sprawie suszenia tytoniu, poparto u tegoż Ministerstwa.

Br. Konopce udzielono pozwolenie na konwersyę dawnej i na zaciągnięcie nowej pożyczki na dobra Olesno z przyległościami.

Poczyniono kroki celem uzyskania zniżeń kolejowych dla uczestników wystawy rolniczej w Pradze.

Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach dano szczegółowe fachowe wskazówki względem zakupna mączki kostnej nawozowej.

Poparto w Wydziale krajowym podanie gal. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa o powiększenie subwencyi na utrzymanie szkoły ogrodniczej we Lwowie.

Ministerstwu rolnictwa dano przychylną opinię w sprawie zamierzonego zaprowadzenia egzaminów kwalifikacyjnych dla prywatnych urzędników rolniczych.

Na zlecenie Namiestnictwa pouczono Oddziały okólnikiem o tępieniu „pierściennicy“.

Polecono Wydziałowi krajowemu majętność Korsów (w Brodzkiem), jako zasługującą na subwencyonowanie kultur torfowych.

Na Walne Zgromadzenie gal. Towarzystwa leśnego delegowano Juliana br. Brunickiego; na strefowy zjazd w Przemyślu wiceprezesa Stanisława hr. Stadnickiego; na Walne Zgromadzenie Oddziału brodzko-złoczowskiego pp. Oktawa Salę, Władysława Tynieckiego i Adolfa Wiesiołowskiego.

Pożyczce w kwocie 8.400 zł., mającej się zaciągnąć przez Wydział krajowy dodatkowo na hipotekę majątku „Dublany“, dano cesyę pierwszeństwa.

Przez umyślną deputacyę proszono JExc. p. Namiestnika o poparcie u Rządu sprawy eksploatowania w Kałuszu kainitu sproszkowanego.

Do Komisyi korczunkowej w Lubieniu delegowano Wgo Edwarda Weissmana i dano Starostwom opinię względem dopuszczalności korczunków w Wieczorkach, Lisku, Lubieniu i w Gusztynie.

Prośbę Oddziału przemyślańskiego o przeniesienie stacyi ogiera z Dobrzanicy do Uszkowic, podanie gminy Augustdorf o utworzenie tamże stacyi ogiera i prośbę Oddziału złoczowskiego o wyjednanie, by premiowania klaczy odbywać się mogły także w Złoczowie, poparto w Komitecie dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie.

Ułożywszy się z redakcyjnym komitetem wychodzącej w Warszawie encyklopedyi rolnictwa o przystępne warunki nabycia tego wydawnictwa w razie zebrania w kraju przynajmniej stu abonentów — zachęcono Oddziały do przedpłaty — nie osiągnięto jednak niestety zamierzonego celu.

Na otwarcie wystawy rolniczej w Pradze delegowano pp. Dawida Abrahamowicza i Dra Kozłowskiego, na Walne Zgromadzenie Towarzystwa Kółek rolniczych p. Adolfa Wiesiołowskiego, na Walne Zgromadzenie Towarzystwa rolniczego w Krakowie pp. Stanisława hr. Stadnickiego, Seweryna Henzla i Włodzimierza Gniewosza.

W myśl odezwy Wydziału krajowego wezwano Oddziały do zgłaszania się na wykłady o mleczarstwie, dla którego działu gospodarstwa ustanowił Wydział krajowy instruktora w osobie Dra Urbana Wareg Massalskiego.

W zjeździe strefowym, odbytym w Ułaszkowcach, brano udział przez J. O. ks. Leona Sapiehę, w Walnem Zgromadzeniu Oddziału Rudeckiego przez pana Jana Breuera.

Do Komisyi wiedeńskiego XIX targu zbożowego delegowano p. Augusta Schellenberga.

Przedstawiono Wydziałowi krajowemu gotowość ks. Władysława Sapiehy bezinteresownego odstąpienia budynku dla szkoły uprawy i wyprawy lnu w razie, gdyby takowa z Gródka do Oleszyc przeniesioną została.

Zwrócono uwagę Oddziałów na firmę Schmidt i Zabłocki w Kijowie, poszukującej nasion traw pastewnych i koniczyny.

Na Walne Zgromadzenie w Stanisławowie delegowano Członka Komitetu, pana Stanisława Brykczyńskiego, a p. Tadeusza Langiego do ankiety, odbytej w Namiestnictwie w sprawie zwinięcia szkoły ogrodniczej, istniejącej przy ogrodzie botanicznym wszechnicy lwowskiej.

Do Ministerstwa handlu wniesiono petycyę o stałą zniżkę taryf dla transportów sztucznych nawozów, a przynajmniej o przedłużenie dotychczas istniejącej do pierwszego października roku 1892. O poparcie tej prośby odniesiono się do pana Namiestnika, do Ministrów hr. Falkenhayna, Zaleskiego, oraz do Koła polskiego.

W ankiecie, odbytej w Namiestnictwie w sprawie komasacyi gruntów, wzięto udział przez wiceprezesa Dr. Grossa.

Na zapytanie Sądu obwodowego w Samborze w sprawie występku lichwy, popełnionego wyzyskiwaniem włościan i mniejszych posiadaczy gruntów przez niesumienny handel terminowy — wydano szczegółową, przez Członka Komitetu Dr. Pilata opracowaną opinię.

Petycyę Krakowskiego Towarzystwa rolniczego, dotyczącą kredytu melioracyjnego, przesłano posłowi Abrahamowiczowi celem poparcia w Radzie państwa i wezwano do tej samej akcyi Oddziały i Rady powiatowe wschodniej części kraju.

Wniesiono do Ministerstwa handlu szeroko umotywowane przedstawienie, dotyczące potrzeb i wymogów kraju naszego z okazyi nowo zawiązać się mających traktatów handlowo-cłowych między monarchią austro-węgierską a państwami ościennemi.

Wskutek inicyatywy Oddziału podolskiego przeprowadzono z magistratami miasta Krakowa i Podgórza rokowania co do urządzenia tamże eksportowej rzezalni dla trzody chlewnej i bydła rogatego i badano tę sprawę na miejscu przez delegata, wiceprezesa Dra Grossa.

Odezwę Towarzystwa austryackiego ku popieraniu rolniczych doświadczeń rozpowszechniono między Oddziały.

Odniesiono się do Ministra Zaleskiego z prośbą użycia wpływu, by austryackie a specyalnie galicyjskie płody rolniczo-leśne traktowane były na liniach węgierskich na równi z produktami węgierskimi.

Wniesiono do Rady państwa petycyę o zaprowadzenie od dnia 1. Stycznia 1892 na linii Karola Ludwika taryf kolei państwowych.

Z powołaniem się na wzmiankę, uczynioną na tem miejscu w zeszłorocznem sprawozdaniu, wspomnieć winniśmy, że odmiany pszenicy i żyta, otrzymane w r. 1890 od pana Rambouseka ze Zborowa, rozesłane zostały w lecie r. 1891 kilkunastu producentom, zamieszkałym w różnych okolicach kraju naszego, celem przeprowadzenia próbnych upraw, których wynik podanym zostanie w roku przyszłym do wiadomości.

W drugiej części sprawozdania przedstawiony jest szczegółowy obraz czynności pojedyńczych Oddziałów, tu podnosimy jedynie dodatnie lub ujemne strony w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Z przyjemnością wypada nam zaznaczyć, że pomyślną się podzielić możemy wiadomością, gdyż co do ilości Członków i wysokości wszystkich wkładek mamy do przedstawienia pomyślny objaw. Ogólna bowiem ilość wszystkich Członków (wliczając trzech „po za obrębem“) wynosi 1.470 podniosła się przeto o 149 Członków, a suma wkładek zwiększyła się o 393 zł. 20 ct.

Natomiast mamy do zanotowania rozwiązanie się Oddziału borszczowskiego, odnowieniem którego Komitet usilnie się zajmie. Prócz tego zaszły w Oddziałach te zmiany, że Oddziały brodzki i złoczowski złączyły się w jeden pod nazwą „brodzko-kamionecko-złoczowskiego“ a Oddział brzozowski z Oddziałem sanockim w nowo utworzony nazwany „Oddział ziemi sanockiej“.

Na pozostałych 20 Oddziałów przypada:

wzrastających . . .	18
o niezmienionej liczbie	2

Do najbardziej wzrastających należą:

„Przemyski“, zwiększony o imponującą cyfrę 90 Członków.
„Jarosławski“, „ „ „ 21 „
„Rohatyński“, „ „ „ 21 „

„Podolski“, zwiększony o cyfrę 16 Członków
„Tarnopolski“, „ „ 13 „
„Stryjski“, „ „ 12 „
Przewodniczącym przeobrażonego Oddziału „brodzko-złoczowskiego“ wybrano p. Wasilewskiego Antoniego, a Oddziału „ziemi sanockiej“ p. Janowskiego Zygmunta.

Bióro Towarzystwa poniosło stratę przez śmierć adjunkta ś. p. Stanisława Amirowicza, gorliwego i przez lat dziewiętnaście zacnie pełniącego swe obowiązki urzędnika. Na razie powierzono obowiązki adjunkta panu Stanisławowi Gostyńskiemu.

Posiedzeń odbył Komitet 15. Protokół podawczy liczył 2.040 exhibitów, a ruch kasowy w gotówce (wraz z zapasem) wynosił w przychodzie 99.351 zł. 53 ct. i tyleż w rozchodzie — razem 198.703 zł. 6 ct.

We Lwowie dnia 31. Stycznia 1892.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Prezes:
Adam ks. Sapieha.

Sekretarz i sprawozdawca:
Hipolit Morgenbesser.

WYKAZ

stanu obór zarodowych pełnej krwi

subwencyonowanych i utworzonych przez Komitet c. k. Tow. gosp. galic. oraz niesubwencyonowanych a do rzędu zarodowych przez Komitet zaliczonych,

od r. 1882 po koniec r. 1891.

Wykaz

stanu obór zarodowych subwencyonowanych i niesubwencyonowanych pełnej krwi, utworzonych przez Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego od r. 1882 po koniec r. 1891.

Liczba porządkowa	Właściciel obory zarodowej	Buhaje i krowy rozpłodowe – Rok 1891 – Obory zarodowe subwencyonowane: Nr.	Nazwa miejsca	Rasa	Stan obory przy założeniu: buhajów rozpłod.	Stan obory przy założeniu: krów zarodowych	Stan z początkiem 1891 r.: buhajów	Stan z początkiem 1891 r.: krów	Stan z końcem 1891 r.: buhajów	Stan z końcem 1891 r.: krów	Przychowek – Od r. 1882–1890: Sprzedano na chów: buhajki	Sprzedano na chów: cieliczki	Przychowuje się: buhajki	Przychowuje się: cieliczki	Wcielono do obory zarodowej: buhajki	Wcielono do obory zarodowej: cieliczki	Rok 1891: Urodziło się: buhajki	Urodziło się: cieliczki	Zginęło: buhajki	Zginęło: cieliczki	Sprzedano jako niezdatne: buhajki	Sprzedano jako niezdatne: cieliczki	Sprzedano na chów: buhajki	Sprzedano na chów: cieliczki	Przychowuje się: buhajki	Przychowuje się: cieliczki	Razem z 10. lat: Przychowuje się: buhajki	Przychowuje się: cieliczki	Pozostało na chów w oborach zwiniętych: buhajki	Pozostało na chów w oborach zwiniętych: cieliczki
1	Sanguszko Eustachy, książę	I.	Krzyż	Krajowa nizinna	2	17	1	21	1	24	1	2	2	3	5	24	12	15	1	1	9	11	.	.	2	3	4	6	.	.
2	Łastowiecki Piotr	XXII.	Hadle	,, ,,	1	20	1	16	1	17	.	.	.	9	1	1	7	5	.		7	4	.	.	.	1		10	.	.
3	Kieszkowski Jacek	XV.	Łuka mała	Pincgauska	1	10	1	11	1	8	23	5	3	14	2	4	6	2	1	1	2	.	.	.	3	1	6	15		
4	Koziebrodzka Róża, hr. . .	VI.	Podhajczyki	Berneńsko-Simentalska	1	10	1	14	1	16	31	.	2	2	.	29	4	4	.	.		.	.		4	4	6	6		.
5	Kellermann Józef	VII.	Żuklin	,, ,,	1	12	1	11	1	15	35	7	.	4	.	17	7	6	1	.	1	.	1	.	4	6	4	10	.	.
6	Wiktor Kazimierz . . .	XX.	Zarszyn	,, ,,	1	10	1	11	1	15	16	.	.	6	.	6	4	2	2	1	.	.	.		2	1	2	7		.
7	Głuchowski Grzegorz	IX.	Kamienna	,, ,,	1	10	1	12	1	17	27	2	.	8	.	16	7	3	.		.	.	5	.	2	3	2	11		
8	Fedorowicz Tadeusz	X.	Klebanówka	,, ,,	1	8	1	5	1	11	18	3	.	3	.	18	5	4	3	.	.	.	.		2	4	2	7		
9	Obst Helena	XIV.	Buków	,, ,,	1	10	1	14	1	17	29		2	6	.	16	8	5	1	.	.		.	.	7	5	9	11	.	.
10	Hulimka Aleksander . . .	XXIII.	Myców *)	,, ,,	1	27	1	27	1	28		.	.		.	.	12	10	1	3		.	1	2	10	5	10	5	.	
11	Wiśniewski Teofil	III.	Ostrów	Kuhlandzka	1	15	1	12	1	10	38	7	1	14	.	5	4	4		1	.		.	.	4	3	5	17		
12	Ebenberger Adolf . . .	XIX.	Żurawica **)	Ayrshire	2	10	.			.	14		5	13	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	13	.	
13	Balicki Ludwik	XI.	Wykoty	Oldenburska	1	10	1	5	1	6	18	1	2	1	.	8	5	1	2		1		.	.	2	1	4	2		.
14	Śmiałowski Bolesław . .	XII.	Stojańce	,, ,,	1	10	1	7	1	22	30	3	.	1	.	17	9	7	3	1	1		.	.	5	6	5	7	.	.
15	Schnell Oskar	XIII.	Firlejówka	,, ,,	1	10	1	12	1	11	22			13		11	4	5	1			1	1		2	4	2	17	.	
16	Gniewosz Włodzimierz . . .	XVII.	Potok złoty ***)	,, ,,	1	8	1	19	.	.	32	31	.	.		.	.		.	.		.	.	.	.	.			.	.
17	Lanckoroński Karol, hr. . . .	XVIII.	Komarno	,, ,,	1	8	1	10	1	15	12	.	.	5	2	16	3	7	.	1	2	.	.	.	1	6	1	11	.	.
	Obory zwinięte	.	.	.	.	.			.	.	32	2	.		.		.		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30	89
				Razem	.	.	.		.	.	378	63	17	102	11	188	97	80	16	9	23	16	8	2	50	53	67	155	30	89

Uwagi

*) Obora w Mycowie nie jest subwencyonowana, jednak za zarodową pełnej krwi przez Komitet Tow. gosp. galic. w r. 1890 uznana pozostaje od 1. Stycznia 1891 pod kontrolą i opieką Komitetu.

**) Obora w Żurawicy nie nadsyła już drugi rok raportów, dlatego też przychowek w r. 1890 i 1891 nie jest podany.

***) Oborę w Złotym Potoku zwinięto od 1. Stycznia 1891 r., bydło zaś z tej obory zakupił p. Bolesław Śmiałowski do obory w Stojańcach i p. Bronisław Skibniewski do obory w Balicach.

Zestawienie przychowku

(po strąceniu tego co zginęło lub jako niezdatne sprzedano po koniec roku 1891).

Pozostało na chów w oborach zwiniętych	30 buh.	89 jał.	
Wcielono do obór zarodowych subwencyonowanych . .	11 „	188 „	
Przychowuje się w oborach zarodowych subwencyonowanych	67 „	155 „	
Sprzedano na chów hodowcom w kraju	386 „	65 „	
Razem przychowano w 10 latach .	499 buh.	497 jał.	
Ogółem . .	991 sztuk.		

Wykaz

stanu obór zarodowych pół krwi utworzonych przez Komitet c. k. Towarzystwa gospod. galic. po koniec roku 1891.

Liczba porządkowa	Właściciel obory zarodowej	Obory zarodowe subwencyonowane			Buhaje i krowy rozpłodowe			
		Rok 1891.						
		Nr.	Nazwa miejsca	Rasa	Stan obory przy założeniu		Stan z końcem r. 1891.	
					buhajów rozpłod.	krów zarodowych	buhajów	krów
1	Skibniewski Bronisław . . .	VI.	Balice	pół krwi Oldenburska	1	24	1	30
2	Gizowski Józef	VIII.	Podwysokie	„	1	20	1	37
3	Sapieha Adam książę . . .	II.	Krasiczyn folwark Korytniki	„	1	19	1	12
4	Zamoyski Stefan hrabia . .	XI.	Wysock	„	1	30	1	29
5	Pawlikowski Konstanty . .	X.	Brześciany	„	1	43	1	37
6	Augustynowicz Bolesław . .	I.	Kniaże	pół krwi Simmentalska	1	25	1	25
7	Orzechowicz Bolesław . . .	XIII.	Kalników	„	1	10	2	32
8	Sapieha Adam książę . . .	IX.	Krasiczyn	„	1	37	2	28
9	Suchodolski Kornel	III.	Sosnów	pół krwi Szwycka	1	21	1	43
10	Breuer Jan	XII.	Suchowola	„	1	15	1	15
11	Tustanowski Władysław .	IV.	Knihynicze*)	„	1	25	.	

*) **Uwaga.** Z obory w Knihyniczach nie nadesłano raportów i dla tego też ilość bydła z końcem roku 1891 nie jest wymienioną.

WYKAZ

stacyj subwencyjnych i subwencyonowanych buhajów dla włościan

w roku 1891.

(Okres subwencyjny od 1. Października 1890. do 1. Października 1891).

Rok 1890—1891

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	Było stacyj: subwencyjnych	Było stacyj: subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonow.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
	Bełz	Sokal	Chodorów	Szwycka	.	1			60		72	.			Kruszewski Wincenty
		„	Boratyn	Simmentals.	.	1			41		49	20			Sołowij Jan
		„	Chłopiatyn	„	.	1			60		72	.			Hulimka Teodor
		„	Głuchów	„	.	1			30		36				Falkowski Michał
		„	Zawisznia	Kuhlandzka	.	1			30		36	.			Paprocki Antoni
		„	Józefówka	Szwycka	.	1			30		36	.			Żukiewicz Józef
		„	Dobraczyn	Simmentals.	.	1			12		14	40			Grünwald Józef
		„	Rusin	„	.	1			30		36				Hulimka Teodor
1							.	8		293			351	60	
	Borszczów	Borszczów	Bilcze	Pinzgauska	.	1			8		9	60			Zarząd dóbr Bilcze
		„	Cygany	Simmentals.	.	1			29		34	80			Kohn Jakób
		„	Julianówka	„	.	1			30		36	.			Zarząd dóbr Mielnica
		„	Nazarów	„	.	1			60		72	.			„ „ Skała
		„	Piłatkowce	„	.	1			30		36	.			Józefowicz Antoni
2							.	5		157			188	40	
	—	Bóbrka	Szołomyja	Oldenburska	1	.			60		.	.			Henzel Seweryn
3							1	.		60			.	.	
	Brzeżany	Podhajce	Adamówka	Szwycka	.	1			60		72	.			Zaręba Kazimierz
		Brzeżany	Litiatyn	Oldenburgska	.	1			60		72	.			Jędrzejowicz Józef
		„	Toustobaby	Simmentals.	.	1			60		72	.			Gołaszewski N.
		„	Zamost	Szwycka	.	1			60		72	.			Krzyżanowski M.
		„	Hinowice	Simmentals.	.	1			60		72	.			Wolfart Bronisław.
4							.	5		300			360		
	Brzozów	Brzozów	Jabłonica ruska	Simmentals.	1	.			60		72	.			Madejski Zdzisław
		„	Haczów	„	1	.			60		72	.			Urbański Mieczysław
5							2	.		120			144		
	Cieszanów	Cieszanów	Załuże	Simmentals.	.	1			30		36	.			Epler Jan
		„	Basznia	„	.	1			25		30	.			Zarząd dóbr
		„	Chotylub	„		1			30		36	.			Zarzycki Tytus
		„	Hamernia	„	.	1			27		32	40			Kolesiński Seweryn
		„	Łukawica	Kuhlandzka	1	.			28		33	60			Zborzil Ignacy
		„	Niwki	Simmentals.	.	1			30		36	.			Müller Fryderyk
		„	Zapałów	Pinzgauska	.	1			22		26	40			Riwoli Władysław
		„	Dachnów	Simmentals.	.	1			30		36	.			Biedzyński Piotr
		„	Oleszyce	„	1	.			29		34	80			Zarząd dóbr
		„	Borowa góra	„	.	1			30		36	.			Onyszczak Pańko
6							2	8		281			337	20	
			Do przeniesienia .		.	.	5	26	.	1211	.	.	1381	20	

Rok 1890–91

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowan.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia .		.		5	26		1211			1381	20	
	Jarosław	Łańcut	Czarna	Simmentalska	.	1			60		72				Kiwała Jakób
		„	Kosina	„	.	1			60		72				Zabielski Antoni
		„	Łopuszka	„	1				60						hr. Scipio Karol
		„	Studzian	„	.	1			60		72				Dąbrowski Leonard
		„	Urzejowice	Oldenburska		1			60		72				Turnau H.
		„	Przeworsk	Simmentalska		1			60		72				Nestorowicz Wład
		Jarosław	Chłopice	Oldenburska	1				60		72				hr. Koziebrodzki Wł.
		„	Jodłówka	Simmentalska	.	1			60		72				Bieniewski Włodz.
		„	Gać	„	.	1			60		72				Brożbar Wojciech
		„	Rączyna	„		1			60		72				Prek Stefan
		„	Zarzecze	Oldenburska		1			60		72				Socha Walenty
		„	Pawłosiów	Siementalska		1			60		72				Maziarek Tomasz
		„	Adamówka	„	.	1			60		72				Ostrowski Aleksand.
		„	Hawłowice	„		1			60		72				Wolski Eustachy
		„	Laszki	Oldenburska	.	1			60		72				Zarząd dóbr Wysocko
		„	Pełnatycze	„	.	1			58		.				Zarząd dóbr
		„	Miękisz nowy	„	.	1			60		.				Micewska Tekla
		„	Sieniawa	„	.	1			60		72				Łysakowski Józef
7							2	16		1078			1080	.	
	Kałusz	Kałusz	Ubrynów	Simmentalska	1				60		72				Głodziński Włodz.
		„	Zawadka	„	.	1			60		.				Komornicki Stanisł.
		„	Landestreu	„	1	.			60		.				Haas Jakób
		„	Tomaszowce	„	.	1			60		72				Dworzak Jan
		„	Dubowica	„	.	1			60		72				Mierzeński Henryk
		„	Kopanka	„	.	1			60		72				Pojlański Jan
		„	Humenów	„		1			60		72				Rojowski Kazimierz
		„	Nowica	„	1	.			30						Niebyłowicz Jan
8							3	5		450	.		360		
	Lwów	Lwów	Siemianówka	Simmentalska	.	1			60		72				Abrahamowicz Dawid
		„	Prusy	Algauska		1			60		72				Wolański Jan
		„	Chrusno nowe	Simmentalska		1			60		72				Kühner Leopol
9							.	3		180			216		
	Podolski														Menzel Karol
		Buczacz	Niskołyzy	Simmentalska	.	1			41		49	20			Gniewosz Włodz.
		„	Potok złoty	Oldenburska	.	1			60		72				Horodyski Kazim.
		Husiatyn	Żabińce	Szwycka	.	1			60		72				Cieński Kazim.
		„	Uwisła	Simmentalska	.	1			38		45	60			Głażewski Ignacy
		Zaleszczyki	Chmielowa	„	.	1			60		72				Cieński Tadeusz
		„	Drohiczówka	„		1			60		72				Schnurpfeil Edmund
		„	Duninów	„		1			60		72				Kęplicz Maryan
		„	Myszków	„	.	1			60		72				
															Siemiginowski
		„	Torskie	2 buh. „		2			120		144				
															Skrzyszowski Sew.
		„	Chartanowce	„		1			80		96				Noel Tadeusz.
		Czortków	Sosolówka	„		1			42		50	40			Dyrekc. niż. szk. real.
10		„	Jagielnica	„	1	.	1	12	39	720	46	80	864		
			Do przeniesienia .				11	62		3639			3901	20	

Rok 1890—91

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowan.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	razem zł.	ct	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia .				11	62		3639			3901	20	
	Pokucki	Horodenka	Okno	Simmentalska	.	1			41		49	20			Cieński Ludomir
		Kołomyja	Pruchniszcze	„	.	1			60		72				Kunz Antoni
		„	Ceniawa	„	.	1			60		72				Siwicki Konstanty
		Horodenka	Załucze	„		1			60		72				Krzysztofowicz Mik.
		„	Olejowa	„	.	1			79		94	80			Moysa Stefan
		Śniatyn	Rudniki	„	.	1			60		72				Wielowiejski Wład.
11							.	6		360			432	.	
	Przemyśl	Dobromil	Dobromil	Simmentalska	1	.			60		72				Geisler Piotr
		„	Grąziowa	„	1	.			60		72				Nowosielecki Bron.
		„	Kreców	„	.	1			60		72				Nowacki Władysław
		Przemyśl	Stroniowice	„	1				53		63	60			Groó Ludwik
		„	Przedzielnica	„	1	.			60		72				Terlecki Julian
		„	Krzywcza	Ayrshire	.	1			60		72				Jocz Bolesław
		„	Budomierz	Simmentalska		1			60		72				Dr. Balko Wład.
		„	Batycze	Oldenburska	1	.			60		72				Dłuski Henryk
		Mościska	Lacka Wola	„	.	1			60		72				Kwieciński Antoni
		„	Sanniki	„	.	1			60		72				Kędzierski Kazim.
12							5	5		593			711	60	
	Przemyślany	Przemyślany	Czupernosów	Simmentalska	1	.			60		72				Wybranowski Aleks
		„	Janczyn	„	.	1			60		72				Sander Edmund
		„	Przemyślany	„		1			88		72				Zarząd dóbr
		„	Gliniany	Krajowa ½ Oldenburg	.	2			43 29		51 34	60 80			Potulicki hr. Franc.
13							1	4		280			302	40	
	Rohatyn	Rohatyn	Niemszyn	Simmentalska	.	1			30		36				Leszczyński Aleks.
		„	Sarnki górne	„	.	1			60		72				Bittner Jakób
		„	Knihynicze	Szwyc	.	1			32		38	40			Tustanowski Wład.
		„	Babuchów	„		1			55		66				Rożański Feliks
		„	Danilcze	Simmentalska	.	1			7		8	40			Axentowicz Józef
		„	Stratyn	„	.	1			33		39	60			Fangor Franciszek
14							.	6		217			260	40	
	Rudki	Gródek	Dąbrowica	Oldenburska	1	.			60		72				X. Reszytyłowicz F.
		Mościska	Chorośnica	„	.	1			60		72				Zukra Z. spadkob.
		„	Mokrzany wiel.	„		1			60		72				Gizowski Jozef
		„	Szeszerowice	„	1				60		72				Gizowski Kazimierz
		Rudki	Komarno	„	.	1			60		72				Kos Michał
		„	Rudki	„	1	.			60		72				ks. Kamiński M.
		„	Hoszany	„	.	1			33		39	60			Janko Stefan
		„	Szeptyce	„	.	1			46		55	20			Barański Feliks
15							3	5		439			526	80	
	Sambor	Sambor	Kowenice	Oldenburska	.	1			60		72				Tworkowski Stan.
		„	Wykoty	„	.	1			41		49	20			Balicki Ludwik
		„	Radłowice	Simmentalska	.	1			60		72				Barański Karol
16							.	3		161			193	20	
			Do przeniesienia .				20	91		5689			6327	60	

Rok 1890—1891

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowan.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia . .				20	91		5689			6327	60	
	Sanok	Lisko	Olszanica	Simmentals.	1	.			60		72	.			Jordan Józef
		„	Rudeńka	„	1				60		72	.			Bal Władysław
		„	Leszczowate	„	1				60		72	.			Kraiński Wincenty
		Sanok	Klimkówka	„	.	1			60		72	.			Ostaszewski Stan.
		„	Płonna	„	.	1			60		72				Truskolaski Włodzim.
		„	Markowce	„	1	.			60		72	.			Jachimowski Kazim.
		„	Prusiek	„	.	1			60		72				Wasilkowski
		„	Tyrawa wołosk.	„	.	1			56		67	20			Gołkowski Bolesław
		„	Łodzina	„		1			60		72	.			Raszowski Adolf
17							4	5		536			643	20	
	Stanisławów	Nadwórna	Cucyłów	Simmentals.	.	1			60		72	.			Iwanicki Antoni
		„	Kamienna	„	1	.			60		72	.			Tymczuk Michał
		„	Skopówka	„	.	1			60		72	.			Pawluk Mikołaj
		Stanisławów	Błudniki	„	1	.			60		72	.			Jaroszyński Zygm.
		„	Kołodziejówka	„	1				60		72	.			ks. Szeparowicz Zen.
		„	Pukasowce	„		1			60		72	.			Ożegalski Kazimierz
		„	Kłusów	„	.	1			60		72				Dobrowolski Zenon
		Tłumacz	Kłubowce	„	.	1			60		72	.			Regenstreif Zygmunt
		„	Ladzkie	„	.	1			60		72				Jaroszewski Jakób
		„	Pałahicze	„		1			60		72	.			Doszot Oktaw
18							3	7		600			720	.	
	Stryj	Stryj	Lisiatycze	Oldenburska	.	1			60		72	.			Onyszkiewicz Adam
		„	Podhorce	Simmentals.	.	1			60		72	.			br. Brunicki Julian
19							.	2		120			144	.	
	Tarnopol	Trembowla	Łoszniów	Simmentals.	.	1			60		72	.			Janicki Ryszard
		Skałat	Poznanka	„	.	1			60		72	.			Vivien Jan
		„	Łuka mała	Pinzgauska	.	1			36		43	20			Kieszkowski Jacek
		„	Turówka	„	.	1			60		72	.			Rozwadowski Bron.
		Tarnopol	Kutkowce	Simmentals.		1			60		72	.			Gall Jakób
		„	Bajkowce	„		1			60		72	.			Maniewski Maryan
		„	Gaje wielkie	„	.	1			60		72	.			Punczet Ludwik
		„	Bogdanówka	„	.	1			60		72	.			Wereczuk Pawło
		Zbaraż	Klebanówka	„	.	1			60		72	.			Fedorowicz Tadeusz
20							.	9		516			619	20	
	Tłumacz	Tłumacz	Bratyszów	Simmentals.		1			60		72	.			Abgarowicz Teodor
		„	Kutyska	„	.	1			32		36				Gątkiewicz Anna
		„	Puźniki	„	.	1			60		72	.			Jakubowicz Jan
		„	Markowce	„	.	1			60		72	.			Ładomirski Konst.
		„	Hryniowice	„	.	1			30		36	.			Bohosiewicz Jakób
21							.	5		242			288	.	
			Do przeniesienia . .		.	.	27	119	.	7703	.	.	8742	.	

Rok 1890—1891

Liczba porządkowa	Oddział Tow. gosp.	Powiat	Było stacyj: miejsce	Było stacyj: rasa buhajów	subwencyjnych	subwencyonowanych	Razem: subwencyjnych	Razem: subwencyonowan.	Ilość odlatowanych krów: szczegółowo	Ilość odlatowanych krów: razem	Wypłacono stacyom: szczegółowo zł.	ct.	Wypłacono stacyom: razem zł.	ct.	Właściciel stacyi
			Z przeniesienia . .				27	119		7703			8742	.	
	Złoczów-Brody	Brody	Kossów	Simmentals.	.	1			60		72	.			Horodyski Bogusław
		„	Wysocko	Kulandzka	1	.			60		72	.			Sala Oktaw
		„	Nowiczyzna	Hollenderska	.	1			60		72	.			Niemczewski Michał
		„	Toporów	Algauska	.	1			60		72	.			Kokurewicz Michał
		Złoczów	Uwin	Krajowa	.	1			60		72	.			Zinczuk Kość
		„	Bełzec	Simmentals.	.	1			46		55	20			Wikarski Leon
		„	Kabarowce	„	.	1			54		64	80			Wierzchlejski B.
		„	Olszanica	„	.	1			60		72	.			Jasiński Feliks
		„	Czeremchowice	„	.	1			60		72	.			Mazewski Jan
		„	Bieniów	Oldenburska	.	1			60		72	.			Rossowski M.
		„	Sławna	Szwycka	.	1			49		58	80			Potworowski Henryk
22							1	10		629			754	80	
	Żółkiew	Żółkiew	Krechów	Simmentals.	.	1			37		44	40			Micewski Aleksander
23								1		37			44	40	
	—	Nadwórna	Łanczyn	Simmentals.	.	1			60		72	.			Bukojemski Stefan
		„	Nadwórna	„	1				60		72				Bartkiewicz Antoni
24							1	1		120			144		
			Razem . .			.	29	131		8489	.		9685	20	
			Ogółem . .				160								

Uwaga: Stacye w Oddziale Łańcucko-Jarosławskim: w Pełnatyczach, Miękiszu nowym i Łopuszce wypłaciła Rada Oddziału z funduszów oddziałowych.

Wykaz

kwot preliminowanych przez Komitet c. k. galic. Towarzystwa gosp. na utrzymanie stacyj buhajów dla użytku włościan na rok 1890/92.

Liczba porządkowa	Oddział Towarzystwa gospodarskiego	W roku 1890/91 było stacyj		Preliminowana kwota na rok 1891/92.
		subwencyjnych	subwencyonowanych	złr.
1	Oddział Bełz-Sokal	.	8	504
2	„ Borszczów	.	5	216
3	„ Brzeżany	.	5	360
4	„ Brzozów	2	.	.
5	„ Cieszanów	2	8	576
6	„ Jarosław-Łańcut	2	16	1080
7	„ Kałusz	3	5	576
8	„ Lwów	.	3	288
9	„ Podolski	1	12	864
10	„ Pokucki	.	6	720
11	„ Przemyśl	5	5	720
12	„ Przemyślany	1	4	288
13	„ Rohatyn	.	6	360
14	„ Rudki-Gródek	3	5	648
15	„ Sambor	.	3	216
16	„ Sanok-Lisko-Brzozów	4	5	1080
17	„ Stanisławów-Nadwórna . . .	3	7	1008
18	„ Stryj	.	2	576
19	„ Tarnopol	.	9	720
20	„ Tłumacz	.	5	288
21	„ Złoczów-Brody-Kamionka strumiłowa	1	10	1008
22	„ Żółkiew	.	1	216
23	Powiat Bóbrka	1	.	72
24	„ Nadwórna	1	1	.
	Razem . . .	29	131	12.384
	Ogółem . . .	160		

Tablica V.

Wykaz

wystaw przeglądowych bydła włościańskiego połączonych z premiowaniem w roku 1891.

Liczba porządkowa	Oddział Towarzystwa gospodarskiego galic.	Miejsce wystawy przeglądowej	Kiedy się odbyła		Ile ogółem przyprowadzono bydła	Ile nagrodzono							Ile wydano						Uwaga
						buhaje	krowy	jałówki	woły	cielęta niżej roku: byczki	cielęta niżej roku: jałówki	Razem	z funduszów subwencyjnych		z funduszów oddziałowych		Razem		
			Dnia	Miesiąca	sztuk								zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	
1	Cieszanów	Cieszanów .	19	Maja	56	2	8	12	—	1	2	25	150	—	50	—	200	—	
2	Złoczów	Złoczów . .	26	„	117	5	15	13	2	—	—	35	150	—	110	—	260	—	
3	Przemyślany .	Przemyślany	30	„	26	3	2	2	1	—	—	8	90	—	—	—	90	—	
4	Przemyśl .	Dobromil . .	8	Czerwca	51	—	10	1	3	—	—	14	200	—	—	—	200	—	
5	Kałusz . .	Kałusz*) .	12	„	207	7	13	15	10	1	1	47	150	–	170	—	320	—	
6	Rudki . . .	Gródek . .	26	„	140	—	28	9	—	—	—	37	115	—	62	—	177	—	
7	Podolski . .	Ułaszkowce	5	Lipca	21	1	5	4	1	—	—	11	150	—	—	—	150	—	
	Razem odbyło się 7 wystaw przegląd.				618	18	81	56	17	2	3	177	1005	—	392	—	1397	—	

*) W 170 zł. podanych przy Kałuszu w rubryce „z funduszów oddziałowych" mieszczą się ofiarowane Oddziałowi na nagrody przez Radę powiatową kałuską 150 zł.

Wykaz

oryginalnego bydła rozpłodowego sprowadzonego z zagranicy przez Komitet galic. Tow. gosp. w roku 1891.

Liczba porządkowa	Wyszczególnienie	Powiat	Miejsce	Właściciel obory	Sprowadzono rasy oldenburskiej — Buhajów (sztuk)	Sprowadzono rasy oldenburskiej — Jałówek (sztuk)
1	Do obór zarodowych subwencyonowanych pełnej krw*)	Złoczow	Firlejówka	Schnell Oskar	1	—
2	Do obór zarodowych subwencyonowanych pół krwi*)	Sambor	Wykoty	Balicki Ludwik	1	—
		Mościska	Balice	Skibniewski Bronisław.	1	—
		Sambor	Brześciany	Pawlikowski Konstanty	1	—
		Rudki	Michalewice	Rayski Albin	1	—
		Jarosław	Wysocko	hr. Zamoyski Stefan	1	—
3	Do obór prywatnych	Wieliczka	Wieliczka	Okręgowe Tow. rol. wielick.	1	—
		Tarnów	Gumniska	Książe Sanguszko Eust.	1	2
		Gródek	Malczyce	Ziembicki Grzegorz	1	—
		Rohatyn	Martynów	hr. Dzieduszycki Klem.	1	—
		Sambor	Wolica	Nikorowicz Antym	1	2
		Tarnobrzeg	Grębów	Dolanński Henryk	1	—
				Razem	12	4
				Ogółem	16 sztuk	

*) Koszta zakupna buhajów do obór zarodowych pełnej i pół-krwi pokryto w połowie z funduszów subwencyjnych przez Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa na ten cel dozwolonych.

Część II.

SPRAWOZDANIA

Oddziałów c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic.

z ważniejszych ich czynności

za rok 1891.

1. Oddział Bełzki.

(Powiaty: Bełz, Sokal).

Przewodniczący: P. T. Hulimka Aleksander. **Zastępca**: P. T. Münter Alfred. **Członkowie Rady**: P. T. Kapliński Bolesław, Kruszewski Wincenty, Obrębski Nikodem, ks. Rozdzielski Mikołaj, hr. Tarnowski Juliusz, hr. Wiśniewski Stanisław. **Sekretarz**: P. T. Semetkowski Jan.

W roku 1891 odbyto 5 Walnych Zgromadzeń i 2 posiedzenia Rady.

Załatwiono 116 liczb spraw bieżących.

Wniesiono petycyę do Rady państwa w sprawie gorzelnianej.

Wniesiono podanie do Dyrekcyi kolei Karola Ludwika w sprawie szybszej i regularniejszej jazdy koleją, oraz o urządzenie osobnego pociągu między Sokalem a Jarosławiem.

Z sześciu przyznanych pełnych stacyj buhajów subwencyonowanych utworzono ośm stacyj: w Boratynie, Chłopiatynie, Chorobrowie, Dobraczynie, Głuchowie, Józefce, Rusinie i Zawiszni.

Uchwalono urządzić zarodową chlewnię u Wgo Bronisława Langa w Wieczorkach.

Zamówiono pięć wagonów grysu z magazynów wojskowych.

2. Oddział Brodzko-Kamionecko-Złoczowski.

(Powiaty: Brody, Kamionka, Złoczów).

Przewodniczący: P. T. Wasilewski Antoni. **Zastępcy**: P. T. Horodyński Bogusław i Obertyński Kazimierz. **Członkowie Rady**: P. T. Aulich Albert, Jaworski Kazimierz, Krajewski Adam, Potworowski Henryk, Rossowski Michał, Schnell Artur, Schnell Oskar, Stecki Alfred, Treter Wiktor, Wikarski Leon.

W roku 1891 dnia 9. Marca odbyło się w Złoczowie Zebranie rolników z powiatów Brodzkiego, Kamioneckiego i Złoczowskiego, na którym uchwalono połączyć Oddziały Brodzki i Złoczowski,

a w dodatku przyłączyć i powiat Kamionecki i otworzyć Oddział pod nazwą Brodzko-Kamionecko-Złoczowski.

W roku 1891 odbyły się 3 Walne Zgromadzenia Oddziału kolejno w Złoczowie i Brodach, zaś Rada Oddziału odbyła 3 posiedzenia.

Oprócz zwykłych spraw Oddziału nie mało zajęcia budziły na Walnych Zgromadzeniach odczyty różnej treści gospodarskiej, przez Członków na podstawie praktycznych doświadczeń wygłaszane, a mianowicie odczyt W-go Kazimierza Obertyńskiego o uprawie łoziny, W-go Bogusława Horodyńskiego o uprawie łąk torfowych, oraz o regenerowaniu zboża, W-go Leona Wikarskiego o uprawie buraków pastewnych, dalej odczyt W-go Michała Rossowskiego o regulacyi waluty.

Nader silnie zainteresował się Oddział sprawą szkoły dublańskiej, a mianowicie kwestyą internatu i odnośne życzenia przedstawił Oddział Komitetowi.

Rada wniosła do Komitetu petycyę, by Komitet nie spuszczał z oka sprawy regulacyi waluty w Austryi, która mogłaby znaczne wpływy na stosunki rolnicze wywrzeć.

Uchwalono udać się do Komitetu, by tenże zwołał ankietę w sprawach kontyngentu gorzelnianego jak i opodatkowania wódki. Ankieta odbyła się, a ze strony Oddziału uczestniczyło w niej 3 Delegatów.

Uchwalono wnieść petycyę do Rad powiatowych względem spowodowania gmin, by się zaopatrzyły w sikawki i beczkowozy.

Wniesiono podanie do odnośnych Rad powiatowych, by udzieliły Oddziałowi subwencyę na premiowanie bydła włościańskiego na rok 1892 i dzięki Radom powiatowym Kamioneckiej i Złoczowskiej mamy na rok 1892 już przyznane od Kamioneckiej 80 zł. w. a., zaś od Złoczowskiej 100 zł. i żywimy nadzieję, że i Rada powiatowa Brodzka na ten cel jakąś kwotę przeznaczyć raczy.

Oddział zajmował się sprawą regulacyi Bugu i Pełtwi, jednak rzecz nie zupełnie jeszcze dojrzała, by ją w sprawozdaniu umieszczać.

W sprawie wydzierżawienia dóbr Podhajeckich zabrał nasz Oddział także głos i odnośne uchwały przedłożył Radzie Nadzorczej Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie.

Oddział wziął udział czynny w obchodzie pamiętnej konstytucyi 3. Maja, a to tak w Brodach jak Złoczowie i Radziechowie byli Delegaci Oddziału obecni przy uroczystościach.

Oddział urządził wystawę przeglądową i premiowanie bydła włościańskiego, która nader świetnie się powiodła, gdyż włościanie bardzo wiele ładnych okazów doprowadzili. Komisya premiująca była w trudnem położeniu co do przyznania nagród, gdyż prawie wszystkie okazy zasługiwały na nagrodę.

W roku 1891 mieliśmy jedenaście stacyj buhajów subwencyonowanych. Oddział wybrał komisyę lustracyjną ze swego grona, która ma obowiązek pilnie działalność stacyi kontrolować i odnośne sprawozdania Radzie Oddziału przedkładać.

Oddział powziął uchwałę, by na przyszłość od roku 1892 wkładki Członków za pomocą tak zwanych mandatów pocztowych pobierane były.

Do ankiety, zwołanej w sprawie chowu koni roboczych, wysłał Oddział swego Delegata.

Część obowiązkową do kasy Komitetu centralnego uiścił Oddział w całości, — również starał się odezwom Komitetu zadosyć uczynić.

3. Oddział Brzeżański.

(Powiaty: Brzeżany, Podhajce).

Przewodniczący: P. T. Kopystyński Józef. **Zastępca**: P. T. Jankowski Kazimierz. **Członkowie Rady**: P. T. Asłan Paweł, Bocheński Franciszek, Grodzicki August, Jędrzejowicz Józef, Krzyżanowski Michał, Nartowski Franciszek, ks. kan. Leonard Solecki, Turski Władysław, Wolfarth Franciszek, Wolski Franciszek.

W roku 1891 odbyły się 4 zwykłe posiedzenia Rady, zaś 2 Walne zebrania Oddziału.

Z ważniejszych czynności Oddziału w roku 1891 załatwiono:

Wskutek odniesienia się Starostwa w Podhajcach celem udzielenia opinii w sprawie zamierzonego korczunku na obszarach dworskich W-go Juliusza Gołębskiego w Sławentynie i W-ej Emy Jaworskiej w Nosowie — ze względu na stosunki krajowe i miejscowe, cenę drzewa materyałowego i opałowego, w końcu gospodarkę lasową, udzielono po zbadaniu rzeczonej sprawy przychylnego poparcia.

W myśl reskryptu Namiestnictwa oraz okólnika Komitetu co do zbadania rzeczywistego stanu znajdujących się torfowisk w tutejszym Oddziale, a nadających się pod kulturę, zarządzono takowe za pośrednictwem delegata W-go Ignacego Bajewskiego z Horodyszcza.

Podniesioną przed kilkoma laty myśl przez W-go Franciszka Wolfartha utworzenia przy Oddziale bióra informacyjnego rolniczo-przemysłowego urzeczywistniono otworzeniem rzeczonego bióra informacyjnego z poruczeniem prowadzenia takowego na rzecz Oddziału panu Sekretarzowi Oddziału.

Poruszona przez Komitet sprawa podniesienia chowu koni roboczych w naszym kraju, przy pomocy ministeryalnej subwencyi po 100 zł. na 1 ogiera, którego Komisya chowu koni uzna dla klaczy roboczych za odpowiedniego, podaną została do wiadomości stron interesowanych, celem zgłaszania się o rzeczoną subwencyę.

Na zaproszenie Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“ we Lwowie do prenumeraty wychodzącego czasopisma „Gospodarz wiejski“ — zaprenumerowano tego czasopisma 7 egzemplarzy.

Podnoszoną niejednokrotnie myśl premiowania służby rolnej, odznaczającej się długoletnią i wierną służbą w jednej miejscowości, wprowadzono w życie, wybrano bowiem z wniesionych podań pięciu kandydatów, odznaczających się wedle powołanego programu pilnością, wiernością i długoletnim pobytem w jednej miejscowości, do udzielenia wspomnianych premii po 10 zł. w srebrze.

Na odniesienie się Komitetu w sprawie zaanimowania wszystkich właścicieli, dzierżawców, księży, nauczycieli, oficyalistów i innych trudniących się rolnictwem, do przystąpienia do naszego Towarzystwa, podano Komitetowi adresy dotąd jeszcze nie należących do Towarzystwa osób.

Wniesioną przez Oddział pokucki i kołomyjski do Wysokiego Koła polskiego petycyę w sprawie przywrócenia fabrykacyi soli bydlęcej i sprzedawania po możliwie najniższej cenie włościanom, oraz założenia składów z tąż solą w każdem mieście powiatowem, pod kierownictwem Rad powiatowych, usilnie poparto jako nader ważną i żywotną sprawę dla rolników.

Udzieloną do wiadomości przez Komitet uchwałę, powziętą na zjeździe prezesów Oddziałów w sprawie podziału Oddziałów na strefy, mocą której Oddział tutejszy przydzielono do Oddziału Rohatyn-Przemyślany, przyjęto z zadowoleniem i do tego podziału w zupełności się zastosowano.

Na okólnik Komitetu, zawiadamiający o odbyć się mającem posiedzeniu we Lwowie właścicieli gorzelń i gorzelników, celem rozpoznania zmian ustawy o opodatkowaniu gorzelń, zawiadomiono o tym nader ważnym projekcie właścicieli gorzelń w powiecie brzeżańskim i podhajeckim, zachęcając tychże do wzięcia udziału w tych obradach.

Petycyę Komitetu Krakowskiego Towarzystwa rolniczego, wystosowaną do Koła polskiego w sprawie projektu ustawy, normującej pożyczkę publiczną dla rolników, usilnie poparto.

Zastanawiając się nad warunkami, pod jakiemi Ministerstwo wojny rozdaje konie wojskowe hodowcom i rolnikom na utrzymanie, a doszedłszy do tego wyniku, że te są zbyt uciążliwe, wystosowano petycyę do Ministerstwa wojny o zmniejszenie czasu utrzymania konia z 6 na 4 lat, a podwyższenie wynagrodzenia utrzymującemu z 30 na 50 zł. i tę, popartą przez inne Oddziały, hodowców i utrzymujących takie konie, przedłożono na ręce posła tutejszego Franciszka Wolfartha do Rady Państwa z prośbą o poczynienie w tej sprawie potrzebnych starań.

W głośnej sprawie podhajeckiej poczynił Oddział odpowiednie kroki, aby nie dopuścić do dzierżawy tych dóbr pp. Lilienfeldom, a usilne starania, popierane przez wszystkie niemal okręgi wyborcze „Członków Rady nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń“ uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem.

W końcu, w myśl otrzymanego od Komitetu okólnika o możności nabycia otrąb i żubrowin z magazynów wojskowych, zawiadomiono strony interesowane celem zgłoszenia się drogą wskazaną do zamówień takowych.

4. Oddział Cieszanowski.

(Powiat Cieszanów).

Przewodniczący: P. T. Książę Sapieha Władysław. **Zastępca**: P. T. Gnoiński Jan. **Członkowie Rady**: P. T. Bielecki Adam, br. Brunicki Zdzisław, Moszyński Leon, Münther Edward, kniaź Puzyna Julian.

Rada tutejszego Oddziału zakupiła w roku 1891 z własnych funduszów następujące nasiona i rozdzieliła je pomiędzy Członków swych z obowiązkiem zwrotu nasienia po zbiorach:

1. Nasienia ulex europaeus za	8 zł.	79	ct.
2. Centnar metryczny kukurudzy „pignoletto“ za .	13 „	98	„
3. Piętnaście korcy kartofli doborowych za . .	24 „	—	„
4. Ośm centr. metr. łubinu żółtego za . .	41 „	60	„
5. 80 sztuk drzewek owocowych za . . .	63 „	49	„
6. Na premiowanie bydła dodano . . .	50 „	—	„
7. Uiszczono Komitetowi część obowiązkową . .	24 „	92	„
Wydano tedy z własnych funduszów razem .	226 zł.	78	ct.

Resztę w kwocie 5 zł. 22 ct. użyto na opędzenie kosztów kancelaryjnych.

Prócz zarządzonego w kwietniu r. 1891 odczytu o zielonych nawozach, zakupna i rozdziału powyż poszczególnionych nasion i drzewek pomiędzy członków i wystawy bydła włościańskiego pod przewodnictwem delegata Komitetu, p. Adama Konopki, nie może zresztą Oddział tutejszy poszczycić się żadną znaczniejszą akcyą, a to z powodu braku funduszów.

5. Oddział Jarosławski.

(Powiaty: Łańcut, Jarosław).

Przewodniczący: P. T. hr. Koziebrodzki Władysław. **Zastępca**: P. T. Bzowski Władysław. **Członkowie Rady**: P. T. książę Czartoryski Witołd, Dombrowski Leonard, Frommel Juliusz, Górski Władysław, Kolesiński Seweryn, Marynowski Mieczysław, Prek Stefan, ks. kan. Pastor Leon, Wolski Eustachy, Zbyszewski Kazimierz.

W roku 1891 utrzymywano trzy stacye ogierów dla klaczy włościańskich i odstanowiono 155 klaczy. Koszt subwencyonowania tych trzech stacyi, poniesiony z funduszów Oddziału wynosił 280 zł. Pomimo usilnych starań Rady Oddziału nie można było jeszcze 2 takie stacye utworzyć dla braku chętnych przyjęcia subwencyi na ten cel. Gdy poprawa rasy koni włościańskich jest konieczną, a usiłowania Oddziału w tym kierunku nie wiele przyczynić się mogą, bo trzy ogiery dla klaczy włościan w 2 powiatach prawie nic nie znaczą, zaś fundusze Oddziału na ten cel od czterech lat łożone wyczerpią się zupełnie, przeto wniesiono do Komitetu pismo z prośbą o wyjednanie subwencyi u Rządu na ogiery dla klaczy włościan. Na rok 1892 uchwalono 5 stacyi ogierów subwencyonowanych funduszami Oddziału.

W roku 1890|1 Oddział miał 18 stacyi buhajów — a to 1 subwencyjnego a 17 subwencyonowanych. Odlatowano 1078 krów włościańskich. Komitet centralny przyznał subwencye tylko dla 15 stacyi, 1080 zł. do których Oddział z własnych funduszów dopłacił 213 zł. 40 ct.

Na rok 1891/2 Komitet przyrzekł subwencye 15 stacyom

Rada Oddziału uchwaliła 19 stacyi, a Ogólne Zgromadzenie zatwierdziło tę uchwałę i upoważniło pokryć koszta 4 stacyi buhai z własnych funduszów z uwagi, że niepodobna jest

zmniejszać ilości stacyi, gdy przeciwnie należałoby je pomnażać. Nie mniej uchwalono, aby wynagrodzenie za skok 1 zł. 20 ct. pozostawić jeszcze na rok 1891/2, a nie 1 zł., jak proponował Komitet Centralny, a to z tej przyczyny, że ciężkoby było właścicielowi krowy dopłacać po 50 ct. — i dotąd nie dopłacali po 30 ct., zaś za 1 zł. od skoku nie znalezionoby chętnego, któryby chciał za takie wynagrodzenie buhaja utrzymywać.

W ciągu r. 1891 odbyto 3 Ogólne Zgromadzenia a 6 posiedzeń Rady. Na Ogólnych Zgromadzeniach brało udział do 140 Członków i ci wylosowali bezpłatnie różne przedmioty gospodarskie i wyroby powroźnicze z Radymna, za 61 zł. 89 ct. zakupione.

Na pierwszem Ogólnem Zgromadzeniu miał wykład Wny Dombrowski Leonard „o uprawie roli" bardzo popularny i pożyteczny dla włościan; oraz rozdano Członkom włościanom bezpłatnie 50 kgr. nasienia buraków pastewnych, za 34 zł. 18 ct. z funduszów Oddziału zakupionych, oraz nasienie maku, w darze przez Prezesa ofiarowane. Zaś między Członków większych gospodarstw rozdano bulwę „Horo-Gi (stachys affinis), zakupioną za 3 zł. 42 ct.

Wskutek starań Rady Oddziału wydelegował Wysoki Wydział krajowy W. Massalskiego, instruktora mleczarstwa celem wystąpienia z wykładem na Zgromadzeniu w dniu 18. grudnia r. z. Prelegent pouczał popularnie i treściwie, jak należy się obchodzić z świeżem mlekiem, jego konserwacyą i przeróbką, o spółkach mleczarskich, eksporcie i t. p. Z wykładu tego mogli korzystać tak więksi jak i mniejsi właściciele gospodarstw.

Z inicyatywy i za staraniem Rady Oddziału odbyły się wykłady pana Górskiego o uprawie i wyprawie lnu, podczas konferencyi nauczycielskich 28. i 29. Sierpnia w Łańcucie, a 25. i 26. Września r. b. w Jarosławiu z niemałym pożytkiem, bo obznajomieni z tem pp. nauczyciele ludowi mogą pouczać włościan o racyonalnej uprawie i wyprawie tej rośliny, przez każdego prawie uprawianej.

W sprawie ułatwienia włościanom nabywania narzędzi rolniczych w fabrykach rzetelnych, Prezes Oddziału porozumiewał się z fabryką Claytona i Schuttlewortha, która pod pewnemi warunkami przyrzekła ułatwienia pod tym względem włościanom, a oprócz tego Rada Oddziału odniosła się do Komitetu Centralnego, aby raczył otworzyć Oddział pośrednictwa i ułatwiania w nabywaniu wspomnianych narzędzi.

Dla otworzyć się mającej niższej szkoły rolniczej w Miżyńcu przyznano stypendyum przez lat **trzy** po 150 zł. z funduszów Oddziału, z zastrzeżeniem, że Oddziałowi jarosławskiemu przysłużać będzie prawo nadawania tegoż stypendyum.

Gdy w roku 1891 nie mogła przyjść do skutku przeglądowa wystawa bydła włościańskiego w Sieniawie, postanowiono urządzić ją w Maju 1892 r. i upraszano Komitet, aby przyznaną sumę 200 zł. na premie tej wystawy w r. 1891, raczył zarezerwować na ten sam cel w r. 1892.

Oddział nasz przez swych Delegatów i Członków brał udział w zjeździe strefowym Oddziałów, jak niemniej w wystawie koni w Przemyślu 7. i 8. Września 1891 r.

Wskutek podania Rady Oddziału o subwencye na nasiona dla włościan, przyrzekł Komitet Oddziałowi naszemu dać w r. 1892 nasienia lnu rygskiego za 50 zł.

Rada Oddziału i w tym roku zajęła się ofertami dostawy żyta dla armii, lecz nie przyjęto naszej oferty z ceną za żyto po 10 zł. 30 ct.

Rada Oddziału zamówiła dla swych Członków całą ilość grysu, jaka będzie na zbyciu w r. 1892 w magazynach wojskowych w Jarosławiu.

Ponieważ w kraju brak stacyi doświadczalnych dla nawozów sztucznych i nasion dotkliwie czuć się daje rolnikom, uchwalono wnieść petycye w r. 1892 do Sejmu, aby dwie takie stacye dla wschodniej i zachodniej Galicyi kosztem kraju raczył utworzyć.

Złożoną przez Oddział sumę 157 zł. 50 ct. na rzecz Banku ziemskiego poznańskiego, za którą wspólnie z innemi drobnemi datkami zakupioną została jedna wspólna akcya, Ogólne Zgromadzenie postanowiło przeznaczyć na rzecz Domu narodowego polskiego w Cieszynie, a to z uwagi, że ta prowincya Polski zmuszoną jest ciężko walczyć z gniotącym ją germanizmem

Oprócz powyższych poruszano wiele innych spraw na Ogólnem Zgromadzeniu i na posiedzeniach Rady, jak założenie cukrowni, fabryki oleju, sprawę cen za dostarczone podwody dla wojska, przeprowadzono pertraktacye z fabryką kości nawozowych w Krukienicach i t. p. inne.

Protokół podawczy po koniec roku wykazuje 165 liczb porządkowych.

6. Oddział Kałuski.

(Powiat Kałusz).

Przewodniczący: P. T. Rojowski Kazimierz. **Członkowie Rady:** P. T. Dworzak Jan, Janowski Franciszek, Komornicki Stanisław, Skarzyński Stanisław.

Rok 1891 należał pod względem rozwoju i czynności do najbardziej ożywionych, pozostawiający za sobą wiele błogich skutków, w szczególności dla chowu bydła. Oddział okazał swą żywotność nietylko licznym udziałem na trzech Ogólnych Zgromadzeniach, a czterech posiedzeniach Rady, ale także przeprowadzeniem do skutku od kilku lat pożądanej przeglądowej wystawy bydła, która świetnością swoją więcej jak na nazwę „przeglądowej" zasłużyła.

Ze zgromadzonych na dniu 12. Czerwca 300 sztuk bydła przypuszczono na plac wystawy, odpowiednio urządzony, 200 sztuk bydła włościańskiego, miejscowego i znaczniejszych obór okolicy.

Obok wystawy przeglądowej była również i wystawa wszystkich buhai subwencyjnych i subwencyonowanych.

Oddział, uzyskawszy 3 medale i subwencyą na premie ze strony Komitetu w kwocie 150 zł., wyjednał również ze strony kałuskiej Rady powiatowej 150 zł. w gotówce i uzyskał przyrzeczenie poparcia przez Radę powiatową w Dolinie.

Z funduszów własnych Oddziału uzupełniono przyznane przez Komisyę sędziów nagrody, przewyższające subwencye uzyskane, zakupiono do rozlosowania pomiędzy obecnych 1 jałówkę z obory w Zawadce oraz dwa cielaki po buhaju Simenthal z Humenowa i pokryto wszelkie wydatki, dyplomy i koszta urządzenia.

Nagrody przyznano 54 wystawcom oraz cztery listy pochwalne.

Nagród pieniężnych rozdano 4 po 15 zł., — 9 po 10 zł., — 34 po 5 zł.

Z uznaniem podnosi Rada żywe zainteresowanie się rolników wystawą, oraz bytność szanownych gości Oddziałów sąsiednich, a mianowicie P. T.: Doszota, Ładomirskiego, Ożegalskiego, Wiesiołowskiego, Biechońskiego z Gorlic i wielu innych.

Stacye buhai subwencyonowanych utrzymywał Oddział: w Dubowicy, Kopankach, Humenowie, Tomaszowcach, Zawadce. Zaś subwencyjne: w Landestreu, Uhrynowie średnim i Nowicy.

Rada Oddziału wystosowała 230 korespondencyi. Spraw i odezw Komitetu załatwiono 63. Opinii w sprawach korczunków wydano 2. Memoryały obcych Oddziałów poparto i podano do odnośnych władz.

7. Oddział Lwowski.

(Powiat Lwów).

Przewodniczący: P. T. Wiesiołowski Adolf. **Zastępca:** P. T. Paygert Jan. **Członkowie Rady:** P. T. Kubicki Józef, Maślanka Antoni, Sikorski Jan Szczęsny, dr. Szpilman Józef, Treter Adam, Tyniecki Władysław.

W ciągu roku odbyło się 7 posiedzeń i 3 Walne Zgromadzenia we Lwowie.

Na tych Zgromadzeniach, gdzie uczęszczał liczny zastęp włościan, tak członków Oddziału jak i Członków „Kółek rolniczych", odbywały się oprócz nader ożywionych pogadanek i pouczeń o gospodarstwie rolnem lub domowem także i popularne wykłady.

Na owych Zgromadzeniach mówił profesor Rylski o „maszynach i narzędziach rolniczych", dr. Szpilmann „O wadach mleka" a na ostatniem Zebraniu p. Massalski, instruktor mleczarstwa Wydziału krajowego „O mleku i spółkach mleczarskich".

Na pierwszem Zgromadzeniu Rada Oddziału, zakupiwszy znaczną ilość narzędzi rolniczych i praktycznych przyrządów, służących do gospodarstwa wiejskiego, oraz książek treści rolniczej, roz-

losowała takowe pomiędzy obecnych włościan, tak Członków Oddziału jak i innych; na ostatniem Zgromadzeniu zakupiono 1 parę prosiąt rasy poprawnej do rozlosowania w myśl uchwały Zgromadzenia poprzedniego tylko pomiędzy włościan, Członków Towarzystwa.

Rada Oddziału, uzyskawszy od Komitetu subwencyę w kwocie 200 zł. na urządzenie kursu weterynaryi popularnej we Lwowie, porobiła starania o dalsze zasiłki, tak u Wydziału krajowego jak i u Wydziału Rady powiatowej we Lwowie, a otrzymawszy takowe, urządziła kurs weterynaryi popularnej, zaprosiwszy na prelegenta profesora Józefa Kubickiego, który ze swej strony powołał do współudziału profesora weterynaryi dra Kulczyckiego. Do kursu zgłosiło się 35 słuchaczy, z których zostało przyjętych tylko 26, między tymi było samych gospodarzy rolnych 21, którzy oprócz powiatu lwowskiego reprezentowali powiaty: dąbrowski, dobromilski, kamionecki, nowotarski, przemyślański, wadowicki i złoczowski. Wykłady z demonstracyami odbywały się po 4—5 godzin dziennie i trwały przez dni 14. Dnia 1. Marca odbył się publiczny egzamin wobec Delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału krajowego, Komitetu Towarzystwa gospodarskiego, Zarządu głównego „Kółek rolniczych“, w obecności Prezesa i Członków Rady Oddziału. Celujący uczniowie obdarzeni zostali praktycznymi nagrodami, a 22 słuchaczom udzielano podczas trwania kursu odpowiednie utrzymanie.

W myśl okólnika Komitetu i uchwały Rady Ogólnej, Rada Oddziału wspólnie z krajowym Komitetem obchodu stuletniej rocznicy 3. Maja, zajęła się urządzeniem uroczystego obchodu, w którym przeszło 200 włościan jako Delegaci wszystkich gmin powiatu lwowskiego brało czynny udział we wszelkich uroczystościach. Wszyscy włościanie zostali obdarzeni książeczkami, traktującymi o 100-letniej rocznicy 3. Maja i pamiątkowymi medalikami.

Wysłano petycyę do c. k. Ministerstwa wojny w Wiedniu, przesłaną do poparcia przez Oddział brzeżański w sprawie poczynienia zmian istniejących rozporządzeń przy udzielaniu gospodarzom koni roboczych.

Wysłano petycyę do Rady państwa w Wiedniu na ręce Prezesa Koła polskiego z poparciem wniosku Rady tarnopolskiego Oddziału celem usunięcia niesumiennej agitacyi emigrowania.

Rada Oddziału, mając na oku tyle nieszczęść, spowodowanych corocznie wypadkami pożarów przez nieznajomość ustaw ogniowych i dla braku najniezbędniejszych przyrządów pożarnych po gminach, zajęła się gorąco tą sprawą i między innemi odniosła się do Wydziału Rady powiatowej z prośbą o zaprowadzenie w gminach przymusowego pogotowia pożarnego.

Za staraniem Rady Komitet Towarzystwa nadał Oddziałowi nową stacyę subwencyonowanego buchaja dla włościan; posiada przeto obecnie takowych cztery: w Siemianówce u p. Dawida Abrahamowicza, w Prusach u gospodarza Jana Wolańskiego, w Chruśnie nowem u gospodarza Leopolda Kühnego i w Stroniatynie u p. Ignacego Papary, oprócz tego Rada Oddziału postanowiła ze swych własnych funduszów urządzić taką stacyę z odlatowaniem tylko 30 krów u p. Franciszka Schoffera w Zaszkowie. Wszystkie powyższe stacye były nadzorowane przez powołanych do tego P. Członków Rady Oddziału.

Jak w latach poprzednich tak i w tym roku Rada Oddziału zajęła się sprowadzaniem dla Członków lnu inflanckiego i innych nasion, jak również otrąb i żubrowin z magazynów wojskowych.

Zarząd główny Towarzystwa „Kółek rolniczych“ w porozumieniu z Radą Oddziału urządził trzydniową lustracyę gospodarstw włościańskich z pouczeniami w gminie Hołosku wielkiem przez p. lustratora Zygmunta Gawareckiego.

8. Oddział Podolski.

(Powiaty: Buczacz, Czortków, Husiatyn, Zaleszczyki).

Przewodniczący: P. T. Artur Zaremba Cielecki. **Zastępca:** P. T. Cieński Tadeusz.
Członkowie Rady: P. T. Głażewski Ignacy, Kęplicz Maryan, Krasnopolski Władysław, Noel Tadeusz, hr. Potocki Aleksander.

W roku 1891 Rada Oddziału Podolskiego odbyła posiedzeń pięć, oraz cztery Walne Zebrania.

Rada dała inicyatywę w zwołaniu pierwszego Zjazdu strefowego w kraju, a to Członków Oddziałów borszczowskiego, pokuckiego, podolskiego, tarnopolskiego i tłumackiego. Zjazd ten z poparciem Szanownego Komitetu odbył się i wypadł wcale dobrze w Ułaszkowcach na dniu 6. Lipca roku z. Uchwalono wtedy kilka wniosków, mających doniosłość krajową, a sprawozdanie z tego zjazdu w streszczeniu zostało swego czasu zamieszczonem w Rolniku.

Załatwiono przeszło 240 spraw, co w porównaniu z rokiem 1890 wykazuje więcej jak podwójną liczbę i jest dowodem znaczniejszego ożywienia.

Rada wydała z funduszów Oddziału na zakupno i rozdanie nasion dla włościan 109 zł. 45 ct., na urządzenie wykładów popularnych 70 zł., zaprenumerowanie pisemek popularnych 7 zł. 20 ct., udzieliła Zarządowi Głównemu Kółek rolniczych tytułem subwencyi 15 zł., Macierzy szlązkiej 15 zł. i Krajowej niższej szkole rolniczej w Jagielnicy 100 zł.

Rada uzyskała od Centralnego Komitetu 12 subwencyonowanych stacyi buhajów oraz kwotę 150 zł. na premiowanie bydła włościańskiego, które się odbyło podczas Zjazdu strefowego w Ułaszkowcach.

Ugoda z firmą Clayton & Schuttleworth, na żądanie tej firmy niestety zmieniona, zawsze jednak zapewnia jeszcze 5% opustu z ceny maszyn i narzędzi rolniczych dla Członków Oddziału.

Rada stwierdza z zadowoleniem znacznie gorętsze zainteresowanie się naszego obywatelstwa ziemskiego, w obrębie Oddziału zamieszkałego, sprawami Towarzystwa a tem samem i kraju, co obok innych nader pocieszających objawów było widocznem tak na Zjeździe strefowym, jako też przy podniesieniu przez Radę Oddziału tak głośnej w kraju sprawy Podhajeckiej.

Oddział liczy wprawdzie niewielu włościan jako Członków, natomiast zostało przyjętych na Członków w ogóle 19 Kółek rolniczych, powiatów czortkowskiego i buczackiego. Te Kółka bywają zastępywane na Walnych Zgromadzeniach przez swych przewodniczących lub ich zastępców i wskutek tego stworzoną została silniejsza spójnia między Radą a Kółkami rolniczemi tych powiatów.

Dążeniem jak najgorętszem w tym roku, ponownie wybranej i w swym składzie nowemi siłami wzmocnionej Rady Oddziału Podolskiego będzie na przyszłość, zainteresowanie sprawami naszego Towarzystwa jak najszerszych Kół ziemian na Podolu oraz wytworzenie silnego węzła i jednolitej działalności między wszystkiemi odcieniami i stopniami gospodarzy, począwszy od bardzo zamożnych właścicieli wielkich przestrzeni a kończąc na włościaninie, Członku Kółka rolniczego, aby podnosząc patryotyczną miłość do gleby ojczystej, wzmacniając energię, zachęcając do racyonalnej oszczędnej i wytrwałej pracy, zespolić wszelkie dodatnie siły w kierunku podniesienia dobrobytu rolników i utrzymania w ojczystych rękach w tej części kraju naszej ziemi, na której silnie stojąc, możemy jedynie mieć nadzieję pomyślnego rozwoju naszych najżywotniejszych spraw i lepszej przyszłości.

9. Oddział Pokucki.

(Powiaty: Śniatyn, Kossów, Kołomyja, Horodenka).

Przewodniczący: P. T. dr. Krzysztofowicz Mikołaj. **Zastępca**: P. T. dr. Wielowiejski Henryk. **Członkowie Rady**: P. T. Cieński Ludomir, Czaykowski Maryan, Krzysztofowicz Eugeniusz, Kruszelnicki Maxymilian, Kunz Antoni, Moysa Stefan, Potworowski Kazimierz, Siwicki Konstanty, Szczepanowski Stanisław, Teodorowicz Antoni, Zagórski Włodzimierz.

W drugim roku swego istnienia odbył Oddział 6 posiedzeń Rady i 2 Walne Zgromadzenia.

Zaprowadzenie plantacyi buraków cukrowych, mających dostarczyć produktu dla cukrowarni, nowo powstałej w Tłumaczu, zajmowało uwagę Członków Oddziału bardzo żywo.

Na jednem ze Zgromadzeń miał dyrektor klucza tłumackiego, Wny August Gumiński, wykład wielce pouczający o racyonalnej uprawie buraków, który następnie wydał dla użytku plantatorów w formie zwięzłej i treściwej.

Na tem samem Zgromadzeniu zdawał sprawę Wny Stefan Moysa z wycieczki do tak zwanej „Hanny“ na Morawii, gdzie oglądał wielką cukrowarnię w Wischau i gospodarstwo, obejmujące cztery tysiące morgów zadzierżawionych, opłacające wysoki czynsz dzierżawny z kosztowną administracyą ale z wysokim dochodem czystym.

Z powodu posusznego roku i trudności dostania robotnika jako też niedostatecznego obrobienia buraków, nie ze wszystkiem ziściły się nadzieje plantatorów w Kołomyjskiem. Wydatność jednak najlepsza z morga była 150—190 ct. metr., polaryzacya wykazała 14—16% cukru, najwyższy zaś dochód z morga netto około 60 zł.

W roku 1891 utrzymywał Oddział, za subwencyą rządową 432 zł., 6 stacyi rozpłodowych. Wskutek podwyższenia rzeczonej subwencyi na rok 1891/2 do kwoty 720 zł. utrzymuje Oddział od 1-go Października 1891 o 4 stacye więcej — przychyliwszy się zaś do zmiany wynagrodzenia za odlatowanie, proponowanej przez Komitet, uzyskał Oddział możność powiększenia ilości stacyi o dalsze dwie stacye. Z 12 przeto stacyj, utrzymywanych w obrębie Oddziału z końcem roku 1891, rozdzielono: na powiat śniatyński pięć — na powiat kołomyjski trzy — na powiat horodeński dwie — na powiat kossowski dwie. — Wszystkie rozpłodniki na stacyach, prócz trzech, przez Komitet dopiero nabyć się mających, są własnością prywatną. Inspekcyę nad działalnością stacyi powierzono 6 Członkom Rady.

Uważając wystawy przeglądowe bydła włościańskiego jako wielką dźwignię i zachętę do poprawienia hodowli, odniosła się Rada do Komitetu z prośbą o udzielenie subwencyi na powyższy cel.

Ze względu na szczupłą ilość stacyi ogierów, znajdujących się w Oddziale, udano się do Komitetu z prośbą o wyjednanie stacyi w Augustdorfie i Popielnikach w powiecie śniatyńskim, w Gwoźdźcu (pow. kołomyjski) i w Żabiu (pow. kossowski).

W sprawie drenowania gruntów zesłał Wydział krajowy na prośbę Rady inżyniera p. Jana Blautha, który skonstatował, iż pominąwszy inne 3 powiaty, w samym powiecie kołomyjskim znajduje się około 7000 morgów, potrzebujących nieodbicie odwodnienia.

Rada, opierając się na powyższem technicznem sprawozdaniu, wniosła w celu wdrożenia i przyspieszenia sprawy drenowania, podanie do Wydziału krajowego i prosiła:

a) o utworzenie expozytury bióra melioracyjnego w Kołomyi dla wykonania drobnych melioracyi i regulacyi wód w południowo-wschodniej części kraju, niesłychanie dotąd zaniedbanej pod tym względem;

b) o utworzenie przy Banku krajowym osobnego funduszu pożyczkowego na cele melioracyjne;

c) o rozszerzenie szkoły dozorców melioracyjnych tak, aby w roku opuszczało szkołę 6—10 dozorców, uzdolnionych w specyalnych działach 1 robót regulacyjnych, 2. nawodnień i 3. osuszeń;

d) o dozwolenie przyjazdu inżyniera na Ogólne Zgromadzenia Oddziału celem odbycia wykładów o drenowaniu, dania wyczerpujących wyjaśnień, względnie zawiązania spółki wodnej.

Równocześnie wniesiono petycyę do Rady państwa o utworzenie funduszu pożyczkowego państwowego na cele melioracyjne.

Jako reprezentacya gospodarska powiatów, w tak wysokim stopniu obfitujących w kopalnie soli i źródła solne, uważała się Rada za organ wskazany do wznowienia agitacyi za uzyskaniem taniej soli bydlęcej. Uczyniła też to, wysyłając petycyę do Rady państwa i Koła polskiego, jako też odezwy do bratnich Oddziałów i Rad powiatowych w duchu powyższym.

Petycye, które wpłynęły z naszego kraju jak też z innych krajów, przydzielone zostały w komisyi rolniczej Rady państwa Członkowi naszego Oddziału posłowi H. Wielowiejskiemu do sprawozdania. Znany wniosek Komisyi, aby wezwać Rząd do produkcyi i sprzedaży ponad preliminowaną ilość soli 500.000 ct. metr. taniej soli bydlęcej, został jak wiadomo przez Izbę przyjęty. Jeśliby nasz Rząd w porozumieniu z Rządem węgierskim zechciał powyższemu wezwaniu zadość uczynić, byłby to pierwszy wyłom w systemie fiskalnym, tak ciężko gniotącym naszą hodowlę bydła.

W Marcu przyszła w Kołomyi staraniem Rady do skutku wystawa nasion gospodarskich, która ułatwiła rolnikom mniejszym zawarcie kilka transakcyj bez użycia pośredników.

Jak w zeszłym roku tak i w tym pośredniczyła Rada w zakupnie nasion jakoto: buraki pastewne, lucerna, marchew, koński ząb, tudzież nawozów sztucznych, które sprowadzone w większej ilości, później rozdzielone zostały między Członków.

Gdy ceny zboża miały tendencyę zwyżkową, odniesiono się do Dyrekcyi Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń o podwyższenie cen maksymalnych pszenicy, co też istotnie miało miejsce.

W sprawie strefowych Zgromadzeń proszono Komitet o przyłączenie do Oddziału stanisławowskiego ze względu na łatwość komunikacyi z tem jednak zastrzeżeniem, aby rzeczone Zgromadzenia odbywały się naprzemian w Stanisławowie i w Kołomyi.

Ponieważ firma Claytona zredukowała udzielony dotąd a w zeszłym roku wyjednany opust przy sprzedaży maszyn rolniczych z 8% względnie 10% do 5% względnie 7%, zniewolono ją do cofnięcia rzeczonego postanowienia i utrzymania w mocy koncessyi w pierwotnej rozciągłości.

Odniesiono się acz bezskutecznie do Dyrekcyi kolei państwowych we Wiedniu z usilną prośbą, aby uczyniła zadość życzeniu obywatelstwa okolicznego co do zatrzymywania pociągów pospiesznych na stacyi kolei czerniowieckiej w Korszowie.

Uchwalono wnieść do Sejmu petycyę o wydanie ustawy co do przymusowego tępienia myszy polnych — niemniej porobiono próby dość skuteczne niszczenia tychże za pomocą węglanu barytu.

Wniesiono petycyę do Rady państwa w sprawie zmiany ustawy o opuście podatku z powodu klęsk elementarnych. Proszono mianowicie, aby nie minister miał zezwalać na opust podatku, lecz władze skarbowe, przeprowadzające dochodzenie, były do tego umocowane, jako też, aby odpadły warunki, utrudniające niemal uniemożliwiające uzyskanie opustu podatku w poszczególnych wypadkach.

Wykłady o uprawie i wyprawie lnu, odbyte w jesieni przez p Górskiego w powiecie kołomyjskim, zostały przez ludność nader przychylnie przyjęte i wywrą niechybnie dodatni wpływ. Szanowny prelegent skonstatował w gminach zwiedzonych niezwykle pomyślny stan kultury rzeczonej rośliny.

Poruszono myśl założenia fabryki sztucznych nawozów w Matyjowcach w pobliżu stacyi kolejowej ze względu na łatwość uzyskania taniego motora (młyn wodny) i środków pomocniczych mianowicie benzyny z okolicznych destylarni naftowych.

W końcu zaznaczyć wypada, że Rada znajdywała w skromnej swej działalności bardzo skuteczną pomoc w Redakcyi tygodnika miejscowego „Gazety Kołomyjskiej“, która z całą gotowością w swych łamach umieszczała ogłoszenia, okólniki i protokoły posiedzeń, przyczyniając się w ten sposób niepomału do ożywienia ruchu i stosunków wewnętrznych Oddziału gospodarskiego.

10. Oddział Przemyski.

(Powiaty: Dobromil, Jarosław, Mościska, Przemyśl).

Przewodniczący: P. T. Książę Lubomirski Adam. **Zastępca**: P. T. dr. Pawlikowski Jan. **Członkowie Rady**: P. T. Drużbacki Mikołaj, Fryda Adam, Gurski Bolesław, Jocz Bolesław, hr. Krukowiecki Aleksander, hr. Łoś Maryan, Ritterschild Mieczysław, Skibniewski Bronisław, hr. Stadnicki Stanisław, Wiśniowski Leszek.

Do dziennika podawczego weszło 154 liczb.

W roku tym odbyto 1 Zgromadzenie strefowe, 3 Ogólne Zgromadzenia Oddziału i 10 posiedzeń Rady gospodarskiej. — Dwa posiedzenia Rady z powodu braku kompletu nie doszły do skutku.

Na Ogólne Zgromadzenia zakupiono różne przybory gospodarskie za łączną kwotę 86 zł. 25 ct., które, jak niemniej z daru pochodzące różne broszurki i kilkadziesiąt sztuk szczepków owocowych, rozlosowano bezpłatnie pomiędzy Członków włościan.

Na ogólnych Zgromadzeniach, ożywionych licznym udziałem Członków, podnoszono różne sprawy, przeważnie rolnictwa i podniesienia chowu bydła rogatego, tudzież podniesienia chowu koni dotyczące. Sprawozdania odnośne tak z ogólnych zgromadzeń, jako też z posiedzeń Rad gospodarskich zamieszczane były w „Sprawozdaniach tygodniowych", jako organie przez tutejszy Oddział gospodarski wydawanym i wszystkim Członkom Oddziału co tygodnia rozsyłanym.

Z ważniejszych swoich czynności zaznacza Rada Oddziału następujące:

Wskutek wnoszonych zażaleń przez włościan na wysokie opodatkowanie gruntów, postanowiono wybrać osobną stałą Komisyę, któraby zebraniem dotyczących materyałów się zajęła, nad sprawą tą czuwała i w stosownej chwili akcyę rozwinęła, zwołanie Wiecu, jeśli uzna za stosowne, zarządziła, i w ogóle sprawy tej z oka nie spuszczała.

Rada postanowiła zaprowadzić w obrębie Oddziału stacyę doświadczalną nasion i ziemiopłodów, a zajęcie się tą sprawą poruczyła sekcyi rolniczej.

Polecono również sekcyi rolniczej, ażeby Członkom Oddziału w zakupnie nawozów sztucznych pośredniczyła i w tym celu starała się zawrzeć z fabrykantami jak najkorzystniejsze umowy.

Wskutek powziętej wiadomości o rozszerzeniu fabryki mąki kościanej w Krukienicach, tudzież znacznych opustach w cenie, jakie fabryka ta dla Członków przemyskiego i jarosławskiego Oddziału zadeklarowała, urządziła Rada gremialną wycieczkę do Krukienic w celu zwiedzenia tamtejszej fabryki i poinformania się co do niektórych szczegółów, dotyczących wyrobu mąki kostnej.

Dla uposażenia założyć się mającej niższej szkoły rolniczej w Miżyńcu, uchwaliło Ogólne Zgromadzenie Oddziału gospodarskiego ufundować jedno stypendyum o 150 zł. rocznie, a mając już 12 takich stypendyów w formie pisemnych deklaracyi, przez różne instytucye i osoby prywatne zabezpieczonych, niemniej też zapewnioną ofiarność tak w odpowiednim obszarze gruntu, jakoteż potrzebnym do budowy materyale, wniosła Rada umotywowaną i udokumentowaną petycyę do Wydziału krajowego w celu wyjednania u Wysokiego Sejmu dalszych subsydyów, potrzebnych do zorganizowania i wprowadzenia w życie rzeczonej szkoły, a o poparcie tej petycyi odniosła się do miejscowej i sąsiednich Rad powiatowych, tudzież Magistratów miast.

Wyjednawszy u Komitetu centralnego subwencyę ministeryalną w sumie 720 zł. w. a. na utrzymanie w obrębie Oddziału 10 stacyi buhajów dla użytku krów włościańskich, ustanowiła Rada 5 stacyi z buhajami prywatnymi, tudzież 5 stacyi z buhajami zakupionymi przez Komitet, które w następujący sposób pomieszczone zostały;

a) w Krzywczy, Krecowie, Budomierzu, Ożomli i Sannikach z buhajami prywatnymi, zaś

b) w Grąziowie, Przędzielnicy, Batyczach, Stroniowicach i Dobromilu z buhajami zakupionymi przez Komitet.

Przy ustanawianiu stacyi miała Rada przedewszystkiem ten wzgląd na oku, ażeby takowe znalazły pomieszczenie w tych okolicach, gdzie włościanie chów bydła rzeczywiście pielęgnują. Wpływ tych stacyi na chów bydła włościańskiego jest widoczny, a w okolicach, w których stacye te już od dłuższego czasu istnieją, bydło zyskało tak na wzroście jak i budowie, a zarazem nabiera pewnej jednolitości, zaznaczyć jednak wypada, że ilość tych stacyi stosunkowo do rozległości Oddziału jest nader szczupłą.

Za staraniem Rady i z pomocą subwencyi Komitetu, została urządzoną w mieście Dobromilu wystawa przeglądowa bydła włościańskiego, połączona z premiowaniem. Wystawa ta jednakowoż z powodu podtenczas ulewnych deszczów i wezbranych wód, nie była licznie obesłaną; doprowadzono bowiem z 12 gmin zaledwie 51 okazów. Okazy te atoli były przeważnie bardzo dobre, wskutek czego za 17 sztuk rozdała delegowana Komisya nagrody w łącznej kwocie 200 zł.

W interesie podniesienia chowu koni użytkowych Rada postawiła stosowne wnioski, które jako dotyczące gałęzi gospodarstwa krajowego, przedłożone zostały za pośrednictwem Komitetu pod obrady i decyzyę Ogólnej Rady Towarzystwa gospodarskiego.

W związku z postanowieniami powyższemi, tudzież dla zoryentowania się, czy i o ile krzyżowanie koni roboczych i włościańskich „Ardenami", już od szeregu lat w okręgu tutejszym prowadzone, pomyślnym skutkiem uwieńczone zostało i na chów konia roboczego dodatnio wpłynęło, tudzież, by zachęcić rolników do coraz staranniejszego pielęgnowania hodowli konia roboczego, postanowiła Rada urządzić wspólnie z Oddziałem jarosławskim okręgową wystawę koni użytkowych w Przemyślu.

W tym też celu podjęła wszystkie przygotowawcze prace około urządzenia rzeczonej wystawy, wyjednała u Ministerstwa rolnictwa subwencyę w sumie 500 zł. na premie, tudzież medale srebrne i bronzowe — dalej wyjednała u Komendy 10 korpusu odstąpienie stajen wojskowych na odpowiedni przeciąg czasu dla pomieszczenia koni na wystawę doprowadzonych, rozesłała ogłoszenia o tej wystawie do wszystkich dzienników krajowych, tudzież osobnemi pismami przy dołączeniu programu powiadomiła wszystkie Zwierzchności gminne i obszary dworskie czterech powiatów, w skład tutejszego Oddziału wchodzących. Dla koni włościańskich przyznała paszę i stanowiska podczas wystawy bezpłatnie. Wystawa ta wobec klęski posuchy, która tutejsze okolice niedawno dotknęła i wielkim brakiem paszy się zaznaczyła, nadspodziewanie licznie została obesłaną i tak z powiatu przemyskiego doprowadzono na wystawę 149 koni, z powiatu jarosławskiego 31, z powiatu łańcuckiego 3, z powiatu dobromilskiego 9, z powiatu mościskiego 25, z powiatu jaworowskiego 4, razem 221 sztuk; nadto znaczną część przyprowadzonych koni nie dopuszczono na miejsce wystawy z powodu zaniedbania przepisów policyjnych. Wystawa rzeczona trwała przez 2 dni, mianowicie 7. i 8. Września r. b. Wystawę otworzył w zastępstwie chorego prezesa Oddziału wiceprezes dr. Jan Pawlikowski wobec zebranych Członków Oddziału przemyskiego i jarosławskiego, tudzież reprezentantów Władz i Gości j. t. JW. Namiestnika hr. Badeniego, JE. Br. Reinländera, komendanta 10 korpusu, JW. Starosty Góreckiego i Zastępcy Prezesa Rady powiatowej Dr. Czajkowskiego, Zygmunta Dembowskiego, Juliusza Bielskiego, Alberta hr. Cetnera, W-go Litticha, weterynarza krajowego i innych.

Dnia 28. Września odbyło się premiowanie koni, przy którem rozdano z funduszów Ministerstwa rolnictwa 500 zł. gotówką, tudzież medale srebrne, bronzowe i dyplomy uznania; z funduszów zaś Oddziału gospodarskiego i datków prywatnych ofiarodawców premiowano ogiery 11 wystawców, tudzież konie pociągowe 7 wystawców łączną kwotą 180 zł., medalami srebrnymi, bronzowymi i dyplomami honorowymi.

Zaznaczyć tu wypada, że Komisya, z łona Oddziału gospodarskiego do urządzenia wystawy wybrana, swą niezmordowaną pracą, sprawie tak doniosłego znaczenia, sprawie obywatelskiej, dobrze się zasłużyła. Przemilczeć także nie można, iż w łonie Oddziału znaleźli się ofiarodawcy, którzy bezinteresownem dostarczeniem naturaliów t. j. siana, słomy, drzewnej wełny, drzewa budulcowego, znakomicie się przyczynili do ułatwienia akcyi, w tym kierunku przez Komitet wystawy podjętej.

Za inicyatywą Rady odbyło się w dniu 7. Września 1891 w Przemyślu Zgromadzenie strefowe Oddziałów przemyskiego, jarosławskiego i cieszanowskiego w obecności około 80 Członków, pod przewodnictwem wiceprezesa przemyskiego Oddziału Dr. Jana Pawlikowskiego. Na Zgromadzeniu tem były omawiane sprawy następujące: 1. sprawa założenia olejarni, 2. sprawa założenia cukrowarni w obrębie Oddziałów jarosławskiego i przemyskiego, 3. sprawa wydawnictwa „Sprawozdań tygodniowych“, 4. sprawa założenia komisowego biura rolniczego, tudzież 5. sprawozdanie z rezultatów krzyżowania koni roboczych rasą „ardeńską“.

Dwie sprawy zaś z powodu nieobecności dotyczących referentów zeszły z porządku dziennego.

Ze względu, że interesa „Kółek rolniczych“, stoją w ścisłym związku z interesami Towarzystw gospodarskich, przeto Rada za pośrednictwem swej sekcyi rolnej poczyniła stosowne starania około utworzenia powiatowego Zarządu „Kółek rolniczych“, zaprowadzenia jak największej ilości nowych i pobudzenia do życia już dawniej założonych „Kółek rolniczych“ w obrębie Oddziału; w tym więc celu wyjednano przystąpienie Oddziału w poczet Członków głównego Zarządu Kółek rolniczych we Lwowie.

Staraniem Rady wydaną została broszura „O użyciu kości na nawóz“ która w 1000 egzemplarzy została w kraju rozkupioną.

Dr. Jan Pawlikowski, uproszony przez Radę gospodarską, miał na Ogólnych Zgromadzeniach bardzo pouczające wykłady o nawozach sztucznych i ich użyciu, konserwowaniu pasz i t. p. co z uznaniem i podziękowaniem przyjęte zostało.

11. Oddział Przemyślański.

(Powiat Przemyślany).

Przewodniczący: P. T. Wybranowski Aleksander. **Zastępca**: P. T. Wybranowski Stanisław. **Członkowie Rady**: P. T. Harasiewicz Antoni, Stanek Rolisław, Strzałka Dominik.

Stan Oddziału nie wiele się różni od poprzednich lat.

W ubiegłym roku urządzono małą wystawę wyrobów powiatowych funduszem i staraniem Oddziału, jak i premiowanie koni włościańskich.

Szczupłe fundusze Oddziału nie pozwoliły na szersze rozmiary tak premiowania koni jak i wyrobów powiatowych. Obesłanie wystawy było bardzo liczne, gdyż włościanie, pomimo, że okolica nasza jest pozbawicną stacyi rządowych ogierów, to z każdym rokiem podnoszą tę gałąź gospodarstwa rolnego i to właśnie spowodowało Oddział do podobnego przeglądu koni włościan i zachęcenia ich do coraz większego postępu małemi premiami.

Na premie zakupiono fanty, tak z wyrobów powiatowych jak i z wyrobów wzorowych, a z których pomiędzy członków 15 sztuk wylosowano.

Rada Oddziału urządziła dnia 30. Maja wystawę przeglądową bydła włościańskiego w Przemyślanach. Wystawa pomieniona odbyła się z wielkiem powodzeniem, gdyż tak ilość bydła po buhajach subwencyjnych i subwencyonowanych, w miarę szczupłej ilości stacyj w tutejszym Oddziale, była dostateczną, jak też i same okazy, oglądane przez Komisyę sędziów i przez p. delegata Konopkę, zasłużyły na pochwałę a tem samem i na premie, jakie Komitet przez udzielenie subwencyi im udzielił.

Bydło przysłano z następujących gmin: Lipowce, Przemyślany, Borszów, Ladańce, Wypyski, Uszkowice; było buhajów 8 sztuk, krów 7 sztuk, jałówek 4, wół 1, cieląt byczków 4, cieliczki 2, razem 26 sztuk; wystawców 19.

Nagrody rozdano następujące:

Za buhaje	3	nagrody,	dwie po 10 zł., jedna 15 zł.
„ woły	1	„	w kwocie 10 zł.
„ krowy	2	„	po 10 zł.
„ jałówki	2	„	jedna 10 zł., druga 15 zł.

12. Oddział Rohatyński.

(Powiat Rohatyn).

Przewodniczący: P. T. Bittner Jakób. **Zastępca**: P. T. Torosiewicz Mikołaj. **Członkowie Rady**: P. T. Aksentowicz Józef, Hirsch Franciszek, Krzeczunowicz Aleksander, ks. Makohoński Józef, Rożański Feliks, Tustanowski Michał, Tustanowski Władysław, Ujejski Tomasz.

Rada Oddziału odbyła 7 posiedzeń i 3 Walne Zebrania, ożywione licznym udziałem Członków.

Protokoły i sprawozdania z odbytych posiedzeń zamieszczane były w Rolniku, a odbitki przesełane każdemu członkowi, co do większego zainteresowania sprawami Towarzystwa niezawodnie się przyczynia.

Z ważniejszych czynności Oddziału wymienić należy:

W celu ułatwienia przyzwyczajania ludności rolniczej do spieniężania na targach inwentarza żywego podług wagi, zakupiono z funduszów Oddziału i oddano do użytku publicznego Zwierzchności miasta Rohatyna wagę w cenie 178 zł. 34 ct. pod warunkiem, że w ciągu 3 lat koszt zakupionej wagi miasto Rohatyn Oddziałowi zwróci, a taryfę do pobierania opłat wspólnie z Oddziałem ułoży.

Za pośrednictwem Oddziału sprowadzono dla Członków z fabryki Hoyermana pod Pragą 9 wagonów żużli Thomasa i przesłano próbki do Wiednia, dla rozbioru chemicznego. W obrębie Oddziału sprowadziło wielu Członków i inne nawozy sztuczne w znacznej ilości i o wyniku otrzymanych plonów po żniwach i omłocie mają złożyć sprawozdania. Także w celu doświadczeń sprowadzono siewnik do rozsiewania sztucznych nawozów i prasę Bluntha do konserwowania paszy zielonej i obznajomiono Członków z użyciem tych narzędzi.

Podnoszono sprawę sprowadzania robotników do żniw i zastanawiano się nad sposobem zaradzenia brakowi rąk przy najpilniejszych robotach polowych.

W myśl okólnika Komitetu Oddział zachęcał Członków do zakładania spółek mleczarskich, które niezawodnie w tutejszej okolicy, obfitującej w łąki, miałyby powodzenie, oraz podnoszono myśl eksploatacyi torfu, dotychczas zbyt mało używanego.

Oddział zaraz w początku roku wniósł przedstawienie do c. k. Starostwa i Rady powiatowej w Rohatynie, celem wezwania posiadaczy sadów do tępienia gąsienic, co też w części uskutecznionem zostało.

W sprawie wydzierżawienia dóbr Podhajeckich na lat 20 Lilienfeldom, Oddział ze względów ekonomicznych, społecznych i narodowych, wniósł stosowną uchwałę na ręce delegata p. Seweryna Henzla dla przedłożenia Radzie nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie i ogłosił takową w dziennikach krajowych.

Celem uczczenia rocznicy konstytucyi 3. Maja 1791 r. Oddział zakupił za kwotę 29 zł. 68 ct. obrazy dla rozdania między publiczność, a zarazem wziął czynny udział w obchodzie. Ze składek, otrzymanych od Członków, zamówiono płytę marmurową z odpowiednim napisem, mającą się umieścić w nawie kościoła w Rohatynie.

Ponieważ w Tłumaczu powstała cukrowarnia, Oddział zachęcał do uprawy buraków cukrowych w tutejszej okolicy i w kilku miejscowościach uskuteczniono odpowiednie próby.

Jakkolwiek Kółka rolnicze w tutejszym powiecie, pomimo starań Oddziału, zbyt powolnie się zawiązują, jednak na wezwanie Zarządu centralnego Kółek rolniczych we Lwowie, Oddział mianował dwóch delegatów do zarządu powiatowego, którego konstytuowanie się jest obecnie w toku.

Z ramienia Wydziału krajowego wysłanym został do powiatu rohatyńskiego nauczyciel wędrowny rolnictwa, który za współudziałem Oddziału miał wykłady o gospodarstwie w dwudziestu kilku gminach.

Zawiązany w roku zeszłym Komitet z grona Członków Oddziału dla niesienia pomocy ludności dotkniętej gradem, wywiązał się ze swego zadania i w tym roku, dostarczywszy nasienia owsa i jęczmienia kilkunastu gminom.

Na wezwanie Oddziału czarnohorskiego przystąpiło 3 Członków do Towarzystwa Tatrzańskiego.

Oddział poparł petycyę Oddziału przemyskiego, wystosowaną do Ministerstwa i Koła polskiego w Wiedniu w sprawie ceł zbożowych z Rumunią.

Wniesiono podanie do Ministerstwa i Koła polskiego w Wiedniu, popierając wniosek Towarzystwa rolniczego w Krakowie o uzyskanie funduszów na drenowanie i inne melioracye rolne.

Na wezwanie Oddziału brzeżańskiego wniesiono petycyę do Ministerstwa wojny, by warunki przy rozdawaniu koni wojskowych były łagodniejsze.

W celu odświeżenia rozpłodników trzody chlewnej zakupiono za 51 zł. kilka sztuk i następnie rozsprzedano przez licytacyę za cenę 42 zł. 25 ct.

Sprowadzono z Węgier nasienia kukurudzy 50 kilo za cenę 15 zł. 74 ct. i rozdano między Członków.

Rozdano włościanom 4 garnce lnu rygskiego i parnawskiego, udzielonego przez Komitet.

Oddział uzyskał subwencye na 5 pełnych stacyi buhai, dla użytku krów włościańskich i w 7 miejscowościach odlatowanych zostało 217 krów. Na rok następny tyleż stacyi ma funkcyonować.

O subwencye na inne działy gospodarskie Oddział się stara.

Biblioteka Oddziału składa się z 190 dzieł o 207 tomach. Prócz tego prenumerowano tak jak w roku zeszłym Encyklopedyę powszechną, Rolnika i Hodowcę, Gazetę rolniczą, pisma wychodzące w Warszawie, Ziemianina z Poznania, Landwirthschaftliche Zeitung z Wiednia, tudzież Eko-

nomistę polskiego, Rolnika, Sylwana, Bartnika, Przegląd weterynaryjny i kilka pism ludowych, wychodzących we Lwowie.

Zakupiono z funduszów Oddziału różne drobne przedmioty gospodarskie za cenę 102 zł. i podczas Walnych zebrań wylosowano między obecnych, a nie zalegających z wkładkami Członków.

Wreszcie na Walnych Zebraniach roztrząsano różne pytania gospodarskie i udzielano sobie spostrzeżenia z prób dokonywanych, co do użycia nawozów sztucznych, wypasu bydła kartoflami, tępienia myszy polnych, uprawy roślin pastewnych i użycia niektórych nowych narzędzi.

13. Oddział Rudecki.

(Powiaty: Gródek, Rudki).

Przewodniczący: P. T. Rayski Albin. **Zastępca**: P. T. Śmiałowski Bolesław. **Członkowie Rady**: P. T. Agopsowicz Stanisław, hr. Fredro Andrzej, Gizowski Józef, Janko Stefan, ks. kan. Kamiński Michał, Żurowski Stanisław.

Odnowiona w tym roku Rada zbierała się trzy razy. Walnych Zgromadzeń odbyło się dwa, w Rudkach i w Gródku.

Na pierwszem premiowano stacye gospodarskie i pilnych robotników. Z drugiem, odbytem w Gródku, połączono wystawę i premiowanie bydła włościańskiego. Wystawa wypadła bardzo dobrze, spęd był nadzwyczaj liczny, bo przeszło 200 sztuk bydła sprowadzono na targowicę miejską. Bardzo wiele sztuk bydła nie pozostawiało tak pod względem budowy jak też i utrzymania nic do życzenia, a postęp w hodowli okazał się widoczny, co głównie stacyom subwencyonowanych buhaji przypisać należy.

Stacyi tych było w obrębie Oddziału ośm, a to: w Mokrzanach Wielkich, Hoszanach, Szeszerowicach, Rudkach, Komarnie, Chorośnicy, Dąbrowicy i Szeptycach. Rozpłodniki były wszędzie rasy oldenburskiej pół lub pełnej krwi.

Na rok bieżący przyznano nam 9 stacyi, ośm w tych samych miejscowościach, zaś dziewiąta w Suchej Woli.

Na Walnych Zgromadzeniach rozlosowano znaczną ilość fantów, potrzebnych w gospodarstwie.

Do ważniejszych czynności Rady Oddziału zaliczyć należy:

Pozwolono na korczunek w Brzeźcu i Jatwięgach.

Zaprenumerowano dla Członków włościan 12 egzemplarzy czasopisma „Gospodarz wiejski".

Poparto petycyę Oddziału tarnopolskiego w sprawie wychodźtwa ludu do Brazylii.

Wybrano Komisyę do czuwania nad stacyami subwencyonowanych buhaji, położonemi w obrębie Oddziału.

Rada zastanawiała się dalej nad możnością podniesienia przemysłu kieramicznego, są bowiem w powiecie rudeckim znakomite gatunki gliny, jako też nad zastąpieniem budynków gospodarczych i mieszkalnych drewnianych, budynkami z bitej gliny. Na cel ten przeznaczyła Rada nawet pewien znaczniejszy datek z funduszów Oddziału.

Protokół wykazuje ogółem 73 spraw załatwionych.

14. Oddział Samborski.

Nadesłane sprawozdanie nie zawiera ważniejszych szczegółów, nie podaje też składu Rady Oddziału.

15. Oddział Sanocki.

(Powiaty: Lisko, Sanok).

Przewodniczący: P. T. Janowski Zygmunt. **Zastępca**: P. T. Wiktor Kazimierz. **Członkowie Rady**: P. T. ks. Czaszyński Franciszek, Dydyński Jan Kanty, Gniewosz Feliks, Gniewosz Franciszek, Janowski Ferdynand, Morawski Władysław, Reizenstein Alfons, Słonecki Duklan, Wasilewski Wojciech, Żurowski Wiktor.

W ciągu roku 1891 odbyto 3 Walne Zebrania i 5 posiedzeń Rady.

Uchwalono budżet na r. 1891 i sprawdzono rachunki za rok 1890.

Przedłożono Komitetowi wnioski subwencyjne na rok 1892.

Zawarto umowę z p. Stanisławem Ostaszewskim, właścicielem fabryki nawozów sztucznych w Klimkówce o dostarczenie dla rolników tutejszego Oddziału mąki z kości, a to z powodu, że projektowane w r. 1890 zawiązaaie się w naszym Oddziale Towarzystwa akcyjnego celem założenia fabryki nawozów z kości, nie przyszło do skutku.

Wzięto udział w obchodzie uroczystości 100-letniej rocznicy Trzeciego Maja i przyznano z funduszu Towarzystwa 20 zł. na ten cel.

Przyjęto dwóch Członków rozwiązanego Oddziału Brzozowskiego i zmieniono przytem nazwę Oddziału „Oddział Sanocko-Liski“ na „Oddział Ziemi Sanockiej“.

Zdano Komitetowi sprawę ze zmiany instrukcyi w stacyach subwencyonowanych buhajów.

Przedłożono Komitetowi wnioski, gdzie i u kogo urządzić na okres 1891/2 stacyę subwencyjnych lub subwencyonowanych buhajów, tudzież wykazy latowanych krów włościańskich, w okresie 1890/91 wraz z kwotami na przypadające subwencye, które po nadesłaniu przez Komitet wypłacono odnośnym właścicielom stacyi buhajów (prócz 3 właścicielom stacyi b. brzozowskiego Oddziału).

Uchwalono, aby na Walnych Zebraniach Oddziału prócz omówienia spraw gospodarskich, odbywano także wykłady popularne, wchodzące w zakres rolnictwa.

Poparto petycyę Kołomyjskiego Wydziału powiatowego, wniesioną do Rady państwa o wyjednanie fabrykacyi i sprzedaży taniej soli bydlęcej.

Wniesiono petycyę do Rady państwa o wyjednanie u Rządu ustawy, któraby w kraju naszym ułatwiła rolnikom drenowanie gruntów i łąk na większą skalę.

Poparto petycyę przemyskiego Oddziału, wniesioną do Rady Państwa o skłonienie Rządu do zaniechania zawarcia konwencyi cłowej pomiędzy Austryą a Rumunią.

Objawiono Starostwu w Lisku zdanie w sprawie korczowania lasu w Glinnem, własności p. Piotra Kocyłowskiego, oraz w dobrach Olchowieckich, własności pp. Józefa i Stanisława Nowaków, Starostwu w Sanoku.

Wybrano Komisyę, która ma się zająć zebraniem różnych gatunków pługów, odbyć nimi próbę, poczem objawić swoje zdanie, który gatunek pługów nadaje się najlepiej do użytku, aby go zalecić rolnikom do zakupna.

Uchwalono użyć 100 zł. z funduszów własnych na przeprowadzenie próby z nawozami sztucznymi.

Uchwalono budżet na rok 1892.

Wybrano delegatów do Rady ogólnej Towarzystwa gospodarskiego na rok 1892 i uchwalono wnioski na Radę ogólną, także wybrano delegata do ankiety, odbytej w sprawie podniesienia chowu koni roboczych.

Za sprzedany narybek, wyprodukowany z inicyatywy Oddziału w stawach Jurowieckich, uzyskano 61 zł.

Przedłożono Starostwu w Sanoku wykaz stanu naszego Towarzystwa za rok 1891.

Spraw zapisanych w protokole podawczym było 126.

16. Oddział Stanisławowski.

(Powiaty: Stanisławów, Bohorodczany, Nadwórna).

Przewodniczący: P. T. Jaroszyński Zygmunt. **Zastępca**: P. T. Czołowski Aleksander. **Członkowie Rady**: P. T. Burzyński Jan, Jabłonowski Józef, Rodakowski Aleksander, Stojowski Zdzisław. **Sekretarz**: P. T. Ożegalski Kazimierz.

Rada Oddziału załatwiła w ciągu roku podług protokołu czynności 131 exhibitów spraw bieżących, z których ważniejsze wymienia:

Na podstawie uchwały Komitetu ustanowiono w obrębie Oddziału 10 stacyi reproduktorów w celu poprawy rasy bydła włościańskiego, z których ośm subwencyonowanych o własnych buhajach, a dwie subwencyjne o buhajach, przez Komitet zakupionych, rozmieszczono w miejscowościach:

Subwencyonowane: w Kamiennej, Cucyłowie, Ladzkiem, Kłubowcach, Skopówce, Pałahiczach, Kłuzowie i Pukasowcach.

Subwencyjne: w Kołodziejówce i Błudnikach.

Stacya subwencyjna w Bohorodczanach z powodu późnego dostarczenia buhaja, nie mogła wykazać odlatowanych krów.

Z dziesięciu czynnych i pełnych stacyi korzystało 42 gmin i zostało odlatowanych krów 600, przeważnie własności włościańskiej.

Radością przejęci zaznaczamy z wdzięcznością, że Jaśnie Oświecony książę Prezes raczył osobiście zwidzieć oborę zarodową w Kamiennej, a przy tej sposobności, za staraniem niezmordowanego w pracy i znanego hodowcy W-go Grzegorza Głuchowskiego, oglądał okazy bydła włościańskiego nie tylko w Kamiennej, ale i z innych sąsiednich gmin przyprowadzone, wypowiedzenie więc zasłużonego zdania o postępach pod względem rozwoju i poprawy rasy w tych podgórskich okolicach, — zostawiamy J. O księciu Prezesowi.

Na odezwę c. k. Starostwa w Nadwórnie zaopiniowała Rada Oddziału w dwóch wypadkach o korczunkach lasów w Majdanie.

Przedłożono Komitetowi wnioski umotywowane na udzielenie subwencyi w kwocie 920 zł. w różnych celach gospodarskich na rok 1892.

Odpowiedziano Komitetowi w sprawie badania znajdujących się torfowisk w obrębie naszego Oddziału.

Na odezwę Wydziału powiatowego w Nadwórnie zaopiniowano przychylnie przyłączenie drogi Cucyłów—Kamienna do kategoryi dróg powiatowych.

Odnośnie do odezwy Komitetu zamówiono przez księgarnię Stanisławowską dla dziewięciu Członków w drodze prenumeraty Warszawską Encyklopedyę rolnictwa.

Wskutek odezwy Komitetu a w zastosowaniu się do okólnika c. k. Namiestnictwa poczyniono odpowiednie kroki w sprawie tępienia chrząszczy.

W sprawie ustanowienia stacyi reproduktorów w powiecie Nadwórniańskim Rada Oddziału zamianowała W-go Jakóba Głuchowskiego swoim Delegatem z udzieleniem w tym celu potrzebnych do działania wskazówek.

W sprawie chowu koni roboczych zamianowała Rada Oddziału W-go Brykczyńskiego swoim delegatem do ankiety, we Lwowie odbytej.

Przesłano Komitetowi potrzebne wiadomości co do produkcyi nasienia konopnego i słoneczników.

W ciągu roku odbyły się trzy posiedzenia Rady Oddziału, zaś tylko jedno Walne Zebranie Członków, i to jedynie z powodu wyjazdu tak Prezesa jako i Jego zastępcy do wód w celu poratowania zdrowia.

17. Oddział Stryjski.

(Powiaty: Stryj, Drohobycz, Żydaczów).

Przewodniczący: P. T. br. Brunicki Julian. **Zastępca:** P. T. hr. Dzieduszycki Karol. **Członkowie Rady:** P. T. Jarzymowski Leon, Skarzyński Fortunat.

Protokół czynności wykazuje 238 pozycyi, które odnoszą się do wielu spraw, z których najważniejsze są:

Walne Zgromadzenie odbyło się 10. Maja wobec licznie zebranych Członków Oddziału i przybyłych gości z Oddziałów samborskiego, kałuskiego i lwowskiego. Omawiano na tem posiedzeniu sprawę połączenia Oddziałów w strefy; również sprawy dotyczące silniejszego i wydatniejszego popierania chowu bydła w Oddziale, zwłaszcza w górach skolskich. Nakoniec rozlosowano trieur i inne drobniejsze przedmioty gospodarcze.

Sprowadzono dla Członków dalszy wagon mączki z żużli Thomasa (od Hoyermanna, Totte et Comp. z Teplitz) i na próbę nieco mączki kościanej z fabryki hr. Drohojowskiego w Krukienicach. Mączkę Thomasa posełano dla kontrolnej analizy do stacyi chemicznej w Wiedniu, a wskutek udowodnienia mniejszej, niż gwarantowano, zawartości kwasu fosforowego, uzyskano zwrot z ceny kupna. Również dla próby sprowadzono 500 klg. saletry chilijskiej od Heilingera et Comp. z Oderbergu.

Starania Rady Oddziału u komendy stacyi ogierów w Drohowyżu, odniosły ten pożądany skutek, że dwa ogiery starsze wprawdzie, ale zdolne jeszcze do rozpłodu, przeznaczono dla okolic Skolego, pozbawionych do teraz wszelkich lepszych rozpłodników. Ogiery te dano w prywatne ograniczone posiadanie, a mianowicie p. Schmidtowi do Skolego, ogiera araba „Aghil Aga“, a p. A. Broederowi do Podhorodec ogiera „Sokół“. Otrzymała też Rada Oddziału obietnicę dotyczących władz, utworzenia w najbliższych latach stacyi ogierów rządowych w okolicy Skolego.

Stacyi buhai subwencyonowanych miał Oddział w r. 1891 tylko dwie — poczynił jednak kroki stosowne celem wydatniejszego popierania chowu bydła w Oddziale. Rozesłano do gmin obwieszczenie o subwencyach dla buhai, wskutek czego znaczniejsza ilość zgłoszeń o stacye subwencyjne i subwencyonowane weszła do Rady Oddziału. Otrzymawszy od Komitetu zapewnienie udzielenia subwencyi 540 zł, na r. 1892 i przyznanie 2 stacyi subwencyjnych, przystąpiono po uchwaleniu przez Radę Oddziału zniżenia subwencyi z 72 zł. na 60 zł. do rozdziału stacyi. Wedle dotychczasowej propozycyi stacye będą: subwencyjne: w Felizienthal koło Smorzego i w Skolem, subwencyonowane: w Kruszelnicy, Synowódzku, Grabowcu, Lisiatyczach, Podhorcach, Czernicy i Drohowyżu, wszystkie z rozpłodnikami rasy Bern-Simenthal, gdyż ta rasa najlepiej odpowiada warunkom tutejszej okolicy.

Oprócz tego załatwiano wszelkie sprawy bieżące, odpowiadano na zapytania Komitetu, poparto petycye Oddziałów: pokuckiego w sprawie soli dla bydła, brzeżańskiego w sprawie ulg w postępowaniu Komisyi, oceniającej konie wojskowe, dane prywatnym osobom do użytku, przemyskiego w sprawie konwencyi cłowej z Rumunią i tarnopolskiego w sprawie ustawy przeciw emigracyi ludu.

W myśl uchwały zjazdu prezesów Oddziałów, rozesłano zaproszenia na Walne Zgromadzenie do wszystkich Oddziałów i wzajemnie odbierano takowe. Na Walnem Zgromadzeniu w Kałuszu był obecny prezes Oddziału.

18. Oddział Tarnopolski.

(Powiaty: Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż).

Przewodniczący: P. T. Vivien Jan. **Zastępca:** P. T. Garapich Michał. **Członkowie Rady:** P. T. Fedorowicz Tadeusz, Glogier Konrad, Kierski Stanisław, Kieszkowski Jacek, Malczewski Włodzimierz, Nikorowicz Antym, Rozwadowski Bronisław, Sozański Aleksander.

Rada Oddziału odbyła 5 posiedzeń i przeprowadziła 2 Walne Zebrania, na których podnoszono różne sprawy gospodarskie, ożywione licznym udziałem Członków. Protokoły i sprawozdania z odbytych posiedzeń zamieszczane były w Rolniku.

Oddział posiada 3 obory zarodowe, z których dwie, a mianowicie w Klebanówce i Podhajczykach chowają bydło pełnej krwi rasy „Bern Simenthal“, trzecia zaś, produkująca dotychczas bydło pełnej krwi rasy „Pinzgau“, przechodzi obecnie do krzyżowania z rasą „Bern Simenthal“, dla naszych stosunków bardziej wskazaną. Stawiając oborę w Klebanówce na pierwszem miejscu, zaznacza Rada z uznaniem, że wszystkie te obory wzorowo i umiejętnie są prowadzone. Dostarczając rozpłodników dla szerokiej okolicy, spełniają one tem samem ważne zadanie podniesienia chowu bydła. W tym względzie zarówno w naszym Oddziale, jak w kraju całym postęp jest widoczny, potęgując równorzędnie uczucie wdzięcznego uznania dla Prezesa gal. Tow. gospodarskiego, ks. Adama Sapiehy, którego usilnym zabiegom przeważnie przypisać należy zasługę w powyższym kierunku.

Oddział posiada również 9 stacyi subwencyonowanych buhai rasy Bern Simenthal i Pinzgau, a prócz tego wyjednała Rada u Komitetu założenie w r. 1892 w mieście Trembowli subwencyjnej stacyi z buhajem pełnej krwi rasy Bern Simenthal.

Pragnąc przyspieszyć rozwój chowu bydła między włościanami, zwróciła się Rada z prośbą do Komitetu, aby na rok bieżący powiększył ilość stacyi subwencyonowanych buhai o pięć, specyalnie w celu umieszczenia takowych w tej okolicy Oddziału, którąby uważano za najbardziej nadającą się do hodowli, aby tych kilka stacyi zgromadzonych w jednej okolicy mogły szybciej uszlachetnić tamtejsze bydło, stwarzając tym sposobem pepinierę ulepszonej rasy i zachętę do naśladownictwa dla włościan.

W obrębie Oddziału znajduje się również jedna chlewnia zarodowa pełnej krwi rasy „Yorkshire“ w Klebanówce i jedna chlewnia pół krwi tejże samej rasy w Cebrowie. Uznając jednak ulepszony chów nierogacizny za wskazany dla stosunków gospodarskich naszej okolicy i uważając istniejące dotychczas chlewnie za niewystarczające dla pokrycia potrzeb przy prawdopodobnym rozwoju tej ważnej gałęzi gospodarstwa w niedalekiej przyszłości, Rada zwróciła się z prośbą do Komitetu o założenie w obrębie naszego Oddziału zarodowej chlewni importowanej z Anglii czystej krwi średniej rasy „Yorkshire“.

W celu podniesienia chowu owiec mięsnych posiada Oddział owczarnię zarodową pełnej krwi rasy „Cotsvold“ w Łuce małej, produkującą dobre i poszukiwane rozpłodniki.

Wny Antym Nikorowicz, Członek Rady Oddziału, wygłosił odczyt o najnowszych wynalazkach w dziedzinie gospodarstwa nabiałowego, kończąc demonstracyjnem przedstawieniem horyzontalnej centryfugi systemu Arnoldta. Odczyt ten zachęcił kilku Członków Oddziału do zakupienia takich centryfug, czem Wny Nikorowicz oddał wielkie usługi właścicielom tutejszych nabiałowych gospodarstw, przełamując ich nieufność do tego rodzaju intenzywnych ulepszeń, które umożliwią wyrób masła pierwszorzędnej jakości, zdatnego dla eksportu za granicę i umożebnią rolnikom usunięcie pachciarzy ze swych obejść.

Nie ograniczając się jednak na takiem demonstracyjnem przedstawieniu ulepszonych narzędzi w dziedzinie mleczarstwa i pragnąc gospodarstwu mlecznemu jako jednej z najważniejszych gałęzi rolniczej produkcyi — u nas dotychczas mocno zaniedbanej — nadać kierunek odpowiadający wymaganiom tegoczesnym, przesłała Rada odezwę do Komitetu, prosząc o przysłanie do Tarnopola, w 1892 roku wędrownego nauczyciela mleczarstwa do wygłoszenia popularnego odczytu, prosząc zarazem, aby Komitet uzyskał pozwolenie Ministerstwa rolnictwa, aby subwencyę, przeznaczoną na wędrownego nauczyciela dla wykładów teoretycznych, obrócono całkowicie na wędrownego praktycznego kierownika mleczarń i gospodarstw nabiałowych, który odwiedzając stopniowo wszystkie gospodarstwa nabiałowe Oddziałów, pouczałby na miejscu w sposób praktyczny, jak ulepszać i urządzać takowe.

Oddział nabył z własnych środków akcyę Poznańskiego Banku Ziemskiego wspólnie z Wną panią Modestą Czosnowską i Wnym Michałem Garapichem, którzy odstąpili swe prawa na rzecz naszego Oddziału, za który to czyn patryotyczny przesłała Rada ofiarodawcom swe wyrazy szczerej podzięki i prawdziwego uznania.

Oddział brał udział w pierwszym strefowym Zjeździe Oddziału podolskiego i borszczowskiego, który się odbył w miesiącu Lipcu w Ułaszkowcach a sprawozdanie z przebiegu tegoż pomieszczono w szpaltach „Rolnika“.

Oddział przyłączył się do petycyi Oddziału brzeżańsko-podhajeckiego, wystosowanej do Ministerstwa wojny w celu uzyskania pewnych wyłuszczonych w takowej ulg przy używaniu koni woj-

skowych, uzupełniając takową żądaniem, aby perycdyczne rewizye koni odbywały się obowiązkowo li tylko w najbliższych komendach kawaleryi.

Za inicyatywą Rady zaczął „Podolski Dom bankowy w Tarnopolu" wydawać tygodniowe pismo informacyjne dla cen zboża, za roczną prenumeratą 5 zł.

Za inicyatywą Rady odbyła się w Tarnopolu w czasie jarmarku Św. Anny próba ze żniwiarką samowiążącą systemu „Wooda“, którą po tej próbie nabył p. Jacek Kieszkowski, a po ukończonych żniwach przesłał Oddziałowi wyczerpujące sprawozdanie, które zostało pomieszczone w szpaltach „Rolnika“.

Przyznając w dziedzinie chowu koni roboczych dla naszych stosunków krwi angielskiej i arabskiej o wiele wyższe znaczenie jak „Ardenom“, należącym do ras zimnej krwi, wystosowała Rada w tej sprawie gruntownie opracowany memoryał do Komitetu, prosząc o poczynienie starań, by przy rozdziale subwencyi krew angielska lub arabska zarówno z krwią zimną uwzględniane były.

Oddział tarnopolski pierwszy w kraju poruszył głośną sprawę podhajecką, dając tym sposobem impuls do objawionej później w całym kraju opinii, która dobitnie zaznaczyła, że po nad korzyści materyalne, wyższe dla naszego społeczeństwa ma znaczenie zachowanie ziemi ojczystej w rękach, dla interesów narodowych niewątpliwie pewnych.

Rada Oddziału popiera stale wniosek posła do Sejmu, a swego Prezesa, Wgo Jana Viviena, aby w obrębie Oddziału założyć średnią szkołę rolniczą, a opierając się na poważnych danych, ma nadzieję, że starania jej zostaną uwieńczone pomyślnym wynikiem.

Podjęto inicyatywę do założenia przy wszystkich Oddziałach biur informacyjnych o kwalifikacyi oficyalistów prywatnych, któreby to biura miały za zadanie informować się wzajemnie co do moralnej wartości każdego z oficyalistów, którzy posady poszukują.

Przeprowadzone próby ze skoncentrowanym a tak drogim nawozem z Temeszwaru na Węgrzech stwierdziły w najczęstszych wypadkach niewielką nawozową wartość takowego, co i sprawozdania stacyi doświadczalnych w Niemczech potwierdzają.

Natomiast żużle Thomasa i kainit budzą coraz większe zajęcie między rolnikami, a dokonane już próby tak w Niemczech jak i u nas zachęcają do robienia prób na większą skalę.

Rada Oddziału rozesłała wszystkim swoim Członkom najnowsze sprawozdanie Przewodniczącego rolniczej stacyi doświadczalnej w Darmstadzie, Dr. P. Wagnera, w celu umożliwienia Członkom racyonalnego zastosowania nawozów sztucznych. Rada Oddziału zwraca przytem uwagę Członków na rozdział tej broszury, traktujący o nawozach zielonych.

Stacya doświadczalna w Cebrowie, pod kierunkiem Wgo Michała Garapicha, nadesłała w swoim czasie wyczerpujące sprawozdanie o próbach, dokonanych z kartoflami. Sprawozdanie to rozesłano Członkom.

Kukurudza „Pignoletto" tak zalecana przez niektórych na zieloną paszę, zawiodła zupełnie oczekiwania tutejszych rolników, bo tak co do wydanej masy, jak i zawartości cukru, nie dorównała t. zw. końskiemu zębowi.

Zważywszy, że emigracya ludu wiejskiego do Ameryki szkodliwie wpływa na rozwój gospodarstwa krajowego, wniosła Rada na ręce posła Leona hr. Pinińskiego podanie do Rady państwa z żądaniem, by w drodze ustawodawczej położono tamę obałamucaniu i wyzyskiwaniu ludu wiejskiego przez nieuczciwych pośredników, nakłaniających lud do wychodźtwa i proszono wszystkie Oddziały obu galicyjskich Towarzystw rolniczych o przyłączenie się do tego podania.

Oddział przyłączył się do petycyi Oddziałów przemyskiego, jarosławskiego i cieszanowskiego, wystosowanej do Rady państwa w celu usunięcia niebezpieczeństwa, zagrażającego interesom rolnictwa wobec niekorzystnej konwencyi cłowej z Rumunią.

Rozesłano odezwę do wszystkich właścicieli dóbr, dzierżawców, księży i rządców zamieszkałych w powiatach tarnopolskim, trembowelskim, skałackim i zbarazkim z zachętą do łączenia się z naszym Oddziałem.

19. Oddział Tłumacki.

(Powiat Tłumacz).

Przewodniczący: P. T. Doschot Oktaw. **Członkowie Rady**: P. T. Abgarowicz Antoni, Ładomirski Konstanty, kniaź Puzyna Julian.

W przeciągu roku odbyły się 3 Walne Zgromadzenia i 2 posiedzenia Rady Oddziału.

Jedno Walne Zgromadzenie wskutek braku kompletu nie przyszło do skutku.

Oprócz załatwienia wszelkich spraw bieżących brał Oddział gorliwy udział w strefowym zjeździe Oddziału podolskiego w Ułaszkowcach, w wystawie i premiowaniu bydła Oddziału kałuskiego i w kilku Zebraniach Oddziału stanisławowskiego.

W sprawie podhajeckiej odniósł się Oddział tak do Prezydyum Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, jak też do swego Członka Rady nadzorczej, Wgo Włodzimierza Gniewosza.

Oddział przyłączył się do petycyi Oddziału tarnopolskiego, wystosowanej do Rady państwa i Koła polskiego, celem zapobieżenia wychodźtwu ludności do Ameryki, jako też do petycyi Towarzystwa gospodarskiego krakowskiego w sprawie ogólnego drenowania.

Z największą gorliwością zajmował się Oddział zachęcaniem tak Członków swego Oddziału jakoteż i sąsiednich Oddziałów do uprawy buraków cukrowych, których plantacya już w pierwszym roku znaczne dochody przyniosła, a wskutek karmy wytłoczynami tak na opas jako też i mleczność sąsiednich obór dodatnio wpłynie.

Stacyj subwencyonowanych buhai posiadał Oddział w roku 1891 sześć, t. j. 4 całe: w Markowcach, Pużnikach, Bratyszowie i Pałahiczach, zaś dwie pół-stacye w Kutyskach i Krzywotułach. Stacye te oddziaływują najkorzystniej na chów bydła berneńskiego w naszych okolicach i podnoszą zamiłowanie włościan do chowu bydła w ogólności.

20. Oddział Żółkiewski.

(Powiat Żółkiew).

Przewodniczący: P. T. Starzyński Tadeusz. **Zastępca**: P. T. Mniszek Mieczysław. **Członkowie Rady**: P. T. Nahlik Juliusz, Rozwadowski Eugeniusz, ks. Sanocki Aleksander.

W roku 1891 odbyły się 3 Walne Zgromadzenia i 3 posiedzenia Rady. Na jednem z Walnych Zgromadzeń rozlosowano nasiona, przez Oddział dla Członków zakupione.

Na ostatniem Zgromadzeniu uchwalono, aby na przyszłość odbywały się Zgromadzenia wszystkich Członków Oddziału stale co dwa miesiące w terminach, z góry ściśle oznaczonych.

Referatów załatwił Oddział 115, pomiędzy którymi ważniejsze są: petycya do Rady państwa w sprawie wyjednania udziału delegata Towarzystwa gospodarskiego przy komisyach do oględzin koni landwerzyckich, oddanych w prywatne posiadanie, — w sprawie traktatów handlowych z Rumunią, — w sprawie powstrzymania emigracyi chłopskiej, — do c. k. komendy wojskowej w sprawie zawiadamiania Oddziału Tow. gosp. o odbyć się mających licytacyach na wymustrowane konie i o rozpisanych dostawach dla armii.

Oddział utrzymywał tylko jedną stacyę z buhajem subwencyonowanym, zaś na okres, zaczynający się od 1. Października 1891 utrzymuje jedną stacyę subwencyonowaną i jedną z buhajem subwencyjnym.

Wspólnie z Wydziałem powiatowym postarał się Oddział o urządzenie wykładów popularnych o gospodarstwie rolnem dla włościan i urządził takie wykłady w 14-tu gminach swego okręgu.

Oddział prenumeruje stale z własnych funduszów „Gospodarza wiejskiego“ i rozsyła takowego bezpłatnie wszystkim gminom w powiecie.

Za pomocą maszyny, wypożyczonej od Komitetu, wyrobiono dla Członków Oddziału 25.000 rur drenowych, które Członkowie bardzo chętnie nabywają, li tylko za cenę kosztów fabrykacyi.

Nadto załatwił Oddział wiele spraw bieżących jakoteż innych mniejszej wagi, odpowiedział na wszystkie kwestyonaryusze Komitetu i udzielił opinii Starostwu w sprawie korczunków w Mostach i w Tołmaczu.

Spis imienny członków
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego
(według stanu z końcem roku 1891).

A.
SKŁAD KOMITETU
c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego
w roku 1891:

Protektor:
(vacat).

Prezydyum:

P. T. Exc. Sapieha Adam Książę, Prezes.
„ „ Stadnicki Stanisław Hrabia, I. Wiceprezes.
„ „ Dr. Gross Piotr, ... II. Wiceprezes.
„ „ Koziebrodzki Władysław Hr. III. Wiceprezes.

Członkowie Komitetu:

P. T. Abrahamowicz Dawid.
„ „ Breuer Jan.
„ „ Brykczyński Stanisław.
„ „ Dr. Barański Antoni.
„ „ Czajkowski Władysław.
„ „ Gizowski Józef.
„ „ Gniewosz Włodzimierz.
„ „ Henzel Seweryn.
„ „ Dr. Kozłowski Włodzimierz.

P. T. Dr. Lubomirski Andrzej Książę.
„ „ Langie Tadeusz.
„ „ Lubomęski Władysław.
„ „ Dr. Pilat Tadeusz.
„ „ Sapieha Leon Książę.
„ „ Sapieha Władysław Książę.
„ „ Schellenberg August.
„ „ Dr. Skałkowski Tadeusz.
„ „ Tyniecki Władysław.

P. T. Wybranowski Leoncyusz.

B.
Członkowie Towarzystwa:

Członek honorowy:

z Najdostojniejszej rodziny Cesarskiej, Jego Ces. Wys. Karol Ludwik, arcyksiążę Austryi, królewicz węgierski i czeski, c. i k. jenerał kawaleryi, właściciel pułku nr. 7. i t. d.

Członkowie honorowi:

Augustynowicz Bolesław.
Borelli-Wrana Franciszek, prez. tow. roln. w Zarze.
Chlumetzky Jan, były c. k. minister handlu w Wiedniu.
Colloredo-Mansfeld, Książe, prezydent niż. austr. c. k. Towarzystwa rolniczego.
Exc. Falkenhayn Juliusz, hrabia, c. k. minister rolnictwa.
Exc. Falkenhayn Franciszek, hr.
Forgach-Ghymes Antoni, hr. c. k. podkom. i kaw. ord. węg. św. Szczepana.
Exc. Jaworski Apolinary.
Kurnatowski Władysław.
Kwilecki Mieczysław, hr.
Polanowski Stanisław.
Plener Ignacy, rzecz. tajny radca.
Salm Reiferscheid Hugo, Książę, prezes tow. roln. w Morawii, kawaler ord. złotego runa.
Schwarzenberg Józef August Fryderyk, Książę, prezes towarzystwa rolnicz. w Pradze.
Schwarzenberg Karol, Książę.
Sułdrzyński Zygmunt.
Trap-Trappenberg Jan, prezes tow. roln. w Tyrolu.
Zaj Karol, hr., właściciel dóbr w Węgrzech.

C.

Członkowie korespondujący:

Albert Józef, dr. profesor szkoły leśn. w Aschaffenburgu
Auleitner Antoni.
Bedö Albert, radca minister. i szef leśnictwa w państwie węgierskim.
Betzhold Franciszek w Warszawie.
Biegelmeier Ludwik, c. k. radca skarbowy w Wiedniu.
Böttcher, radca kancelaryjny w Berlinie.
Breitenlohner dr. prof. akademii rolniczej w Wiedniu.
Chłapowski Dezydery, właściciel dóbr w W. Ks. Pozn.
De Lens Ludwik.
Döbner dr. E. Ph., prof. szkoły leśnej w Aschaffenburgu.
Ebermayer dr., profesoz szkoły leśnej w Aschaffenburgu.
Egan Edward, insp. mleczarstwa w węg. minist. rolnictwa.
Ejdziałowicz Tadeusz, właściciel dóbr w Król. Polskim.
Exner Wilhelm dr., prof. akademii w Wiedniu.
Fiskali Ferdynad, dyr. szkoły leśnej w Weisswasser.
Fischbach Karol w Sigmaringen.
Gabrieli Adolf, prof. przy akademii technicznej w Gracu.
Gamauf Wilhelm, sekretarz tow. roln. węg. w Siedmiogrodzie.
Geyer Karol, prof. szkoły leśn. w Aschaffenburg.
Gourcy Konrad, hr., członek towarzystwa roln. w Paryżu.
Grebe Karol, dr., dyrektor szkoły leśnej w Eisenach.
Grossbauer Franciszek, emeryt. prof. akad. w Mariabrun.
Hammerschmied Karol, we Wiedniu.
Hartig Robert, dr., prof. w Neustadt-Eberswalde.
Hausmann Wincenty, c. k. profesor w Peszcie.
Heinrich Ernest, c. k. profesor w Proszkowie.
Hess Ryszard. dr., prof. leśnictwa na wszechn. w Giessen.
Hohenbruk Artur, baron, radca w min. roln. w Wiedniu.
Horwarth-Gimint Józef, b. prezes Tow. roln. w Salzburgu.
Jastrzębowski Wojciech, prof. hist. natur. w Król. Polskim.
Judeich Fryderyk, dr., dyrektor akad. leśn w Tharand.
Kaltenegger, prof., radca rządowy w Wiedniu.
Kałusowski Henryk, sekretarz w biurze ministerstwa w Washingtonie.
Karnowicz-Efim Stefanowicz, właśc. dóbr w Rosyi.
Klimkiewicz Antoni, właśc. realności we Lwowie.
Knorr A., br., prof. akademii leśnictwa w Münden.
Komers A. E., rad. gosp. i dyrektor szk. w Teschen-Liebwerd.
Kostaki Grzegorz, właśc. dóbr w Mołdawii.
Koziebrodzki Władysław, hr., właściciel dóbr.
Kraus Jan, c. k. urzędnik w Wiedniu.
Krutzsch, dr., prof. akademii leśnictwa w Tharand.
Landolt, dr. prof. w Zürichu.
Lippert Krystyan, radca min.
Lorenz J. R., dr c. k. radca w ministerstwie roln.
Lütwitz Rudolf, br. na Szląsku.
Majewski Władysław, agent gal. Banku dla handlu i przemysłu w Oświęcimie.
Marschet Gustaw, dr., profesor we Wiedniu.
Miączyński Antoni, korespondent tow. roln. w Krakowie.
Mieklitz Robert, dyrektor szk. leśn. w Eulenburgu.
Nathusius Herman, właśc. dóbr w Hundisburgu.
Osser Jan, dr., prof. akad. leśn. w Mariabrun.
Ostrowski Aleksander, hr., wł. dóbr w Król. Polskiem.
Pavić, ks. prob. w Cucerye.
Pawłowski Adam, rządca w Sławucie na Wołyniu.
Perels Emil, dr., prof. akademii roln. w Wiedniu.
Pląskowski Aleksander, wł. dóbr w Król. Polskiem.
Pressler Robert, dr., prof. akad. leśn. w Tharand.
Přibil, dr., sekretarz stat. Wydz. kong. roln.
Przystański Stanisław, dyr. muzeum przemysł. w Warszawie.
Rambousek Karol, właśc. stacyi nasion w Zborowie, w Czechach.
Rau Henryk Karol, profesor w Heidelbergu.
Rubens Ferdynand, w Hohenhausen.
Schlesinger Józef, prof. akad. leśnej w Mariabrunn.
Schmierger Jan, prof. akademii technicznej w Gracu.
Schönweitz Antoni, dr. chirurgii.

Schuberg Karol, prof. leśn. na politechnice w Carlsruhe.
Settegast Henryk, dyr. zakładu naukowego roln. w Proszkowie.
Sprengel Karol, dr., kr. prusk. radca gosp. w Berlinie.
Stalmach Paweł, redaktor w Cieszynie.
Stöckhard Adolf, dr., prof. akad. leśn. w Tharand.
Steiner-Siard, prof. na wszechnicy w Peszcie.
Strumiło Józef, właśc. dóbr na Litwie.
Szczawiński Hipolit, właśc. dóbr w W. Ks. Poznańskiem.
Szubin Michał Mikołajewicz, wł. dóbr w Rosyi.
Temple Rudolf, były kapitan w c. k. armii, w Peszcie.
Tantzen Henryk, w Hiddingen w Oldenburgu.
Wachtel Kalikst, c. k. radca Namiestnictwa.
Weeber H. L., inspektor leśn. w Bernie.
Wessely Józef, jener. inspektor dóbr koronnych.
Wiesner Juliusz, dr. prof. szk. politechnicznej w Wiedniu.
Woroniecki Karol, Książę, właśc. dóbr w Król. Polskiem.
Zbyszewski Celestyn, c. k. major i prof. mechaniki w Wiedniu.
Żółtowski Stanisław, hr., właśc. dóbr w Wiel. Ks. Poznańskiem.

D.

Członkowie czynni według stanu z początkiem r. 1892.

A. Nienależący do żadnego Oddziału.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Czaykowski Adolf.
Grocholski hr. Ludgard.

b) Członek płacący 6 zł. wkładki.

Gostyński Stanisław.

a) Czł. płacąc. po 15 zł. wkład.	.	2
b) „ „ „ 6 „ „	.	1
Razem	. .	3

B. Przydzieleni do Oddziałów.

1. Oddział Bełz-Sokal.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Hulimka Aleksander.
Lanckoroński Zbigniew, hr.
Lang Bronisław.
Münter Alfred.
Parnas Maksymilian.
Rozwadowski Tomisław.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki.

Kruszewski Wincenty.
Krzyżanowski Jan.
Łomnicki Wincenty.
Tarnowski Juliusz, hr.
Wattman Ludwik, br.
Wiśniewski Stanisław, hr.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Białoskurski Stanisław.
Biliński Karol.
Doemig Adolf.
Eitelberg Bruno.
Falkowski Michał.
Gottleb Henryk.
Grünwald Józef.
Hoszowski Charyton.
Hulimka Teodor.
Kapliński Bolesław.
Kownacki Tadeusz.
Krzyżanowski Władysław.
Obertyński Zdzisław.
Obrębski Nikodem.
Paprocki Antoni.
Paszkudzki Edgar.
Pochmarski Jan.
Rojecki Władysław.
Skulimowski Józef.
Sołowij Jan.
Zawadzki Dyonizy.
Zukiewicz Bronisław.
Żukiewicz Józef.
Żukiewicz Konstanty.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Gross Adolf.
Krasuski Bogusław.
Miłkowski Aleksander.
Mysiewicz Romuald, ks.
Rozdzielski, ks. kan.
Sielecki Cyryl, ks.
Semetkowski Jan.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkład.	. .	6
b) „ „ „ 10 „ „	. .	6
c) „ „ „ 5 „ „	. .	24
d) „ „ niżej 5 „ „	. .	7
Razem	. .	43

2. Odzdział Brodzko-Kamionecko-Złoczowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Augustynowicz Bolesław, czł. honor.
Badeni Stanisław, hr.
Baworowski Wacław hr.
Gnoiński Wincenty.
Horodyński Bogusław.
Poten Karol.
Schnell Oskar.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki.

Polanowski Stanisław, czł. honorowy.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Aulich Albert.
Bauer Alfred.
Dzięciołowski Tadeusz.
Frenkel Ignacy.
Garapich Antoni.
Garwoliński Henryk.
Gniewosz Władysław.
Jasiński Wiktor.
Jaworski Kazimierz.
Jaworski Tadeusz.
Karniewski Tadeusz.
Kokurewicz Michał.
Komarnicki Mieczysław.
Kliszcz Wilhelm.
Kopacz Mikołaj, ks.
Korytyński Tytus.
Krajewski Adam.
Lazarus Maurycy.
Leszczyński Aleksander.
Łodyński Stanisław.
Mazaraki Jędrzej.
Mazewski Jan.
Oldi Ferante, hr.
Olizar Władysław, hr.
Obertyński Kazimierz.
Ostrowski Feliks, hr.
Paygert Jan.
Pausza Ernest.
Popiel Antoni.
Pilatowski Jan.
Potworowski Henryk.
Rotter.
Rossowski Michał.
Rozwadowski Bronisław.
Rzeczkowski Konstanty, ks.
Sala Oktaw.
Skalski Antoni, ks.
Schnell Artur.

Sokolnicki Stanisław, hr.
Stachoń Jan, ks.
Stecki Alfred.
Świsterski Andrzej, ks.
Torosiewicz Klemens.
Thulie Adam.
Treter Wiktor.
Ujejski Bronisław.
Wasilewski Antoni.
Wierzchlojski Bolesław.
Wikarski Leon.
Wujtanowicz, ks.
Wysocki Tadeusz.

d) Członkowie honorowi.

Jaworski Apolinary.

a) Członk. płac. po 15 zł. wkład. . 7
(1 honorowy)
b) „ płac. po 10 zł. wkład. . 1
(1 honorowy)
c) „ płac. po 5 zł. wkład. . 51
d) „ honorowi nie płacący . . 1

Razem . . . 60

3. Oddział Brzeżany-Podhajce.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Baworowski Józef, hr.
Bocheński Franciszek.
Horowitz Hersch.
Lityński Edmund.
Potocki Jakób, hr.
Thom Józef.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Asłan Paweł.
Borowski Michał.
Czechowicz Władysław, br.
Faranowski Włodzimierz.
Gołaszewski Napoleon.
Gołębski Władysław.
Gołębski Juliusz.
Grodzicki August.
Hohendorf Edwin.
Jankowski Kazimierz.
Jałowicki Juliusz.
Jędrzejowicz Józef.
Kieszka Jakób, ks.
Kopystyński Józef.
Kowalski Szymon.
Krzysztofowicz Józef.
Krzyżanowski Michał.
Maiblum Markus.
Marmorosz Tomasz.
Matczyński Konstanty.
Miliński Józef.
Nartowski Franciszek.
Olszewski Stanisław.
Pieniążek Stanisław.
Podlewski Wincenty.
Polański Józef.

Romanowski Ignacy.
Rottenberg Leib.
Schätzel Stanisław, dr.
Solecki Leonard, ks. kan.
Skibicki Stanisław.
Stobiecki Franciszek.
Turski Władysław.
Tyszkowski Antoni.
Wiszniewski Antoni.
Wolfarth Bronisław.
Wolfarth Franciszek.
Wolski Franciszek, dr.
Zaremba Kazimierz.

c) Członkowie uwolnieni od wkładek.

Bojko Jacko.
Bzowy Jan.
Ciesielski Teofil, dr.
Czernikowski.
Czerwiński Piotr.
Gärtler Józef.
Kaszewko Marcin.
Kokurewicz Józef.
Podwysocki Teodor.
Sodomora Teodor.
Szmorchuń Andrzej.
Zarzycki Józef.
Złobicki Jan.

a) Członków płac. po 15 zł. wkł. . 6
b) „ „ „ 5 „ „ . 39
c) „ uwoln. od wkładek . . 13

Razem . 58

4. Oddział Cieszanowski.

a) Członek płacący 10 zł. wkładki.

Sapieha Władysław, książę.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Gnoiński Jan.
Münther Edward.
Puzyna Julian, kniaź.
Wattmann Ludwik br.
Zarzycki Tytus.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Bielecki Adam.
Bogusławski Justyn.
Borkowski Stanisław.
Brunicki Zdzisław.
Budzyński Piotr.
Encinger Aleksander ks.
Epler Jan.
Fitowski Piotr.
Fiutowski Teofil.
Gilewicz Michał.
Gmiterek Jędrzej.
Horoszewicz Ignacy.
Jabłoński Jacek dr.
Janiszewski Walery.

Jaworski Bazyli.
Kasperski Józef.
Kiszakiewicz Aleksander.
Klimek Leon.
Kolesiński Seweryn.
Kolbuch Michał.
Kołodziej Jan.
Kordzik Antoni.
Kotarski Józef..
Krupa Michał.
Kuszka Michał.
Krzeptowski Józef, ks.
Lasota Jędrzej.
Lichacz Maksym.
Morawski Ludomił.
Moroń Wojciech.
Moszyński Leon.
Mussakowski August.
Pańkowski Julian.
Petryszak Jakób.
Rivoli Władysław.
Skiba Jakób.
Skiba Mikołaj.
Stroński Hilary, ks.
Strzelecki Jan.
Surowiec Wojciech.
Tabaczek Jan.
Towarnicki Andrzej.
Turko Onufry.
Ważny Jan.
Ważny Stanisław.
Węgrzynowicz Michał, ks.
Workiewicz Albert.
Zaborniak Tomasz.
Zbořil Ignacy.
Żuk Onyszko.

a) Człon. płac. po 10 zł. wkład. . . 1
b) „ „ „ 5 „ „ . . 5
c) „ „ niżej 5 „ „ . . 51

Razem . . 57

5. Oddział Jarosławski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Badeni Exc. hr. Kazimierz.
Czartoryski Jerzy, książe.
Czartoryski Witołd, książe.
Czartoryski Władysław, książe.
Drohojowski Stanisław.
Dzieduszycki Exc. hr. Włodzimierz.
Górski Władysław.
Kellerman Józef.
Koziebrodzki Władysław hr.
Micewski Edward,
Siemieński Stanisław hr.
Siemieński Exc. Wilhelm.
Ustrzycki Włodzimierz.
Zamoyski Stefan. hr.

b) Członek płacący 11 zł. wkładki.

Lubomirski Andrzej, książe.

c) Członkowie płacący po 9 zł. wkładki.

Anlauf Józef.
Bogdański Władysław,
Bzowski Władysław.
Dembowski Zygmunt.
Drohojowski Bolesław.
Drohojowski Zygmunt.
Fedorowicz Adam.
Frommel Juliusz.
Jahn Gustaw.
Kozłowski Włodzimierz, dr.
Ligęza Tadeusz.
Łastowiecki Zygmunt.
Marynowski Mieczysław.
Marynowski Wacław.
Neymanowski Tadeusz.
Oborski Wacław.
Potocki Roman, hr.
Prek Stefan.
Scipio Karol hr.
Turnau Herman.
Wisłocki J. Ludwik.
Wolski Zdzisław.

d) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Dworski Kazimierz.
Dunajewski Adam.
Łysakowski Józef.
Mikiewicz Konstanty.
Niklaus Karol.
Ostrowski Dyonizy.
Wolski Eustachy.
Zaklika Tadeusz.
Zbyszewski Kazimierz.

e) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Babst Kazimierz.
Bałaban Szymon ks.
Bauman Zygmunt.
Bieniewski Włodzimierz.
Borsuk Grzegorz.
Borys Jędrzej.
Borys Iwan.
Borys Konstanty.
Branowski Jurko.
Broda Franciszek.
Brożbar Wojciech.
Buzath Oskar.
Chodeń Michał.
Chudy Szymon.
Cielecki Jan.
Ciemierkiewicz Antoni.
Cisło Jakób.
Czachowski Jan.
Czandler Jakób.
Czyż Maciej.
Dąbek Jakób.
Decyus Ludwik.
Dombrowski Leonard.
Duda Antoni.
Duda Jędrzej.
Dziuba Jurko.
Dziuba Hryć.
Fedor Antoni.
Gałuszka Michał.
Gierula Piotr.
Gileciński Józef.
Gileta Jan.
Gil Jan.
Goń Marcin.
Gonet ks. Andrzej, kanonik.
Grunt Szymon.
Guminiak Jan.
Gwozdź Jan.
Gwoźdź Antoni.
Gwoźdź Jozef.
Gwoźdź Karol.
Hady Sebastyan.
Hajdukiewicz Włodzimierz ks.
Hipsz Wacław.
Hołowiński Antoni.
Hołowiecki August.
Jakóbik Ignacy.
Jarosz Antoni.
Jarymkiewicz ks.
Jasiński Bolesław.
Jasiewicz Grzegorz.
Jasiewicz Jędrzej.
Jędrzejowski ks- Jan, kanonik.
Józwik Michał.
Kaczmarek Matwij.
Kamiński Teofil.
Kapuściński Tomasz.
Karasiński Bronisław.
Kijowski Michał.
Kiwała Jakób.
Kleczkowski Jnlian.
Kobarynka Wasyl.
Kocyan Roman.
Koderewko Andruch.
Kolesiński Seweryn.
Kółko rolnicze w Kańczudze.
Kondro Hryć.
Korak Marceli ks.
Kropiwnicki Adolf.
Kwieciński Feliks.
Latzko Franciszek.
Leszczyński Konstanty.
Lichicki ks. Teodozy.
Ligman Jan.
Lipsz Fryderyk.
Łastowiecki Franciszek.
Łukasiewicz Franciszek.
Maciałek Jozef.
Maga Marcin.
Majsterek Antoni.
Malec Jan.
Mańkowski Aleksander.
Marek Marcin.
Marynowski Mieczysław dr.
Matrejek Antoni.
Mayer Ferdynand.
Maziarek Kazimierz.
Maziarek Tomasz.
Maziarek Michał.
Mazur Antoni.
Mazur Marcin.
Mazur Józef.
Mazur Michał.
Merczyński Władysław.
Metrejek Jan.
Michna ks.
Milared Józef.
Misiąg Franciszek.
Misiąg Michał.
Mołoń Jan.
Moszczeński Jędrzej.
Myszkowski Stanisław.
Nabak Jakób.
Nalepa Tomasz.
Nestorowicz Władysław.
Olszański Maciej.
Opałkiewicz Michał.
Opiela Jędrzej.
Ossoliński Aleksander.
Ostrowski Aleksander.
Pajda Józef.
Pajda Michał.
Pastor ks. Leon, kanonik.
Pawłowicz Bazyli.
Pawłowski ks. Karol, kanonik.
Piciak Michał.
Piciński Jan.
Piątkiewicz Jakób.
Piela Leonard, ks.
Pietraszek Józef.
Płonka Ignacy.
Pogorowski Józef.
Polakiewicz Karol.
Popkiewicz Marcin.
Pruchnicki Szymon.
Pulit Antoni.
Pyrcz Dmytro.
Rak Jan.
Rożański Antoni.
Rożański Mieczysław.
Rutkowski Henryk.
Rübenbauer Henryk.
Rybotycki Władysław.
Rychter Emanuel.
Rydzik Antoni.
Schlesinger Karol.
Siudak Kasper.
Siwoń Jan.
Skiba Walenty.
Skiba Tomasz.
Sobieski Jan.
Socha Walenty.
Sołtys Józef.
Sroczyński Feliks.
Stawiarz Jan.
Świętoniowski Marcin.
Świętoniowski Tomasz.

Sym Teofil.
Szlachcic Michał.
Szpila Tomasz.
Szumski Wasyl.
Szykuła Iwan.
Szykuła Łukasz.
Szykuła Michał.
Szykuła Ołeksa.
Tomkiewicz Franciszek.
Tonia Tomasz.
Truchaniak Dmytro.
Wańczycki Mikołaj.
Wasiuta Michał.
Wawrzyszczek Józef.
Weiss Jan Wilhelm.
Węglowski Walenty.
Wilk Błażej.
Wilczek Jan.
Wierzbieniec Teodor.
Wlazło Antoni.
Włazowski Tomasz.
Wojtowicz Nazary.
Wojciechowski Władysław.
Wojtyla Mieczysław.
Wrubel Jan.
Wrońko Mikołaj.
Wrucha Antoni.
Zabielski Antoni.
Zalasiński
Zawadzki Jan.
Zielonka Władysław.
Żak Józef.
Żardecki Bolesław.
Żerebecki Feliks.
Żukotyński ks. Bronisław, kanonik.

a) Członk. płac. po 15 zł. wkład.		14
b) „ „ 11 „ „		1
c) „ „ 9 „ „		22
d) „ „ 5 „ „		9
e) „ „ niż. 5 „ „		183
	Razem	229

6. Oddział Kałuski.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Bazykowski.
Dworzak Jan.
Głodziński Włodzimierz. ks.
Haas Jakób.
Hołubowski Sylwester.
Janowski Franciszek.
Komornicki Stanisław.
Kunaszowski Jan.
Mazaraki Marjan.
Mierzeński Henryk.
Michalewski.
Nebyłowicz Jan.
Noskiewicz Hieromin.
Pojlański Jan.
Postruski Witołd.
Postruski Włodzimierz.
Przestalski Ignacy.
Raciborski Aleksawder, Dr.
Rojowski Kazimierz.
Rozwadowski Franciszek.
Scazeghino Feliks.
Senek Onufry, ks.
Skarzyński Stanisław.
Sobota Karol.
Stanecki Dr.
Suchodolski Feliks.
Ujejski Kordjan.
Waligórski Adolf.
Walisch br.
Zabielski Jan·
Załęski Stanisław.

a) Członk. płac. po 5 zł. wkład.		31
	Razem	31

7. Oddział Lwowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Abrahamowicz Dawid.
Kozieradzki Władysław.
Kozłowiecki Czesław.
Paygert Jan.
Romanowicz Tadeusz.
Strzelecki Aleksander.
Exc. Wodzicki Ludwik hr.
Wiesiołowski Adolf.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Bieliński Stanisław Dr.
Blauth Jan.
Breuer Jan.
Czajkowski Robert Dr.
Czerkawski Władysław.
Ekielski Józef, Dr.
Gubrynowicz Władysław.
Jägermann Józef.
Kędzior Andrzej.
Konopka Adam.
Lekczyński Czesław.
Morgenbesser Hipolit.
Papara Ignacy.
Pilat Tadeusz, Dr.
Porceri Xawery.
Rutowski Tadeusz, Dr.
Schellenberg August.
Śniadowski Józef.
Treter Adam.
Wajgart Walery.
Wang Julian.
Wierzbicki Ludwik.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Dorociak Jan.
Jentys Stefan, Dr.
Kłobukowski Stanisław, Dr.
Kühne Leopold.
Littich Aleksander.
Lubomęski Władysław.
Mykita Wojciech.
Pawlik Stefan, Dr.
Preis Tomasz.
Stepek Michał.
Szoffer Franciszek.
Szulc Kazimierz.
Wolański Jan.
Zajączkowski Błażej.
Zielonka Ludwik.

d) Członkowie uwolnieni od wkładki.

Barta Maryan.
Borek Jan.
Buczko Hrynko.
Bubes Jan.
Ciesielski Teofil, Dr.
Kochanowski Michał.
Kociuszka Jan.
Kowalski Józef.
Kółko rolnicze, Biłka szlachecka
Kółko rolnicze, Dawidów.
Kółko rolnicze, Prusy.
Kółko rolnicze, Zaszków.
Kółko rolnicze, Zubrza.
Królikowski Stanisław.
Kubicki Józef.
Lang Fryderyk.
Leczny Antoni.
Maślanka Antoni.
Manasterski Piotr.
Mulkiewicz Ludwik.
Olearski Kazimierz, Dr.
Olesków Józef, Dr.
Pańkowski Kazimierz.
Pasierski Michał.
Paszko Jan.
Pelz Jakób.
Połeć Michał.
Rewakowicz Henryk.
Radziszewski Bronisław, Dr.
Rosenbusch Ferdynand.
Rylski Tomasz.
Sikorski Jan.
Socha Jędrzej.
Strusiewicz Zygmunt.
Syroczyński Leon.
Szpilman Józef, Dr.
Sztojko Paweł.
Tusznicki Dymitr.
Tyniecki Władysław.
Wawnikiewicz Roman, Dr.

a) Człon. płac. po 15 zł. wkład.	.	8
b) „ „ „ 5 „ „	.	22
c) „ „ niżej 5 „ „	.	15
d) „ uwolnionych od „	.	40
Razem	.	85

8. Oddział Podolski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Baworowski Emil, hr.
Błażowski Maryan, br.
Bogucki Władysław.
Cielecki Zaręba Alfred.
Cielecki Zaręba Artur.
Czajkowski Władysław.
Gołuchowski Adam, hr.
Gniewosz Włodzimierz.
Horodyski Jerzy.
Kobylański Leon.
Krasnopolski Władysław.
Mandyczewski Kajetan.
Mysłowski Alfred (senior).
Mysłowski Alfred (junior).
Ochocki Władysław.
Platner Piotr.
Poniński Kalikst, Książę.
Potocki Aleksander, hr.
Schnurpfeil Edmund.
Siemiginowski Włoozimierz.
Siemieński hr. Wilhelm, Exc.
Skrzyszowski Seweryn.
Szawłowski Ludwik.
Wolański Ludwik.
Wolański Ludwik.
Wolański Mikołaj, hr.
Wybranowski Leoncyusz.

b) Członkowie płącący po 10 zł. wkładki.

Drzewiecki Władysław.
Głażewski Ignacy.
Kęplicz Maryan.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Antoniewicz-Bołoz Jan. dr.
Antoniewicz Stanisław.
Bogdanowicz Maryan.
Bogdanowicz Stanisław.
Borysikiewicz Franciszek.
Cieński Adolf
Cieński Kazimierz.
Cieński Ludwik.
Cieński Tadeusz.
Czekoński Stanisław.
Czmoła ks. proboszcz.
Doschot Alfred.
Dzieduszycki Tomasz, hr.
Geringer Karol.
Głowiński Kazimierz, ks. prob.
Gromnicki Jan.
Heydel Franciszek, br.
Horodyski Kazimierz.
Horodyski Leonard.
Komornicki Stefan.
Kozicki Edward.
Korytko Seweryn.
Krokowski Józef.
Mencel Karol.
Mołodecki Józef, hr.
Mycielski Jan, hr.
Niewiadomski Juliusz c. k. starosta.
Noel Tadeusz
Ochocki Tomasz.
Orłowski Wincanty.
Orłowski Oktaw.
Potocki Oskar, hr.
Potocki Szeliga Tadeusz.
Rudrof Stanisław.
Rudrof Władysław.
Słoniewski Władysław.
Smalawski Zdzisław.
Sokołowski Józef.
Swieżawski Antoni.
Szawłowski Stanisław.
Ujejski Zdzisław.
Wachowicz Ignacy.
Walewski Colonna Antoni.
Wartanowicz Krzysztof.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Abgarowicz Kajetan.
Abgarowicz Ludwik.
Hoszowski Leonard.
Kluczycki Jan.
Koziecki Baltazar.
Kraklewski Leon.
Osiadacz Wacław.
Sowa Grzegorz.
Turkuł Jan.
Wysoczański Adryan.

c) Członkowie uwolnieni od wkładki.

Kółko rolnicze Barysz.
Kółko rolnicze Bazar.
Kółko rolnicze Bobulińce
Kółko rolnicze Buczacz.
Kółko rolnicze Burakówka.
Kółko rolnicze Dobropole.
Kółko rolnicze Huta Nowa.
Kółko rolnicze Jagielnica.
Kółko rolnicze Krościatyn.
Kółko rolnicze Monasterzyska.
Kółko rolnicze Ossowce.
Kółko rolnicze Petlikowce nowe.
Kółko rolnicze Petlikowce stare.
Kółko rolnicze Podzameczek.
Kółko rolnicze Popowce.
Kółko rolnicze Słobódka dżuryńska.
Kółko rolnicze Sosolówka.
Kółko rolnicze Świdowa.

a) Członków płac. po 15 zł. wkład.	26
b) „ „ „ 10 „ „	3
c) „ „ „ 5 „ „	44
d) „ „ niżej 5 „ „	10
e) „ uwolnionych od „	18
Razem . .	101

9. Oddział Pokucki.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Abrahamowicz Adolf.
Agopsowicz Antoni.
Agopsowicz Jakób.
Agopsowicz Kazimierz.
Antoniewicz Dominik.
Biskupski Bolesław.
Bieńkowski Marceli.
Bogdanowicz Feliks.
Bohdanowicz Antoni.
Cheuł Józef.
Cieński Ludomir.
Cieński Leszek.
Cieński Józef.
Czajkowski Maryan.
Czuczawa Adolf.
Dobek Józef.
Dzieduszycki Stanisław, hr.
Gross Seweryn.
Jasiński Stanisław.
Kapri Jan, br.
Kleski Jan.
Kobylański Kazimierz.
Komierowski Konstanty.
Kosiński Antoni.
Krzysztofowicz Eugeniusz.
Krzysztofowicz Mikołaj, Dr.
Krzysztofowicz Szczepan.
Kunz Antoni.
Łomżyński Stanisław.
Łopatyński Leopold.
Łukasiewicz Zygmunt.
Mathias Franciszek.
Miętecki Albert.
Mojsa Stefan.
Passakas Kajetan.
Potworowski Kazimierz.
Potworowski Seweryn.
Przybyłowski Stanisław.
Puzyna Roman, Kniaź.
Romaszkan Jakób, br.
Romaszkan Mikołaj.
Siwicki Kazimierz.
Siwicki Konstanty.
Szczepański.
Szczepanowski Stanisław.
Szymanowski Tomasz.
Theodorowicz Antoni.
Theodorowicz Józef.
Wielowiejski Jan.
Wielowiejski Henryk dr.
Wielowiejski Władysław.
Zadurowicz Bohdan.
Zagórski Włodzimierz.

b) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Kruszelnicki Maxymilian, ks.
Wojnarowski Tytus, ks.

a) Członk. płac. po 5 zł. wkładki 53
b) „ „ niżej 5 „ „ 2
Razem . . 55

10. Oddział Przemyski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Jocz Bolesław.
Lubomirski Adam, książe.
Lubomirski Hieromin, książe.
Pawlikowski Mieczysław.
Sapieha Adam, książe.
Skibniewski Bronisław.
Stadnicki Stanisław: hr.
Szeptycki Jan, hr.
Younga Władysław.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Balko Władysław, Dr.
Bielawski Jan.
Czajkowski Władysław, Dr.
Dąbrowski Antoni.
Drohojowski Karol, hr,
Drohojowski Roman, hr.
Dłuski Henryk.
Drużbacki Mikołaj.
Dworski Aleksander, Dr.
Gamski Franciszek.
Gniewosz Stanisław.
Groó Ludwik.
Gurski Bolesław.
Haszczyc Włodzimierz, Dr.
Hoszowski Leon.
Janicki Jan.
Jarużelski Józef.
Kędzierski Kazimierz.
Korypski Julian.
Korwin Jan.
Kostheim Alojzy.
Kozłowski Włodzimierz, Dr.
Kraiński Wincenty, Dr.
Kraiński Władysław.
Krukowiecki Aleksander, hr.
Kwieciński Antoni.
Łoś Maryan hr.
Łoziński Władysław.
Madejski Zygmunt.
Nanowski Stefan.
Nażymski Stefan.
Nowacki Władysław.
Nowosielecki Bronisław.
Nowosielecki Józef.
Nowosielecki Zenon.
Pawlikowski Jan, Dr.
Przedrzymirski Tadeusz.
Ritterschild Mieczysław.
Romanowski Mieczysław.
Skalski Stanisław.
Skwirczyński Wincenty.
Stankiewicz Stanisław.
Studnicki Julian.
Terlecki Julian.
Tarnawski Leonard, Dr.
Wasilkowski Emil.
Wiśniowski Leszek.
Woźniakowski Edward.
Younga Włodzimierz
Załęski Gabryel.
Zaleski Władysław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Andruch Antoni.
Bałuch Michał.
Bałuch Józef.
Baran Wasyl.
Bardachowski Andrzej.
Bardachowski Michał.
Bardachowski Jan.
Baran Mikołaj Nr. 7.
Baran Mikołaj Nr. 91.
Baran Iwan.
Baran Seńko
Biały Jan.
Baran Antoni.
Biel Konstanty.
Bochenko Michał.
Bochenko Oleksa.
Byk Antoni.
Bluj Paweł.
Bochenko Michał.
Bojko Andrzej.
Błachuta ks. prob.
Ceryło Jan.
Chanas Michał.
Chodorowski Michał.
Chmielowski ks. prob.
Chomina Jan.
Czopik Michał.
Czupiło Jakim.
Czorniak Jacenty.
Dacko Dmytro.
Dańczuk Jacko.
Dańczuk Fedko.
Dembicki Adam.
Dybko Jan.
Dybko Iwan.
Dybko Tymko,
Dybko Jan.
Dorosz Atanazy.
Dunaj Paweł.
Dunaj Tymko.
Duniec Jan.
Dmitrasz Antoni.
Dmitrasz Fedko.
Fedak Paweł.
Fedorko Seńko.
Fedorko Jan.
Fesnak Józef.
Fryda Adam.
Fischer Zygmunt.
Fried Fryderyk.
Germa Jan.
Gliński Jan.
Glac Marcin.
Gradowski Mikołaj.
Gut Seńko.
Grzywa Jan.
Hłas Dmytro.
Hołowid Jan.
Hołowid Stefan.
Huk Mikołaj.
Janecki.
Jasiński Jan.
Jasiński Franciszek.
Juszczyński Michał.
Jurkowski Oleksa.
Inglot Michał.
Kaban Michał.
Kaczmarz Jan.
Kaczkowski Michał.
Karpiński Jan.
Karpiński Józef ks. kan.
Karczmarz Michał.
Kaszubiński Stefan.
Kasprzyk Sylwester.
Kiełtyka Jan.
Klepacki Piotr.
Klusznik Mikołaj.
Klusznik Michał.
Kokoszyński Franciszek.
Kogut Stefan.
Kogut Seńko.
Kołodziej Piotr.
Kołodziej Iwan.
Komuch Fedko.
Kot Fedko.
Kot Jędrzej.
Kmieć Oleksa.
Kucharski Paweł.
Kucharski Michał.
Kucharski Jakób.
Kuzio Jędrzej.
Lewicki Jędrzej.
Lewicki Wasyl.
Litwin Mikołaj.
Łohin Mikołaj.
Łoza Jan.
Majcher Wojciech.
Majewski Wawrzyniec.
Małecki Stefan.
Małyk Michał.
Makar Iwan.
Marek Wojciech.
Matejko Seńko.
Matejko Mikołaj.
Michna Stanisław.
Mikuła Jan.
Mielnik Jędrzej.
Oleszko Mikołaj.
Oleszko Filip.
Ołos Jędrzej.
Ościsławski Jan.
Partyka Antoni.
Partyka Jakób.

Partyka Józef.
Paszula Michał.
Perchacz Iwan.
Pejko Michał.
Perchacz Piotr.
Pich Iwan.
Pietrzkiewicz Franciszek, ks. prob.
Pisarski Ignacy.
Podgórny Hryć.
Podolak Michał.
Polniak Teodor.
Połęczak Józef.
Prohaska Józef.
Pouch Michał.
Prokopski Piotr.
Radochoński Błażej.
Radochoński Jan.
Radochoński Marcin.
Radochoński Stanisław.
Radochoński Szczepan.
Radochoński Franciszek.
Radochoński Jan.
Rybak Piotr.
Ryzner Jan.
Sajko Oleksa.
Sanocki Jan.
Sanocki Szymon.
Siuśka Andrzej.
Sagan Jędrzej.
Siara Ignacy.
Skurka Piotr.
Skwarko Jan.
Spaśniak Mikołaj.
Smuk Mikołaj.
Stańko Dmytro.
Stelmach Jan.
Świetliczka Ilko.
Szagała Wasyl.
Szelech Mikołaj.
Szandrowski Fedko.
Szymański Antoni.
Szelak Jerzy.
Szustal Jan.
Szpelina Jan.
Szczęsny Michał.
Szczęsny Józef.
Szczurko Jan.
Turczak Jan.
Treszkiewicz Jan.
Wałkiewicz Ilko.
Wasilkiewicz Eliasz.
Wardęga Józef.
Wardęga Szczepan.
Węglowski Jan.
Włoch Szymon.
Wojtowicz Wasyl.
Wojtowicz Michał.
Wojtowicz Jędrzej.
Woliński Antoni.
Zacharski Jan.
Zakrzecki Józef.
Zubek Wojciech.
Żaba franciszek ks. prob.
Żygała Franciszek.

d) Członkowie, których wkładka jeszcze nieoznaczona.

Irsay Stefan.
Lille.
Misiągiewicz Aleksander.
Popiel Stanisław.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł.	.	9
b) „ „ „ 5 „ „	.	51
c) „ „ niżej 5 „ „	.	177
d) „ z nieoznaczoną „	.	4
Razem	. .	241

11. Oddział Przemyślański.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Czaykowski Alfons.
Torosiewicz Michał.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Czerkawski Władysław.
Goławski August.
Kordecki Albert.
Potulicki Franciszek, hr.
Romer Konstanty, hr.
Sander Edmund.
Wybranowski Aleksander.
Wybranowski Roman.
Wybranowski Stanisław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki

Baranowski Emil.
Bilecki Antoni.
Burliga Stanisław.
Franko Szczepan.
Grand Józef.
Harasiewicz Antoni.
Jaroszewski Stanisław.
Komar Michał.
Kędzierski Stanisław.
Lis Feliks.
Madejski Alojzy.
Müller Jakób.
Rucki Stanisław.
Rozen Mieczysław.
Sławiński Józef.
Stanek Rolisław.
Starosielski Jan.
Stormke Floryan.
Teliszewski Ignacy, ks.
Torski Antoni.
Wiśniewski Roman.
Wiśniewski Zygmunt.
Witosławski Włodzimierz.
Wybranowski Celestyn.
Zaleski Aleksander.
Zdrzałka Dominik.

d) Członk. uwolnieni od taksy.

König Pinkas.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł.	.	2
b) „ „ „ 5 „ „	.	9
c) „ „ niżej 5 „ „	.	26
d) uwolniony od wkładki	. .	1
Razem	. .	38

12. Oddział Rohatyński.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Dzieduszycki Klemens, hr.
Harsdorf Tadeusz, br.
Jabłonowski Stanisław, książę.
Jaruntowski Franciszek.
Krasicki Michał, hr.
Krasiński Ludwik, hr.
Krzeczunowicz Aleksander.
Russocki Artur, hr.
Słonecki Albin.
Tustanowski Michał.
Tustanowski Stefan.
Tustanowski Władysław.
Ujejski Tomasz.

b) członkowie płacący po 10 zł. wkładki.

Kępliczowa z Morawskich Stefania.
Roditsch Achiles, br.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Axentowicz Józef.
Bittner Jakób.
Cętar Wojciech.
Fangor Franciszek.
Herasimowicz Marcin.
Kowalewski Izydor.
Madeyski Tadeusz.
Malinowski Franciszek.
Malinowski Karol.
Padlewski Władysław.
Rożański Feliks.
Torosiewicz Mikołaj.
Wczelik Alojzy.
Wojakowski Mieczysław.
Wołodkowicz Edmund.
Żelichowski Wincenty.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł.

Banaszewski Jan.
Bilińkiewicz Antoni, ks.
Bryliński Aleksander.
Buchowiecki Ignacy.
Buchowiecki Stanisław.
Buchowiecki Władysław.
Buraczek Bazyli.
Czyrowski Włodzimierz, ks.
Deresiński Władysław.
Filipowski Apolinary, ks.
Filipowski Włodzimierz, ks.

Fuczek Karol.
Gąsiorowski Ksawery.
Grek Bronisław.
Grodaszewski Dyonizy.
Grodziński Kazimierz.
Gurguła Andrzej.
Hajduczek Jan.
Halka Michał.
Hilary Oleksa.
Hirsch Franciszek.
Jaworowski Włodzimierz, ks.
Kabarowski Mikołaj.
Kółko rolnicze Podkamień.
Kopystyński Wiktor.
Krzywda Seweryn.
Kwaśniewski Julian.
Leligdowicz Wiktor.
Leszczyński Aleksander.
Leżohubski Stefan, ks.
Limanowski Romuald.
Lubaczewski Teofil, ks.
Makohoński Józef, ks.
Makowicz Bazyli.
Malawski Maksym.
Marks Franciszek.
Manasterski Józef.
Manasterski Seweryn.
Molik Adam.
Mozołowski Jan.
Nadachowski Emeryk.
Pawlikowski Antoni.
Penter Alfred.
Podlaszewski Józef.
Rippa Wacław.
Romanowski Józef.
Rozłucki Dymitr, ks.
Rożański Stanisław.
Rupp Henryk.
Schmidt Julian.
Świderski Jan.
Szeremeta Leopold.
Wejsberg Adolf.
Wieliczkowski Jan, ks.
Wisłocki Stanisław.
Witkowski Władysław.
Wyszyński Józef.
Zawadowski Emil.
Zaręba Hipolit, ks.
Zdanowicz Michał.
Zörner Ferdynand.

a) Człon.	płac.	po	15	zł.	wkł.	13
b)	„	„	10	„	„	2
c)	„	„	5	„	„	16
d)	„	„ niż.	5	„	„	61
				Razem . .		92

13. Oddział Rudecko-Gródecki.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Brückmann Ludwik, br.
Fredro Andrzej, hr.
Irsay Stefan.
Jaruntowski Jan.
Lanckoroński Karol, hr.
Niezabitowski Stanisław.
Orzechowicz Bolesław.
Rayski Albin.
Śmiałowski Bolesław.
Trojan Józef.
Weissmann Edward.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Agopsowicz Stanisław.
Barański Feliks.
Bobowski Franciszek.
Brunicki Alfred, br.
Brunicki Konstanty, br.
Ewy Michał.
Filipowski Julian.
Głowacki Jan.
Głowacki Henryk.
Gizowski Kazimierz.
Gizowski Józef.
Gottlieb Zdzisław.
Grodzki Lubin.
Gurski Bolesław.
Illasiewicz Stanisław.
Janko Stefan.
Jaruntowski A.
Kamiński Michał .ks.
Kulmatycki Jan, ks.
Lewicki Mieczysław.
Pawlikowski Eugeniusz
Stankiewicz Antoni.
Trzecieski Czesław.
Weissmann Stanisław.
Wiszniewski Karol.
Younga Zdzisław.
Zbrożek Piotr.
Żurowski Stanisław.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Angielski Józef.
Antoniuk Michał.
Bachowski Roman.
Bałaba Dmytro.
Bieniedzki Adolf.
Biliński Szymon.
Chabałowski Aleksander.
Chabraszewski Michał.
Czajkowski Berynda Bazyli.
Czajkowski Daszkiewicz Jan.
Czajkowski Tymkiewicz Jędrzej.
Dmuchowski Bazyli.
Domaradzki Piotr.
Górski Jan.
Hapka Mikołaj.
Harmatyj Jan.
Horodyski Michał Jakób.
Kałapus Jan.
Kisielewski Włodzimierz.
Kołodziejka Hryńko.
Krzesaj Fabian.
Krudowski Jan.
Kulczycki Jan.
Lahol Leon.
Łazurkiewicz Leon, ks.
Łucki Piotr, ks.
Maciejowski Wasyl.
Masiuk Leopold.
Neusser Antoni.
Paraszczak Jan.
Pasicki Kazimierz.
Patraszewski Ignacy.
Pawłowski Bazyli.
Petryk Jan, ks.
Raab Henryk.
Sałasz Jan.
Senyk Jan.
Srokowski Bazyli
Steiner Jakób.
Stronczak Włodzimierz.
Stubnicki Józef.
Swieszczowski Władysł.
Szepietowski.
Ujejski Franciszek.
Uleniecki Juliusz.
Winnicki Rudziewicz Jan.
Wojtowicz Jan, ks.
Zając Fedko.
Zając Jurko.
Załuski Jan.
Zieliński Antoni.
Żyborski Jacek.

d) Członkowie uwolnieni od wkładki.

Bałabuch Andrzej.
Bereski Andrzej.
Cioroch Jan.
Cychilik Filip.
Czaikowski Szałko Piotr.
Czajkowski Tymkowicz Michał.
Czerwiński Wawrzyniec.
Domaradzki Jan.
Domaradzki Teodor.
Gross Piotr.
Horodyski Michał.
Kos Michał
Kocewicz Janko.
Kuryło Michał.
Leszczyński Jan.
Maksymowicz Modest.
Maryniak Grzegorz.
Mathiasz Michał.
Skałkowski Tadeusz Dr.
Torski Szymon.
Turzański Łukasz, ks.
Tymkow Paweł.
Walów Jan.
Winnicki Roman.
Winnicki Paweł.

Wiwer Józef.
Wołoszczakiewicz Emil.

a) Członk. płac. po 15 zł. wkł. 11
b) „ „ „ 5 „ „ 28
c) „ „ niż. 5 „ „ 52
d) „ uwoln. od wkładki 27
Razem . . 118

14. Oddział Samborski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Dolański Ludwik.
Serwatowski Maciej Zenon.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Balicki Ludwik.
Barański Karol.
Jędrzejowicz Karol.
Opolski Franciszek.
Pawlikowski Konstanty.
Sozański Feliks.
Topolnicki Ksawery.
Tworkowski Stanisław.
Ulaniecki Alfons.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Seredyński Jan.
Szkodziński Józef.

a) Członk. płac. po 15 zł. wkł. 2
b) „ „ „ 5 „ „ 9
c) „ „ niż. 5 „ „ 2
Razem . . 13

15. Oddział Sanocki.

a) Członek płacący a 15 zł. wkładki:

Skrzyński Ksawery.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki:

Adamski Robert.
Bal Władysław.
Bigo Józef, ks.
Chromcewicz Jan.
Czaszyński Franciszek, ks.
Data Józef, ks.
Dwernicki Włodzimierz.
Dydyński Jan Kanty.
Dydyński Stanisław.
Duniewicz Edward.
Fihauser Stanisław.
Gniewosz Antoni.
Gniewosz Feliks.
Gniewosz Franciszek.
Gniewosz Włodzimierz.
Gołkowski Bolesław.
Grodzicki Leon
Grotowski Leon.
Hićkiewicz Władysław.
Jachimowski Kazimierz.
Janowski Ferdynand.
Janowski Zygmunt.
Jordan Józef.
Komornicki Stanisław.
Kraiński Władysław.
Krasicki hr. Edmund.
Lemer Tytus, dr.
Leszczyński Franciszek.
Łępkowski Maksymilian.
Łępkowski Tadeusz.
Madejski Zdzisław.
Morawski Władysław.
Nanowski Józef.
Ostaszewski Kazimierz.
Ostaszewski Stanisław.
Pohorecki Adam.
Potocki Jan, hr.
Pożniak Adolf.
Pragłowski Robert.
Raszowski Adolf.
Reizenstein Alfons.
Skrzyński Zdzisław.
Słonecki Duklan.
Słonecki Zenon.
Stasicki Bronsław, ks.
Strzelecki Tadeusz.
Studziński Leon.
Truskolaski Włodzimierz.
Urbański Mieczysław.
Wasilewski Wojciech.
Wiktor Adam.
Wiktor Kazimierz.
Wiktor Władysław.
Wisłocki Kazimierz.
Wysocki Stanisław.
Ziętarski Adam.
Żurowski Teofil.
Żurowski Wiktor.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł. 1
„ „ „ 5 „ „ 58
Rezem 59

16. Oddział Stanisławowski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki:

Brykczyński Stanisław.
Dubs Alfred, dr.
Dzieduszycki Wojciech, hr.
Jahn Emil.
Jaroszyński Zygmunt.
Halpern Hersch.
Potocki Emil, hr.
Zakrzewski Mścisław.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki:

Budziński Józef.
Burzyński Jan
Czołowski Aleksander.
Dobrowolski Zenon.
Doschot Oktaw.
Głuchowski Jakób.
Gorecki Edward.
Gumiński August.
Jauko Jan.
Jwanicki Antoni.
Jabłonowski Józef.
Jaroszewski Jakób.
Kęplicz Sydon.
Ładomirski Zdzisław.
Ładomirski Konstanty.
Ożegalski Kazimierz.
Passakas Feliks.
Regenstreif Zygmunt.
Rodakowski Aleksander.
Rybczak Grzegorz, ks.
Stojowski Zdzisław.
Świdrygełło książe Julian.
Szeliński Józef.
Szeparowicz Zenon, ks.
Walnicki Michał, ks.
Wereszczyński Stanisław.
Zabielski Jan.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki:

Bohadczuk Roman.
Jaśkiewicz Jan.
Kościuk Jan.
Kuśnierczyk Dmytro.
Łucki Karol.
Olejnik Wasyl.
Pauluk Mikołaj.
Tymczuk Michał.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł. 8
b) „ „ „ 5 „ „ 27
c)) „ „ niżej 5 „ „ 8
43

17. Oddział Stryj, Drohobycz, Żydaczów.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki:

Brunicki Julian, br.
Czajkowski Michał.
Dzieduszycki Edmund, hr.
Dzieduszycki Karol, hr.
Lubomirski Adam , książę.
Onyszkiewicz Adam.
Pawlikowski Stanisław.
Romaszkan Zygmunt, br.
Schmidt.
Świdrigiełło - Świderski Stanisław.
Tarnowski Stanisław, hr.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki:

Czajkowski Witold.
Skarzyński Fortunat.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki:

Abrahamowicz Eugeniusz.
Biliński Włodzimierz.
Gmina m. Drohobycza.
Godlewski Józef.
Gordon Walerya, margrabina
Haużwic Józef.
Jarzymowski Leon.
Lindner Henryk.
Podlewska Olimpia, (senior.)
Puzyna Włodzimierz, kniaź.
Romanowski Tadeusz.
Seelieb Albrecht.
Sielski Józef.
Sielski Stanisław.
Sielski Władysław.
Smoluchowski Jan.
Vertl Józef.
Weisbach Adolf.
Winnicki Kazimierz.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł wkładki:

Andrjów Iwan.
Bissyk Iwan.
Hönig Adam

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł.	11
b) „ „ „ 10 „ „	2
c) „ „ „ 5 „ „	19
d) „ „ niżej 5 „ „	3
Razem	35

18. Oddział Tarnopolski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Czosnowska Modesta.
Gal Jakób.
Janicki Mieczysław.
Janicki Ryszard.
Kopczyński Bronisław.
Podlewski Edward.
Rosenstock Bernard.
Rosenstock Maurycy.
Serwatowski Teodor.
Tuczyński Kazimierz.
Ujejski Aleksander.
Vivien Jan.

b) Członkowie płacący po 10 zł. wkładki.

Baworowski Michał, hr.
Fedorowicz Leon.
Makowiecki Aleksander.

c) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Borkowski Jerzy, hr.
Czarniakowski Franciszek.
Brudziński Ludwik, Dr.
Buber Max.
Cisło Aleksander, ks
Fedorowicz Tadeusz.
Garapich Michał.
Garapich Włodzimierz.
Gingold Herman.
Glogier Konrad.
Gładyszowski Emil, Dr.
Gromnicki Feliks, Dr.
Kaliniewicz Józef.
Kański Edward.
Kęplicz Władysław.
Kierski Stanisław.
Kieszkowski Jacek.
Konopacki Mieczysław.
Kopczyński Ignacy.
Kopczyński Julian.
Koziebrodzki Szczęsny, hr.
Lipski Józef.
Malina Wincenty.
Mandl Stanisław, Dr.
Maniewski Maryan.
Mieczkowski Józef.
Missberger Michal.
Morawski Tymon.
Mochnacki Ignacy.
Nikorowicz Antym.
Pawłowicz Franciszek.
Piniński Aleksander, hr.
Piniński Leon, hr.
Piniński Mieczysław, hr.
Piniński Stanisław, hr.
Puntschert Lndwik.
Rozwadowski Bronisław.
Rozwadowski Edward.
Sittauer Oskar.
Sochanik Ignnacy.
Sozański Aleksander.
Stopczyński Piotr.
Suchodolski Kornel.
Willner Jakób.
Woroszyński Władysław.
Zagórski Eustachy.
Zarząd dóbr Draganówska.
Zawistowski Władysław.
Żywicki Klemens.

d) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Gmina Bogdanówka.

a) Członk. płac. po 15 zł. wkł.	12
b) „ „ „ 10 „ „	3
c) „ „ „ 5 „ „	49
d) „ „ niżej 5 „ „	1
Razem . .	65

19. Oddział Tłumacki.

a) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Abgarowicz Antoni.
Abgarowicz Roman.
Altheim Józef.
Bohusiewicz Jakób.
Doschot Oktaw.
Gątkiewiczowa Anna.
Guminski August.
Jahn Emil.
Jakubowicz Jan.
Kisielewski Sabin.
Ładomirski Konstanty.
Ładomirski Zdzisław.
Łukasiewicz Dominik.
Puzyna Juliau, kniaź.
Rokossowski Mieczysław.
Sieredzki Marceli, ks.
Stojowski Zdzisław.
Szweicer Karol, Dr.
Szczepański Piotr.
Szymonowicz Stefan.
Szymanowski Tomasz.

a) Człon. płac. 5 zł. wkł. .	21
Razem . .	21

20. Oddział Żółkiewski.

a) Członkowie płacący po 15 zł. wkładki.

Gorecki Włodzimierz.
Lang Leopold.
Micewski Aleksander.
Nahlik Juliusz.
Niezabitowski Stanisław.
Starzyński Tadeusz.

b) Członkowie płacący po 5 zł. wkładki.

Aufschauer Leon.
Bogdanowicz Maksymin.
Dadlec Adolf.
Głogowski Artur.
Kleczkowski Karol.
Kraff.
Krzysztofowicz Deodat.
Łączyński Stanisław.
Michalski Franciszek.
Mniszek Mieczysław.
Obertyński Jan.
Rozwadowski Eugeniusz.
Sarnecki Stanisław.
Udrycki Adolf.

c) Członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Chmiel Jacko.
Podoliński Włodzimierz, ks
Sanocki Aleksader, ks.

a) Czł. płac. po 15 zł. wkł. . .	6
b) „ „ „ 5 „ „ .	14
c) „ „ niżej 5 „ „ . .	8
Razem . .	28

Zestawienie wszystkich członków czynnych
c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego
według stanu z końcem roku 1891
(wykazanych przez Oddziały na rok 1892).

L. porządkowa	Nazwa Oddziału	Ilość członków płacących po zł.							Razem członków	Suma wkładek zł.	Uwagi.
		15	11	10	9	5	niżej 5	uwolnionych			
1	Bełz	6	.	6	.	24	7	.	43	280	
2	Brody-Kamionka-Złoczów . .	7	.	1	.	51	.	1	60	370	
3	Brzeżany . . .	6	.	.	.	39	.	13	58	285	
4	Cieszanów. . .	.	.	1	.	5	51	.	57	81·50	
5	Jarosław . . .	14	1	.	22	9	183	.	229	686	
6	Kałusz	.	.	.	.	31	.	.	31	155	
7	Lwów	8	.	.	.	22	15	40	85	254·50	
8	Podolski . . .	26	.	3	.	44	10	18	101	660	
9	Pokucki . . .	.	.	.	.	53	2	.	55	269	
10	Przemyśl . . .	9		.	.	51	181	.	241	573	
11	Przemyślany . .	2	.	.	.	9	26	1	38	122	
12	Rohatyn . . .	13	.	2	.	16	61	.	92	401	
13	Rudki	11	.	.	.	28	52	27	118	365·50	
14	Sambor . . .	2	.	.	.	9	2	.	13	79	
15	Sanok	1	.	.	.	58	.	.	59	305	
16	Stanisławów . .	8	.	.	.	27	8	.	43	271	
17	Stryj	11	.	2	.	19	3	.	35	284·20	
18	Tarnopol . . .	12	.	3	.	49	1	.	65	456	
19	Tłumacz . . .	.	.	.	.	21	.	.	21	105	
20	Żółkiew . . .	6	.	.	.	14	3	.	23	165	
	Razem . .	142	1	18	22	579	606	100	1.467	6.167·70	

Ogólne zestawienie wszystkich członków Towarzystwa.

I. Członków honorowych 19

II. Członków korespondentów . . . 84

III. Członków czynnych:

a) po za obrębem Oddziałów . . 3 z wkładką . 36 zł. — ct.

b) w Oddziałach . . . . . 1.467 z wkładką . 6.167 „ 70 „

Razem . . . 1.573 z wkładką . 6.203 zł. 70 ct.